

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום אֶרֶן שְׁלֹשֶׁת
הַלְמוּדִים הָאֵלֶּה, בּוֹנֵה לְעַצְמוֹ

בִּי"ת נִצְחִי

זֶה מִדֵּי שְׁהוּיָךְ לְפָנָיו לְעוֹלָמִי
עוֹלָמִים וְלִנְצַח נִצְחִים (אֲשֶׁר בְּחַל).

לְמוּד יוֹמִי

**בְּבִלֵי יְרוּשָׁלַיִם תּוֹסַפְתָּא
בְּעִרְיָה מְפֹאֶרֶת מְנוקֶדֶת וּמְפַסְקֶת**

פרשת בהעלותך תשפ"ד

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

כארא פארק

4801 11th Ave,
Brooklyn NY 11219
347.760.5924

היכל הקודש

קרית יואל

8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.243.0563

היכל הקודש

מאנסי

34 Union Rd.
Spring Valley, NY 10977
845.445.9314

היכל הקודש

בני ברק

רחוב ירושלים 2
052.760.5715

היכל הקודש

וויליאמסבורג

27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652

היכל הקודש

קרית יואל

8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299

היכל הקודש

בלומינגטאון

24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804

היכל הקודש

ירושלים

רחוב רבי נחמן מברסלב 15
054.845.6150

צו הערן די

הערליכע שיעורים

פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופּט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

ג'דפס ע"י

**קרן הדפסה
היכל הקודש**

2623 State Route 52
Liberty, NY 12754

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

1 **מתני'** לשינע מועטמא. פרות מו שנים. לא יורענה פשתן. שורע פשתן מוכיח בארץ
2 הרבה ואינה קודרות נחת בבשמי בעומת אלא בקבלנות
3 מאי דבעי לירע שדרי תבילעם חולקין בו ואין לו בקורות שקמה. עץ סרק הוא ורוביצין
4 עצמי לקורות הנבין וכן תורין גדרילק ופחות מו שנים אין געשות קורות הלךר קיבלה
5 לפחות מו שנים לא קרץ קורות שבה אלא
6 ארענא קודרות נחת בבשמי בעומת אדם
7 תוריים לקורות אכל קיבלה לו שנים שנה
8 ראשונה יורענה פשתן ורוביצין שנה ראשונה
9 שקמה שבה **גמ'** וכן שבה שקמה יש לי. עשו
10 והשבויו שמין לו שבעים לכשימחלק. לצניעות
11 אמר הרבנא. מי שאילעוי יוכל הנהה נצמתה
12 דכתיב וירקא בוד) והארץ לא תמקור לצניעותו:
13 ויגמיר מיניה. דמקבל. וקם ימני מעלינא הוא
14 וכל כנהה דאשבתא ארענא ברשותיה אשבתא
15 וארענא הדרתא משום דיובל אפקנתא ומלכא
16 הוא ומאי דלא פקע מלכא לא מפקע ממקור
17 אפקע שקחא לא פקע קרין בה תאלי. צמחו בה
18 אילנות: דיקלא ואילם קיבל הימנו אילן
19 לפירותיו פר וכך שנים ותבועה והגמירו עיקרו
20 הו נב: לא ארענא דהכי קתא אלא אביתל
21 פירות הכא ארענא דהכי נחת לכל אשר יצמו
22 בה: והם לית ליה פסידא כל מה שחשבתי
23 שקמה לא מקע מפנה וירישה חורענה. ר"א
24 דאפסכתא. אומקם חרקלין קתא יורע אפסכתא
25 דא קמו נמור (בבא נב) איש על ידה אגא בורכמא
26 רישקא רבאי. אני הייתי מגדל במקומן כרכום
27 שדמיו יורקו א"ל. מדרבנא חורבמא אשבתא
28 רבאי שדמי דבר הנהב: כל כנהה וכל אשבתא
29 אגא תאלי הייתי טוע בה למשקל שבתיוה
30 גלית ארענק דלא נחתת לזא ארענא ארענא
31 מעיבד בה מיד דבר קיימא למישם ליה
32 שבתיה ומפיק אלא מיד דמיעקרה ותישקליה
33 תחילי בו מסתחלק שקול בורכמון רישקא אותו
34 בורכמא רישקא דהיינו תאלי שקיימו בה עקור
35 אותו ולך עיקרו וישקור אותו אלא עמים וזה
36 ימן לו דמי עצים: אהרי ליה משינעיה. ונבדו
37 סביב גובליה בעין שן ורר קרתי ביה ונדא.
38 בהותא משינעא עצמה בה אילנות של עותריין
39 קורמירי בלעז: מוטילאי. מבית עלי שהיה
40 ממשפחה רעועה אמרתי מיני מולינא דברים
41 בגנבים לשון מולינא בעמיק במדק ר"ת
42 בגשושית: אפילו רב פפא דבעי שבר סתא
43 התאלי. דאיה ליה פסידא שמנחו במקום היקרא
44 לירעיהה קמא מאי פסידא אפא. במשניתא איה
45 דרר לירעיהה ותיקלא. טוע בהם בקרקע בעל הבית
46 ועליו להיות אריס כל הימים וטול מחצה
47 בפרותו אפסד. מאי דאשבת כבר מיהו אמתי
48 הוה שבה והמסתלקא דקאמור בלא שקחא
49 קאמור: וכן הנעא אבי וכו'. הדיק אי משקליה
50 מסתלקא על כרדי וישקולמא מאי דאשבת: לא
51 אגא. ואפילו אמרת דהכי לא מסתלקין ליה בלא
52 שקחא. מאי דאפסד מנכין ליה. שימקון מאי
53 דמיש כלעל הבית בחפסד ומנכין ליה מולק
54 ושהלא בשבת אפסא. מנהל חינוקות. במותריין

1 **אלא** מעה דיקלא ואלים ה"נ. רובעי מר שבחא באלימות חוקא הל דאי אפילו לאבי
2 לית ליה דרזקא בשבח מעשה דליכא פרי אלא שכן גנידול עצום קאמי אבי דמי
3 ולא דרעתינור נחת אבל ארענא דאלימות חוקא לא נחת ה"נ מר לא נחת ארענא דתאלי
4 אלא ארענא דאפסכתא א"ל תהם דאי לאו ארענא דהכי נחת בורכמנא אכל אגא
5 נותיקא למה שזימני חוקקע דהיינו אפסכתא
6 ואלו עצמו במקומה:
7 **במאן** באבי. דאילו לרנא דאמר בשבח
8 שקמה יש לו אע"ג דהכי למינר
9 דארענא דהכי נחת ומשני דאפילו תמיא כרבא
10 דהתם כו: א"ן. אלא דמי עצים בלבד. ואע"ג
11 דכסוף פרק השואל (לעיל דף קא. ושם) אלא דמיא
12 למינר דהכי ותי גוטל אי לאו משום ישוב אי
13 הכא לא מצי אמר להי דמיידי תאלי לא
14 הוי ראיה לנטועם במקום אחר וזה הוה נטילם
15 הוי מתים ולא הוי שום אלא עצים א"ל מולא
16 א"ל תאלי הוה נטעאן אלא בורכמא דרישקא
17 שמשקריין אותן אין נטעין אותן במקום אחר
18 גלית ארענקיך שלא יהיה חושש בכך שראו
19 לנטוע ולכך אין לך אלא דמי עצים ובכונן
20 שהתאלי לא הוי מוכיחש אותו וכן מאפסכתא
21 ובורכמא דרישקא שאם לא כן לא יוכל לומר
22 תאלי הוה נטעאן שדרי. לאפסכתא קבלה
וספר

1 **אלא** לאו שבה שקמה תרנמא אבי אפינא דרבא שאני התם דאמר קרא ויצא מוכר
2 בית מוכר חוזר שכח אינו חוזר ונגמר מיניה התם וכו' מעלין הוא ויובל אפקנתא
3 דמילתא היא רב פפא קביל ארענא לאפסכתא קדחו בה תאלי. כי קא מסתלק אמר להו
4 הכו לי שבחא א"ל רב שישא בריה דרב אידי רב פפא אלא מעשה דיקלא ואלים ה"נ
5 דבעי מר שבחיה א"ל התם לאו ארענא דהכי נחת אגא הכא ארענא דהכי נחת
6 **במאן** באבי דאמר בשבח שקמה יש לו אפילו תמיא כרבא דאפסכתא ויול אמר ליה
7 אימא פסידא א"ל מאי פסדתיוך דא ארענקך דלמשקל דא אפסכתא שקל בורכמא
8 אגא בורכמא רישקא רבאי א"ל גלית ארענקך דלמשקל דא אפסכתא שקל בורכמא
9 רישקא ויול אין לך אלא דמי עצים בלבד רב בימי בר אבי קביל ארענא ואהרר ליה
10 משינעיה קדחו ביה ונדרתא כי קא מיתמלק אמר להו הכו לי שבחאי אמר רב פפי משום
11 דאתיתו ממולאי אמריתו מולי. מולינא אפילו רב פפא לא אמר אלא דאיה ליה פסידא
12 **הכא** מאי פסידא איה לך: רב יוסף הוה ליה ההוא שתלא שכיב ושקב חמשה חתנוותא
13 אמר עד האידנא חד השתא חמשה עד האידנא לא הוי סמכו אהרדי ולא מפסדו לי
14 השתא חמשה סמכו אהרדי ומפסדו לי אמר להו אי שקליתו שבחייכו ומסתלקותו מוטב
15 ואי לא מסלקינא לכו בלא שבחא דאמר רב ויהודא ואיתימא רב הונא ואיתימא ר"ג
16 האי שתלא דשכיב וירשים דיליה מסתלקין להו בלא שבחא ולא מילתא היא ההוא
17 שתלא דאמר להו אי מפסדינא מסלקנא אפסד אמר רב ויהודא מסתלק בלא שבחא רב
18 פנא אמר מסתלקין ושקיל שבחא ואמר רב פנא דאי אמר אי פסדינא מסתלקנא בלא
19 שבחא מסתלק בלא שבחא רבא אמר אסמכתא היא ואסמכתא לא קניא ולרבא מאי
20 שנא מהא דתנן אם אוכיר ולא אנכיר אשלם במוטבא התם מאי דאפסד מילשם הכא
21 מאי דאפסד מנכין ליה ואידך יתבין ליה וינא שתלא דרבינא הוה אפסד סלקיה אתא
22 לקניה דרבא א"ל חזי מר מאי קא עבדי לי א"ל שפיר עבדי א"ל הא לא התרה בי
23 א"ל לא צריקא להתרות רבא למעמיה דאמר רבא מקרי דרדקי שתלא מכתא ואומנא

ועיקרין דמי. לטלקינהו מקרי. דרדקי. פסידא דלא הדר הוא דשבחתיא דף רעל על:
א

1 ויכפר' ממאן מותרין ועומדין. פי' בקונטרס משום דשבתא ב' בון דעל על לכר חיביב
2 פסדא דיהי ודרי וליכא דרבא ניהיה שיהי כ' לא תחפור' וכי' דף כא. (וטס)
3 דשבתא ומילא נפקא אלא להכי קרי' ליה הבא פסידא ולא הדר לפי שבאותה שעה
4 שלמדו שבשישים נהפסדו לו לימוד של אמת:

1 ויכפר' מיתא ב' בון' כמותרין ועומדין דמי' כלל'א
2 דמילתא כל פסידא דלא הדר כמותרין ועומדין דמי'
3 הוהא שתלא דאמר' להו' הכו' לי' שבחאי' דבעינו
4 למיסי' לארעא דישיראל' אתא לקמיה דרב פפא בר
5 שמואל אמר' להו' הכו' ליה שבחיה א"ל רבא איהו
6 אשבח ארעא לא אשבח א"ל אינא פלגא דשכחא
7 קאמינא קך' א"ל עד האדינא הוה שקול בעל תבית
8 פלגא ושחלא פלגא אשתא קמי' למיתב בעל תבית
9 לאריסא א"ל ריבנא דשכחא קאמינא סבר רב כמי' בריה
10 למיור' ריבנא דהוה דנקא דאמר' רב מניומי בריה
11 דרב נחומי בארעא דשקול שתלא פלגא ואריסא
12 תילתא האי שתלא דבעי' לאסתלוקי' ותיבין ליה
13 שבחא ומסלקין ליה כי' חיבי' דלא נמטייה הפסד
14 לבעל תבית אי אמרת בשלמא ריבנא דהוה דנקא
15 שפיר אלא אי אמרת ריבנא ממש קא מטי' ליה
16 פסידא לבעל תבית פלגא דנקא א"ל רב אחא בריה
17 דרב יוסף לרב אשי ולימא ליה אנת' מנתא דילך
18 תב ליה לאריסא ואנא מנתא דילי' מאי דבעינא
19 עבדינא ביה אמר' פי' מטי' לשהיטת דרביש תא
20 ואקמי' לי גופא אמר' רב מניומי בריה דרב נחומי
21 בארעא דשקול שתלא פלגא ואריסא תילתא האי
22 שתלא דבעי' אסתלוקי' ותיבין ליה שבחיה ומסלקין
23 ליה כי' חיבי' דלא ליפסדו בעל תבית אמר' רב
24 מניומי בריה דרב נחומי קופא סבא פלגא שטפיה
25 נהרא ריבנא והוה גברא דמשפין פרידיסא לחבריה
26 לעשי' שנין וקש' לחמש שנין אבי' אמר פירא
27 חיי רבא אמר תרנא חיי וילקח בו קרקע והוה
28 אוכל פירות מיתיבי' יבש האילן או קצין שניהם
29 אסורים בו ביצד יעשו ימכרו לעצים וילקח בהן
30 קרקע והוה אוכל פירות מאי לאו יבש דומיא
31 דנקצין מה נקצין בנולמו אף יבש בנולמו וקנתו וילקח
32 בהן קרקע והוה אוכל פירות אלא תרנא חיי
33 לא נקצין דומיא דישב מה יבש בלא זמנו אף
34 נקצין בלא זמנו ת"ש נפלו לה פגנים ויותים וקנים

1 מזה נקצין בנולמו. בראין דין לקצין שלא בנולמו
2 והלפסד פירות ועוד דאברוקן בפרק לא
3 יחפור' (כ"ב דף כו) האי דיקלא דישען קבא אסור
4 למקציה ואת דריס' איפכא יבש בנולמו ואן
5 נראה לר"י:
6 לא מה יבש שלא בנולמו. יבש משמע שלא בנולמו
7 מודלא קמני' הוקין ואנני' דהוקין נמי משמע שלא
8 בנולמו בדאברוקן כסוקין איפא וזתוקני הוקני
9 משמע כן בנולמו פי' שלא בנולמו אלא יבש לא
10 משמע אלא שלא בנולמו:
11 אף נקצין שלא בנולמו. ואת ואבאי איצטרך
12 למימר אף נקצין שלא בנולמו ואת מעיקרא
13 לא פירא אף ממש דדנה ודומיא דנקצין אביל
14 מנקצין בנולמו לא פירא משום דאיכא למימר
15 דנקצין בנולמו היינו לאתר שבש בנולמו
16 והשתא דשני ליה ממשכות ו' לא קשא ליה לאבי'
17 דיל דומיא קמי' נמי קשיא ליה מנקצין דנקצין
18 משמע סוקא אחר שבש בנולמו כמו שתרבו ונקצין
19 דקאמר מה נקצין בנולמו אף יבש בנולמו משום
20 שרצה להקשות משהיה אי נמי לא איצטרך
21 אלא לאפוקי דלא נידוק איפכא נקצין הוקיא
22 דקש בנולמו כתיב הכי:
23 נפלו לה זיתים וקנים ימכרו וילקח בהן קרקע
24 ובעל אוכל פירות אביל לא יקצוץ עצים
25 אלקא קרנא חיי וקשה לאבי' דאמר עצים פר' דתי'
26 במקום שאין פר' חיי וזמיה דמאי פירי' הוקיא
27 ע"כ מירי' ששענין קצת פירות מודפלי' הקם רבי
28 ודדך ואמר לא תמוב' מפני שב תב אביה ומקו' ליה דקם בשדה שאינה שלח ואי ליכא
29 פירות מכל מה שבח ביה אביה של ואלא בעל השדה לא יניחם לעמוד של ויתר אחר
30 שתייבשו והבעל יקוץ אותם לנצח וכן משמע נמי מעיקרא דבעי' לאוקמי' פלוגמיהו בנפלו
31 ליה זיתים ושדה שלה פלגי' אביל בשדה שאינה שלה דברי' ובל' ימכרם ופרך ותא עבדים
32 השפחות וקנים דתי' נפלו בשדה שאינה שלה ופלגי' והנהו עבדים שהשפחות ע"כ
33 בעשועין

1 א"ל אינא פלגא שבחא קאמינא. כךךך שאר תשלים שאנין מסתלקין: השתא קמי'
2 למיתב מנתא לאריסא. כלומר כון דמסתלק לו בלא זמנו אמאי יסוק פלגא בשבתא עד
3 האדינא ויהי שקול בעל תבית פלגא בפירות וזה היה עושה בה על עבודתו במשפט
4 אריסוי' והשתא קמי' למיתב מנתא לאריסא. נעשיו לו יסוק כל מנועיו לו ויהי זמנ' לשל
5 תבית לישול לעבודת תבית דנקצין והתחיל
6 לאריסא דירך שיווד אריס' פלגא מלכך מנתא לישול
7 שליש בפירות נמאך בעל תבית מפסדי' שליש
8 ממוחזריו וכל שנה ריבנא דשכחא קאמינא
9 נפקא שפיר קבר רב אשי למיטרי' ריבנא. ויתר
10 תילתי' המגיעין לבעל תבית משחוראי' השליש
11 שצטרך ליתן לאריס' שיווד לה דהוה דנקא
12 בכל שבח תבית כגון אם השבח ששה דקריס'
13 ויציא מןן שליש שעתיד ליתן לאריס' ונתור' ד'
14 דקרוין מןן יסול השתל דקרו' והיני' ריבנא במאי
15 דנקא לבעל תבית דהוה דנקא דשכחא מליה:
16 דנקא. שתתו דאמר' רב מניומי בארעא דשקול
17 שתלא פלגא. בפירות תיעשה עבודתו ולעולם:
18 ואריסא ולימא אריס' הידרי לתוך תבית מנהיה
19 ועובדה נטול שליש בפירות: האי שתלא דבעי'
20 לאסתלוקי'. שיימנן ליה כי' חיבי' דלא נפסדי' בעל
21 בית כלומר מעינין במילתא למיתב ליה כי' חיבי'
22 דלא נמטייה פסידא בעל תבית כסוקול של' זה
23 אי אמרת בשלמא דנקא. שקול שתלא שפור' דכ'
24 הדר שקול אריסה ותרנ' ו' דקרוין כן
25 שנוקן שש ליה פלגא דבעל תבית כדוקה שקול
26 דעי' השתא: אלא אי אמרת ריבנא פופי'. דק'
27 ותיב' לאריס' שול' שליש שות' בן דקרוין: פסידא
28 לבעי' זהו דקרו' ממוחזר: ולימא ליה שתלא
29 אנת מנתא דירך בה ליה לאריסא שיתר' בו
30 החצי שלקה מוטל עלי' לעשות ואתה אוכל
31 פירות בה ליה לאריסא ועלי' לבנות מחלקך כפי'
32 המגיע לו והיני' ריבנא ממש דקרו' ותיב' ביצד
33 אתא שתלא דבעי' תבית לחלקך מןן חתן
34 השליש לאריס' מנאכא אוכל כל השנה ותיב'
35 פירות תבית בלא היצאה מנתא דיד' מאי
36 דבעינא נבדקינא ביה. אנא אמרוב' לאתריס' תביעי'
37 המגיע לך ולא שיקך נבאי' למיתן מנתא
38 לאריסא דקרו' ותיב' ממוחזר ומסתלקא קאמינא
39 ויעשה ויבאל ואם באת לקנותו חרי' אין עלי'
40 לעשות ולך ותאכל את שירותי' בתום אם תתמוד'
41 לאריס' לישקול עמיה ובה שנה חצי דקרו'
42 והיני' ישאר לך והיני' תרי תילתי' שתרבי' עכשיו
43 אנת קונה ממני' ולעולם ריבנא ממש קאמר' רב
44 פפא אביל תבית מפסדי' כלום שעה עתה
45 והיא אוכל חצי הפירות ומעתה אוכל' ב' לשישים
46 דהיני' ד' דקריס': פי' מטי' לשהיטת דריש'ם.
47 הברתי' בה שתתה חרור ויודע לתקניע'
48 ולהקשות וכי' מטי' למסקת וקתיה' שחיה
49 בעובדה תא אקשי' לי ואתן' לך לתר' היא
50 שאלתך ויש אומרי' דחיי' מנדחה ולא היא
51 דעל פירוק' כגולי' קובלא תרד דוקשא' מעליא האי תעד מנדקאמ' קסבר רב אשי למימר
52 מכלל דמסקא לאו תבי' הוא: קופא סבא פלגא. נפן שתוקנה כסבר רבי' הוא שפאר
53 ומורת' שחלקך בהם נוטל כל שתלא פלגא כשאר פירות דאברוקן כתיב' ארעא
54 דכיבי' נות' ששפא' חרי'. ובאו לחלק העצים הנה ליה כי' שתלא דמסתלק' בלא זמניה'
55 וישקול ריבנא שטפה נהרא פגמים שערוקין לגמרי' ופגמים ששטוף את הקרקע ומכחשו'
56 ואין ראוי לצמוח בו כלום עד מותה: תמוה אגרא דעשינן לחבריה. משכן
57 לו כרם במשנתא דסוקא אי' נבתינא: וקש' הוקין ובנולמו שדקה ראוי לכר' פירא חיי'
58 עצים שבו וישלם המלוה: יבש האילן' במשנתא קמי' מה נקצין בנולמו. שאין אדם קוצין אילן שעשה פירות אלא בנולמו שדקה לו עשועו פרי' בלא זמנו. ומודה אביל בלא זמנו שדקה
59 לעשות פר' דכון דלאן אנודרה לא פירא הוא ולא אדנתא דרבי' נות' נפלו לה. לאשה משיבט מת אביה נפלו לה כדריש'ה

בבא מציעא. המקבל – פרק תשיעי דף קי עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)"

1 יקברו וכו'. אלקא דריה דהוּי פירא איהו הנה רבן תמן רבן פירות לבועל: וזנקו. ופצה
2 עלתון וקנה בלא זמנן: לאו מי אוקימנא. בחבותא בפרק תאשה שפילו לה נכסים ודף
3 טעא: בקשה אחרת. שלא יהיה הפרקע שלה שהיו דקלים בשדה של ראחמים דהא
4 בבלי קראנ דריה לגמרי אי אמרת לישקליתו בעל לבולתו: יהוא שפירא. שטר
5 משכנתא אוקימנא במשלם שניא אקרי ולא
6 פירש בו מנח השנים: הני בריהן מלוקה
7 ואבילתו לפידי: דשנה שלישית מקמי
8 הנבעיה לדניא: פרקע בחוקת בעליה עזרתו.
9 אע"ג דלא תבעיה עד לאחר אבילת פירות און
10 בטר פרקע אוליתן וכי מספקא לן שנה זו של
11 מן אוקי ארעא בחוקת מריה ושלא בדין
12 אבליגוה לפידי: בחוקת אבילתון עזרתו. כיון
13 דקרימ אבליגוה ואתא לאבוקי מינה נתיי
14 ראהו דלאו שלש הוו דבחר אבילת פירות
15 אוליתן: והא ק"ל הלכתא כרב חסון בריו. ורב
16 נחמן פרקע בחוקת בעליה עזרתו קאמר גבי
17 שוכר מרזח משנים עשר וזבובים לשנה מדיר
18 וקב לחדש בהשואל ולייל דף קב) ואפילו בא
19 בסוף החדש אמר בולו למשכיר בשתעבדה
20 השנה: הני מילי מילתא דלא עביד לאגלויי.
21 כלומר בטר פרקע ודאי אית לן למיזל ומיד
22 דעי מילי ספק שאין עמד לעולם להתרבי בו
23 ההוא מספקא לן כי אם חפסי שלחן ראשו
24 ואי חפסי לן אחרון: אבל הנה מילתא
25 עביד לאגלויי. בסוף שביבאו עד שטר ועידה
26 ואסרוה כי דיא תרי ויגני. שמא הדין עם
27 המלוקא און נוציאנו מידו עתידין אנו לחזור
28 ולגבותי מיד הלוקה לאחר זמן: מלוקה אויפ' חפס
29 וכו'. מילתא אומריה מלוקה ולוקה שביבאו
30 לדין מלוקה אומר חפס שנים משכנתא לו וקא
31 השטר לפנינו ולתה אמר לשלש אבילת
32 שלש: מנו דאי בעי אפר לקוחה הוא בדי.
33 לעולם ואבלתיה עמי חוקה ודאי השטר מעמי
34 לא בקריא ליה האי דאמר לא. ויחיד. ר' אמי
35 אמרין מנו שהדברים מוכיחין שהוא רמאי
36 שאמר אבד השטר והאי שטרקא לא ידמי לטטר
37 ובעי דאילו שטר זבני לעדות שמקרה לו אמר
38 באי וכי עד עלום אמרנו על החרוז בו אמר
39 רבנן ביה עד חלת שנין מצוי לאיודוורי איש
40 בערתי שפי לא מוירדה דקסקר לא יצא עד
41 ששטר עילתו אכל בו שזאת מודה ששטר
42 משכנתא הוא לראיית מנח שנים של אבילת
43 פירות לנביקתא אבילת פירות הזמנן השנים
44 קאי ומיירדה והרי דאבילת אירכס ליה עד
45 כלות השנים ודאי דקאמר אירכס לא ממנח
46 דמכיש הוא דבכשיה וכו': אלא פעמה אורכ
47 ויחד שפיר דאמר אי בעי אמר לקוחה היא
48 בדי: הני נפי שומיחו. וכי עביד רבנן מילתא
49 דאמינו ליה לדי רמאותו: הני: תמן רבנן לפר'
50 ארעא ותיוב ספקא. למלכא: וכרי פריא: מתמן
51 הדרין סביבות הבולבים: ואי ארעא קאי היא.
52 דלית ליה ספקא וכריא מני לית ליה חזק
53 ליעביה. למחויי. הו יודעים שלא מכרתיה לו
54 אלא היא משבוך בדי: הני בריהן אתא באבילת דשקול אירסא פלגא דהא בתרא דשקול
55 אירסא חילקא. ולא נרסון שקלא ובראי מילתא: שכרי. למינא וא לחדשים ושבתות
56 ושכרותי מכל וכל נאמן דקאמר בשבתות היסת הוא: אנו ושתתנו. ואין לבדע' במה
57 שהשכרו: ותומים כלום:

רמא (שטיינזלץ) – תוספות

1 כשעשין קעת מלאכה דאי לאו הכי מה מכירה שייך בהם דמי וקמי דרמי מיירי דאיבא
2 בחישים קעת פירי ולכן הוה קרנא אפילו לאביי ולפי שאין עושין קעת פירות ומעטין וילקח
3 בהן פרקע ויבאל פירות והוה טובת שניהם אבל בשמעתין דליבא פרי או העצים מקרה
4 פרי לאביי ודל דרמי מוכח שפיר דקראנ וכו' אפילו כשבש' לגמרי ולחכי קאמר הנה
5 קעת וילקח בהן פרקע אפילו מעלה ששעשין
6 קעת פירות ולתוכן לא בעל פירות ארביג
7 דאמר לא המכור משום שכח בית אביה ולא
8 הישקינו לטובת הבעל כל זמן שעושין קעת
9 פירות עד שתישב לגמרי ודל וילקח בהן פרקע
10 אבל לאביי דאמר פרי הוי ושיבשי לגמרי נטל
11 בעל הבית הכל אם כן אין זה טובת הבעל מה
12 שלקח בהן פרקע ואוכל פירות משלו כי טוב לו
13 יותר לתקוע מעט עד שתישב לגמרי ויהא הכל
14 שלו: א"ל רבנא לרב איש משכנתא דסדרא
15 אלא אמר לקוחה היא בדי ד' דנאמן. כ' אלא.
16 דאי לא מדיקון הקשה הרב וכי אלקון דהא נתן
17 (כ"כ דף פה) חוקת הבחימ' בו חוקסו י' שנים
18 ואמרו ר' יהודה טוען שחוקי בה בגול קניא
19 חוקה שהיה לו למחות הוה שולש כי יודע
20 בדיא ידע כון שבנס' לא בגול אם שותק לו ג'
21 שנים ולא ימחה שישען על ידי י' שנים שהיה
22 שולש ולכן היה לו למחות שיהיה לכל משכנת
23 הבחימ' למחות הוה שולש ולא ימחה הפסיד
24 אבל בשמשכנתא בא לידו סובר המשקה כי
25 לא תקני הבחימ' אין לחדש שארדו י' שעון
26 ששק וא"ת אם כן לעולם יהיה בעל הפרקע
27 נאמן ולמר שבגול הוא בא מנו דאי בעי אמר
28 במשכנתא היה אצלק או לפירות הורדתך
29 ודל דהוי מנו שבנס' עדים דאנן סדרי אם היה
30 בא בגול לא היה שותק אלא היה מוחא אי נמי
31 אין זה מנו שאין טוען ברעון משכנתא היה או
32 לפירות הורדתך לפי שקבור החוציא גם
33 הפירות ששכר אכל אי נמי חשיב מנו לחוציא
34 כיון שבאקלש שני חוקה קשה ודעמנא אבילת
35 שנים חוקה קשה משום דער שלש שנים
36 מוירדה איניש בשטרה שפי לא מוירדה
37 ודשתא הלא ע"כ פריך לשומר לעולם כי
38 שמו טעון זה משכנתא היא וע"כ ריגא ולא
39 בעי למימר שלא היא נאמן ולומר לקוחה היא
40 בדי אלא שזאל מה תקנה יעשה המושק
41 שלא יזכל להחזיק ולקוחה היא בדי
42 דמחא נראה דלא מהניא אלא כשאמר
43 פלגיא אביל ארעא בגולנתא ומשני דאי איש
44 דאיבעי ליה למחויי ולומר הוה שלשה דע כי
45 משכנתא היא בדי ודחשיבא שפיר מתאה בני
46 האי ונזא וכי האי ונזא אי לפרש בפ' חוקת
47 הבחימ' (מש דף לה טע) בני אי טען ואמר
48 לפירות הורדתך נאמן וקא על גב דהקת ר'
49 איש פריך לרב כהנא ואי לפירות אתתיה מאי
50 וזה ליה למיעבד רב כהנא משני דאיבעי ליה
51 למחויי ומיתיה ראהו ממשכנתא דסדרא
52 ובשמעתין רב איש משני איבעי ליה למחויי וכן
53 משני רב איש התם בההוא פירקא (דף לה) גבי
54 האי טאן דובין דקלא להכריה איבא למימר דרב איש התם קיביל שניא ברב כהנא
55 ולחכי משני ליה איהו מנו הכי: הא' משכנתא דסדרא. כ' בני. דהא ונזא פירא
56 אפטר ומשכנתא דסדרא ודל שייך שפיר לאפטר בהאי לישנא לפי משכנתא דסדרא
57 וזה קוד ליה שחננו הבחימ' לעשות לחכי קאמר אלא מעמה תקנת משכנתא דסדרא וכו':

1 קב"ר ר' רבנא למימר בארעא מסלקין לה. תימה כיון דטעמא דעל היתומין להביא ראייה
2 משום שהרקע בחוקה בעל חוב היינו בעשעה אפתיקי בדרסיק איכ תהו ליה
3 כיווד לתוך שדה תבירו ונטעה שלא ברשות דפשיטא דלא שקיל מנהו הפרקע את השבח
4 ויל דכיון שקהה הפרקע בחוקת אביהם תחלה ועדיין לא יצאת מרשותו עדיפי מיווד לתוך
5 שדה תבירו ונטעה שלא ברשות א"ר כיווד לתוך

6 שדה תבירו ונמי היה קבור ומסלקין ליה בארעא: **י"א**
7 בלילה גובה כל הלילה וכל היום. וכן
8 ברישא שבכיר שעת הלילה אע"פ שיצא
9 ממלאכתו ועוד לילה גובה כל היום ואינו עובר
10 בכל תלין בעמוד השחר דלינה משמע על הלילה
11 והה שבכירית לא כל על הלילה וא"ת לא ילין
12 דחלב חיי (שמות כג) הוא בעמוד השחר גרידא
13 שאם העלה אימורים על גבי המזבח בתחילת
14 הלילה והורדו לפני עמוד השחר ופסלין בלילה
15 כדאמרינן בכתובים (דף טו) י"ל מפני שהיו ראוי
16 להקריב בתחילת הלילה קרינא ביה לנה אפילו
17 כהני השחר ודחוק ועוד דבפרק שני ודחבים
18 (דף כ) משמע גבי קידוש ידים ורגלים ומי כיווד
19 דעמוד השחר פסלי בלילה אפילו לא התחיל
20 לנה אלא לאחר תחילת הלילה.
אמר

1 **קב"ר** ר' חנינא למימר ארעא בחזקת יתמי קיימא
2 ועל בעל חוב להביא ראיה אמר ליה הווא סבא הכי
3 א"ר יוחנן על היתומים להביא ראיה מאי טעמא
4 ארעא פיו דלגובינא קיימא כמא דגביא דמיא ועל
5 היתומין להביא ראיה אמר אביי אף אנן נמי תנינא
6 ספק זה קדם (וספק זה קדם קוצין ואינו נותן דמים
7 אלאמא כיון דלמיקון קיימא אמרינן ליה אייתר ראיה
8 וישלול הכא נמי האי שמיא כיון דלגובינא קיימא
9 כמא דגביא דמיא ועל היתומים להביא ראיה אייתר
10 ותמי ראיה דאינהו אשבחו סבר רבי חנינא למימר
11 כי מסלקין ליה בארעא מסלקין ליה ולא היא בדמי
12 כי מסלקין ליה מדרב נתנן דאמר רב נתנן אמר
13 שמואל שלשה שמיין להם את השבח ומעלין אותן
14 בדמים ואלו הן בכור לפשוט ובעל חוב וכחובת

1 א ספק. בבבא בתרא (דף כד) באילן דנטוע בתוך חמשים אמה סמוך לעיר וקמי תתם אם
2 העיר קרקעה קוצין ואינו נותן דמים ספק זה קדם ספק זה קדם קוצין ונמי קמי קוצין זה קדם דמים אלאמא
3 כיון דבין הכי ובין הכי למקוצין קאי רבי קום אילן נמי קמי קוצין זה קדם ספק זה קדם ספק זה קדם
4 קוצין מנהו נפשוך שבוירי עילין דלגשות נמצא הספק מוטל על דמים ולא על קציצת האילן
5 דאילו בני אילן הסמוך לבור של יחד קמינה
6 יבני דמיא אידיה אם תביר קרקעה קוצין ונתון
7 דמים דמי האילן קדם לא קוצין ונמי בני ספק זה
8 קדם וספק זה קדם לא קוצין אלאמא יבני ספק אילן
9 העיר טעמא משום דמקוה נפשוך עומד לקציצה
10 והכא נמי בין יתומים השבירו ובין אביתן השבית
11 דינו לישול קרקע עם השבח ואם היתומים
12 השבירו מעלה לתן השבח בדמים כדלמשיה
13 הלך בני ארעא עם השבח מקוה נפשוך נמצא
14 היתומים לתובעין לותציא ממונו ועלין דראיה
15 בארעא מסלקין לה. דהיינו ליה גירוז דארעא
16 שיעור שבחיהו ועלין איהו. מן הפרקע
17 בדמים. ולא שקלי בארעא נפיהו בבבא בתרא
18 בכור ופשוט שהשבירו קרקע קודם שחלק
19 וק"ל (כ"ב דף קכד) שאין הבכור נוטל פי שנים
20 בשבח שהשבירו נכסים לאחר מיתת אביתן
21 דננה ליה ראי ואין הבכור נוטל במהרה כראי
22 דכתוב בכל אשר יצונו לו ובשחן כאין לחלק
23 נוטל בכור פי שנים הפרקע שהיה משבחת
24 וישמעון את השבח ונתון לפשוט כרע שהיא נמצע
25 לו בשבח שבחור חלקו של זה וכן בעל חוב
26 ליתומין. וכן בעל חוב שקדם שטר הלקאה
27 לטטר מקח של לקוחות טורפה מקו עם מה
28 שהשבירו ושמ לתן שבח ונתון דמים וטעמא
29 דבלוהו משום דמעיקרא ארעא רדיה הוא ואין
30 לנו לבחור למכור לתן קרקע שלו בשביל השבח
31 ואם יתן מנוט ולקחון מוקד ליה בקרקע
32 שנעשית לו אפתיקי הפועל לבתמים. צריכין
33 לקרקע דבר מנוט אילו צריכין לקרקע הוו
34 ליה פירות ולא מיקרוו שבה ובעל חוב גובה
35 השבח קאמר ולא פירות גאורין כדאמרין בפי
36 התיא לפי". פלוגתא במסכת כתובות
37 (בהובתבא): אי אית ליה וזו לזוקת. שיעור דמי
38 החוב. שפיר. איקא למימד דארעא מעיקרא
39 רדיה ותיא ודא נפאת לה שלא בשביל שקל
40 שבחא וזו לא בארעא הואיל וזהו מסיק ביה
41 שיעור ארעא כוליה. **מתני'** שכיר יום גובה
42 כל הלילה. שכיר שפועלו ליום ויוצא לרוב
43 גובה כל הלילה כל הלילה הוא זמן גביתו בין
44 לענון שבחיהו שתשקו לו עובדים שכיר במונו הוא
45 נשבע נוטל בין לענון שאינו עובר עליו משום
46 לא תבוא געלו השמש ירבים חב) אלא משום
47 לא תלון פעולת שכיר אתך עד בקר ויראה ינו
48 שכיר לילה. שיוצא ממלאכתו בבוקר. גובה כל

15 אשה ליתומים ובעל חוב ללקוחות א"ל רבינא לרב אשי למימרא דסבר שמואל בעל חוב
16 ללקוחות וזו אית ליה שבחא לזוקה והאמר שמואל בעל חוב גובה את השבח וכי תימא
17 לא קשיא פאן בשבח המנוע לבתמים פאן בשבח שאין מנוע לבתמים והא מעשים בכל יום
18 וקא מניב' שמואל אפי' בשבח המנוע לבתמים לא קשיא הא דמסיק ביה בשיעור ארעא
19 ושבחא הא דלא מסיק ביה שיעור ארעא ושבחא וכי לא מסיק שיעור ארעא ושבחא דהויב
20 ליה וזו לזוקה ומסלק ליה התיא למ"ד אי אית ליה) וזו לזוקה לא מצי מסלק ליה לבעל
21 חוב שפיר אלא למ"ד אית ליה וזו לזוקה מצי מסלק ליה לבעל חוב ונימא ליה אי הוו לי
22 וזו הוה מסלקנא לך מכולא ארעא השתא דלית לי וזו תב לי גירוז דארעא בארעאי
23 שיעור שרעאי הכא כמאי עסקינן גנוז דשרוי אחר הלילה אפתיקי דא"ל לא הוא לך פרעון אלא
24 מו: **מתני'** המקבל שדה מכתירו לישבע אחר לישבע מאות וזו השביעית מן המנון קבלה
25 הימנו שבע שנים בשבע מאות וזו אש השביעית מן המנון שכיר יום גובה כל הלילה שכיר
26 לילה גובה כל היום שכיר שעות גובה כל הלילה וכל היום שכיר שבת שכיר חרש שכיר
27 שנה שכיר שבוע יצא ביום גובה כל היום יצא בלילה גובה כל הלילה וכל היום: **גמ'** ת"ר
28 מנון לשכיר יום שגובה כל הלילה ת"ל לא תלון פעולת שכיר אתך עד בקר ומנון לשכיר
29 לילה שגובה כל היום שגאמר ביומו תתן שכרו ואימא איפכא שכירות אינה משתלמת אלא
30 בסוף ת"ר ממשמע שגאמר לא תלון פעולת שכיר אתך איני יודע שעד בקר מה ת"ל עד
31 בקר מלמד שאינו עובר אלא עד בקר ראשון בלכר מפאן ואילך מאי אמר רב עובר משום
32 כל השתא אמר רב יוסף מאי קראה אלא האמר להרדך לך ושוב וקחור אתן ויש אתך ת"ר
33 האומר להביא צא שכור לי פועלים שניהן אין עוברין משום כל תלון זה לפי שכתב

1 היום. בין לענון שבחיהו ובין לענון שאינו עובר עליו משום כל תלון אלא משום לא תבוא געלו השמש ובמקרא יליף לה: שכיר שפועלו
2 בנמי: שכיר שבוע. שמישהו יצא ביום. שבלתה שכירותו לזכור או ביום. גובה כל היום. ובין ששקעה חמה עובר עליו: **י"א** בלילה. שבלתה שכירותו בלילה גובה כל הלילה וכל היום.
3 דכיון דמשבח פעולתו משתחשך תהו ליה שכיר לילה ואינו עובר עליו במוקד עד למחרת בשקיעת החמה: **גמ'** אישוד אמר. דלא תלון בשכיר לילה לא תבא בשכיר יום. שכירות
4 אינה משתלמת אלא ביום. כדאמר באיזהו נשך (לעיל סה) כשכיר שנה בשנה שכירות שנה זו משתלמת בתחילת שנה אחרת אלאמא לא משתעבר ליה שכיר יום עד שתקע החמה
5 וכי תבוא אל תבא על פרךך בשכיר לילה אוקמיא שנשתעבר לו לזכור משבלתה שכירותו וכן לא תלון נמי לא חוקמיא בשכיר לילה ליה לא משתעבר ליה עד הבוקר: **שמיטת**
6 שמיטת יוב'. שאין לנה קרייה אלא עד הבקר דכתוב (שמות לו) ולא ילון לבקר וכל לנה שבמקרא לנת לילה הוא: מאי קראה. היכא רמיאז כל השתא: וזו לפי שלא שבוירי. ולא
7 קרינא שכיר גביה

בבא מציעא. המקבל - פרק תשיעי דף קיא עמוד א - מותר מהדרות "אבן ישראל - (שטיינזליץ)" קצוה תוספות

1 **אָמַר** ליה לשמעיה וזל גאיר לי פועלים. לא משום שהקה דעתו לדחות אלא היה קרא שלא
 2 דא פני ליתן להם ואפילו משום כל השקא לא היה עובר קרב שהוא עסקו במלאכה
 3 אחרת: **בַּתְּרֵיף** ליה אבוי איתוהו וכו'. תימה וכו' לא ידע אבוי דרב ששת מוקף לה באור
 4 ליה דהדר כפרייה וזל דקבר אבוי דאתן לן לאוקמה לן דהומיא דעשת וכו' דהכי דלא קאי וכחש
 5 אעשקע לא קאי נמי אגזל אלא תחילת גזל דקרא
 6 ותחילת עשק וזאת כחש ולא דייק בדרביק רב
 7 ששת כסמור דהקא כתיב או בגזל והקא כתיב או
 8 עשק בלא ביתר
 9 **א**ו עשק כתיב. לא גרסינן שעשקו ככה: **וְלִמָּה**
 10 חלקון הכתוב לעבור עליו בשני ברויח. לאו
 11 משום דכתיב גזל ויגשק ששיקו בלשון דייק אלא
 12 משום דכתיב ותר לראוי תימה שלמלא קבא
 13 חלקון כדי לעבור עליו בשני ברויח לאוין אגזל גבי אשם
 14 גידולת למה נכתבו שניהם או בגזל או עשק.
 מאריך

1 **וזה לפי שאין פעולתו אצלו היכי דמי אי דאמר להו**
 2 **שכרכם עלי שכרו עליו הוא דתניא השוכר את**
 3 **הפועל לעשות בשלו והראהו בשל חבירו נתן לו**
 4 **שכרו משלם וחזור ונוטל מבעל הבית מה שההנה**
 5 **אותו לא ירויבא דאמר להו שכרכם על בעל הבית**
 6 **היהוה בר מריבא א"ל לשמעיה וזל גאיר לי פועלים**
 7 **ואיבא להו שכרכם על בעל הבית מריבא ומר וזמרא**
 8 **אגרי להרדו אמר רבה בר רב הונא הני שוקאי**
 9 **דסוקא לא עברי משום כל תלין מידע ידעי דעל**
 10 **ויבא דשקא סמיכי אכל משום כל השקא ודאי עובר: שכרו שעות גובה כל הלילה וכל**
 11 **היום: אמר רב שכרו שעות דיום גובה כל היום שכרו שעות דלילה גובה כל הלילה**
 12 **וישמואל אמר שכרו שעות דיום גובה כל היום ושכרו שעות דלילה גובה כל הלילה וכל**
 13 **היום תנן שכרו שעות גובה כל הלילה וכל היום תיובתא דרב אמר להו רב לצדידן קמני**
 14 **שכרו שעות דיום גובה כל היום שכרו שעות דלילה גובה כל הלילה תנן היה שכרו שבת**
 15 **שכרו חדש שכרו שנה שכרו שבוע יוצא ביום גובה כל היום יוצא בלילה גובה כל הלילה**
 16 **וכל היום אמר להו רב תנאי היא דתניא שכרו שעות דיום גובה כל היום שכרו שעות**
 17 **דלילה גובה כל הלילה דברי ר' יהודה ר"ש ואמר שכרו שעות דיום גובה כל היום שכרו**
 18 **שעות דלילה גובה כל הלילה וכל היום מכאן אמרו כל הפובש שכר שכרו עובר בה'**
 19 **שמות הללו ועשה משום כל תעשוק את ריעך ומשום כל תגזול ומשום כל תעשוק שכרו**
 20 **עני ומשום כל תלין ומשום ביזמו תתן שכרו ומשום לא תבא עליו השמש הני דאיבא**
 21 **בימבא ליבא בליליא דאיבא בליליא ליבא בימבא אמר רב חסדא שם שכירות בעלמא**
 22 **איזה הוא עושק ואיזהו גזל א"ר חסדא להו רב ושבו להו רב ושבו זה הוא עושק יש להו בדי ויאני**
 23 **נתן להו זה הוא גזל מתקוף לה רב ששת איזהו גזל שחייבה עליו תורה קרנן דומיא**
 24 **דפקדון דקא כפר ליה כמזנא אלא אמר רב אשת נתתיו להו זהו עושק יש להו בדי ויאני**
 25 **נתן להו זה הוא גזל מתקוף לה אביי איזה הוא גזל שחייבה עליו תורה קרנן דומיא דפקדון**
 26 **בעינו דקא כפר ליה כמזנא אלא אמר אביי לא שכרתיך מעולם זה הוא עושק נתתיו להו**
 27 **זה הוא גזל ולרב ששת מאי שנא עושק דקשיא ליה ומאי שנא גזל דלא קשיא ליה אמר**
 28 **להו גזל דגזילה והדר כפרייה אי הכי אפילו עושק נמי דהדר כפרייה הכי השתא בשלמא**
 29 **התם כתיב או בגזל מכלל דאודי ליה מעוקרא אבל גבי עושק מי כתיב או בעושק או**
 30 **עשק כתיב שעשוקו כבר רבא אמר זהו הוא עושק זהו גזל ולמה חלקון הכתוב לעבור עליו**
 31 **בשני לאוין: מתני' אחד שכר אדם ואחד שכר בהמה ואחד שכר פלים יש בו משום**
 32 **ביזמו תתן שכרו ויש בו משום לא תלין פעולת שכרו אהך עד בוקר אימתי בזמן שתבעו**
 33 **לא תבעו אינו עובר עליו המהוה אצל תנינו או אצל שורחמי אינו עובר עליו שכרו בזמנו**
 34 **ישבע ונוטל עבר זמנו אינו נשבע ונוטל אם יש עדים נשבעו (בזמנו) הרי זה נשבע ונוטל**
 35 **גר תושב יש בו משום ביזמו תתן שכרו ואין בו משום לא תלין פעולת שכרו אהך עד**
 36 **בקר: גמ' מני מתני' לא תנא קמא דמאריך וזל רבי יוסי גרבי והיה תנאי היא דתנא**
 מאריך

1 וזה לפי שאין פעולתו עליו. ולא קרנא ביה פעולתו אהך ואיבא להו וכו'. דאי לא
 2 משתלמא אלא בערנא אגרי להרדו. כשהיה האהך צריך לפעלים חבירו פוסק עתון
 3 ואמר לתן שכרכם על בערנא וכו'. וסודא. בעלי בתים של סורא שאין מניעין
 4 למעות עד יום השקא לא עברי. על שכר פועלים מידע ידעי דעל קמא דשקאי סמיכי.
 5 להגיע למעות הלכך אפילו אית ליה מעות
 6 גביה רב כבי דאעתיק דקבי אימנא גזל וכוון
 7 דומיא קמא לא עברי תו לא עברי כדאמרנן
 8 לעיל שאינו עובר עליו אלא בקר ראשון אבל
 9 משום כל השקא עובר. מיום השקא ואילך שכרו
 10 שעות דיום. שעשוק לו מן הקבר עד חצות ערב
 11 כל היום. דהא בקהה שכירתו מחצות ואיבא
 12 בלא תבא: שכרו שעות דלילה גובה כל הלילה.
 13 ולכשיעלה עמוד השחר עובר משום כל תלין
 14 דהא נשתעבד לו קודם לכן. וישמואל אפר שכרו
 15 שעות דיום הוא גובה כל היום. כדאמרת
 16 ואין לילה הולך אחר יום אבל שכרו שעות
 17 דלילה גובה כל הלילה וכל היום שהיום הולך
 18 אחר הלילה האולי ושכירתו בליל יום זה לא
 19 דמי לשכרו עד התמול שאינו גובה אלא כל
 20 הלילה. תנן שכרו שעות גובה כל הלילה וכל
 21 היום. שלמלא שמואל מוקף לה בשכירות שעות
 22 דלילה אלא רב כמאן מוקף לה. לצדידן וכו'
 23 קאמר שכרו שעות יש שזכה כל הלילה ויש
 24 שזכה כל היום וכדאמרי אגא: יצא בלילה וכו'
 25 אלקא האולי ומשקה פעולתו בלילה היה ליה
 26 שכרו שעות דלילה וקמני גובה כל הלילה וכל
 27 היום: משום לא תגזול. דהא אוקמה באידו
 28 נשך וכו' (סא) לכבוש שכר שכרו דאי גזל משם
 29 מלאו דרבייהו ואנאנא נפקא ח' שבות. ומשקה
 30 לאוין לא תעשוק את רעך ולא תגזול וכו'
 31 תתן ולא תעשוק שכרו עני ואבין בזמנו נתן
 32 שכרו ולא תבוא עליו השמש ועשה בזמנו תתן:
 33 שם שכירות. מרובה בחד דהיא לא משכחת לה
 34 אלא הכי קמני עבירות כל השמות הללו בשם
 35 שכירות וזהו שם ששכירות לילה לא נתן
 36 בשכירות יום. גזל. משמע שאנסו בידו מקוד
 37 ממש שפי מעשוק דרביש (שמואל ב טו) וזולל
 38 את התיבא מדי המוצר (ו שופטים ט) כבצעל
 39 שכס וגזול את כל אשר יעבור עליהם בדרך:
 40 מתקוף לה רב ששתי על כרתיך עושק דקא
 41 כפר ליה היא מדיחיהו עליו בתורה כתיבם
 42 קרנן שבועה דכתיב ויטרא ח' וכחש בעמתי
 43 כפקדון או בתשומת ד' וגו'. אלא אמר רב
 44 ששת וכו'. לקמן פרק לרב ששת מאי שנא
 45 עושק דקשיא ליה ומש גזל דלא קשיא ליה
 46 לא שפתיך מעולם. לא דמי לגזל כי נתתי
 47 לה דהא מדי ליה דערב כתיבה וקא גזל ליה
 48 מי ש גזל קשיא ליה. היה איתו נמי גבי
 49 קרנן שבועה כתיב וזל רב אפר שבועה היבא
 50 גזילה והדר כפרייה. כל זמן שלא תבעו בדי
 51 אלא ביט לבין עמונה היה גזולו ואמרו איני
 52 נתון לך והשתבע בבי די קרנן ועשוק ויעולם
 53 גזל לא עובר לא אינו רב איתו לך. אי הכי עושק נמי.
 54 בשלמא התם או בגזל. כתיב וכחש השקא מכלל דאודי ליה מעוקרא כלומר וכחש בעמתי בגזל כמה שהיה גזולו עד עתה כתיבת גזל כחש עשוקו וכפר ומקדום כחש
 55 קרנן גזל: אבל קמא מי כתיב או בעשוק. דעיקא וכחש בעשוק דמעוקרא: או עשק כתיב. על ידי הבחשה עשוק: שעשוקו כבר. משעה שהתחיל לחובעו עשוקו בבחישה
 56 ולא נקרא עשק על ידי דבר אחר עשוקו בחישה **מתני'** שכר בתם ובלים וליף בנקרא: לא תבעו אינו עובר עליו. בנקרא: ליף ליה דכתיב אהך מתקוף לה מרעיה:
 57 המהוה. נתקן מאצלו והתמידו אצל תנינו שהיה פועל צריך לקנות פירות מתתני ואמר לו בעל הבית לתתני תן לו בדיקר פירות ועלי לשלם: או אמר לשולחני. תן לו בדיקר
 58 מעות: נשבע ונוטל. מקפיש בנקרא: ואם יש עדים נשבעו. בזמנו גר תושב. שקבל עליו שלא לעבור ע"ז ואוכל בבילות וטרפיה: יש בו משום וכו'. מקפיש בנקרא: גמ'
 מאריך

מאריך פרט לחורים. תימה אמאי איצטריך מאריך למעטי עברם מנר תושב נפקא דוקא נר תרשים ולא עברם ונח תימה אמאי איצטריך למיכתב נר צדק מנר תושב נפקא כד"ש נר צדק וליקא למימר דאי לא דכתיב נר צדק יהוה מוקמינן בשעריך לגר צדק דבשעריך לא משמע אלף גר תושב שאוכל בנילות דומיא דרמיא (ו) דלגר אשר בשעריך התנהו ואפקלה תורה זה גר צדק.

תימה אמאי איצטריך למימר נר צדק דמאריך נפקא דנר צדק אחך כ"ע לרבי יודנה ולרבנן פלגינן בהחובל (בכ דף פו. ו) (ו)ש גבי אין לעבדים גושת דיש לו אתה ואחך הוא ממוצו ודיל דשאני הקא דכתיב מאריך דמשמע ממובחר שבחאריך פדררשין ב"ק (ח"ט פה) מסרב אתך אי נמי מאריך ולא קל אחך פדררשין קרדישו (ח) (ה) כון מן השוף ולא כל אחך וזהו ממשעתו גר אי לא דכתיב גרך בקל אפודה ישלע (על דף ט"א) גבי רביית דרשיי גר זה נר צדק קשא לר"י אמאי איצטריך שפיקא דמה לי ישראל מה לי גר וכן הכי המעות אין נר צדק בבבל ישראל וכן קשה דרמינן כתיב לאונרה וגר ולימנן דלא כתיב ומי:

ב"ל שבארץ. ולא מוקמינן ליה למעטי תוצה לארץ דחובת הגוף היא ואינה תליה בארץ:

ורבי יוסי ברבי יהודה לא יליף שכיר שכיר. ובפ"ק קודרשו (ח"ד ו) (ה) דלא משבח תנא דלא יליף שכיר שכיר תימי דוקא גבי עבד עברי משום דסבר דהוא דהקא לא מופנה והאי מופנה:

ואי אשמעינן גל משום דלא טרף. לא יורה צדק לנאי יצרימחא דאי לא כתיב אלא אפילו לא תגול וזה מוקמינן לה בעושק דמשמעיה ביה קרא בדאמר אפודו נשך ולעיל ס"א וס"ב דה לעבוה אכל השקא דכתיבי תרוידי מוקמינן לה בגול עובד כופרים באם אינו ענין אלא משום דמכשח יצרימחא אפי' מנעשה כהר"א מגול לא יורה שמעינן עשק:

ורבי יוסי בר' יהודה האי לא תלין אתך מאי עבדי ליה. תימה דבמקור בבבויקא דריש מיניה עבד ליה ומצאנא תיוב במדומה בותס רבינו אלתון דהקא משפיר קעיני מאי עבדי ליה דהוי ליה למיכתב לא תלין פעולתו אתך.

לכצור אשכול אתך. היינו שכיר שעת נראה לרי' דאיצטריך למיכתב משום דשכיר משמע עבד וס' או תני יום שאין בגילות להשפיר שכיר אלא ליום או לחצי יום אלא לכל דהו לא ימי איצטריך לאשמעינן דאפילו שכיר לבצור אשכול אתך ואכלו אפילו רבי עובד עליה:

וזהו ציאי גר תושב מסתברא בהמה וכלים הוה ליה לרבות שפן ישנן בכלל ממוז רעוד גר תושב אינו בכלל ממוז רעוד ות"ל דמאריך האי רעוד מאי עבדי ליה הוה למיכתב רעוד ולא עמלקן עמלקן מאריך נפקא חר למשקא עושקו וחד למשקא גולו וצריכי דאי אשמעינן גולו משום דלא מרח ביה אכל עושקו דטרר גביה אימא לא ואי אשמעינן עושקו משום דלא אתא לרדיה אכל גולו דאתא לרדיה אימא לא צריקא ורבי יוסי ברבי יהודה האי לא תלין פעולתו שכיר אתך עד בקר מאי עבדי ליה מיצניא ליה לכרדיה וחד של ענבים עובר בהמה כל תלין ואידך מואליו הוא נושא את נפשו נפשו של שיעבוד עצמו עליה.

מאריך. לא תעשוק שכיר עני ואביון מאריך פרט לאחרים פרט לאחרים. עובר וכתבים זה גר אוכל בנילות. דכתיב ביה שעריך (ו) (ו) (ו) לר אשר בשעריך התנהו וכו'. על שכן ישראל וגל שכר בהמה וכלים וגר ונר תושב. עובר בכל השמות הללו. בין הכתובים כאן ובין האגרונים בתורת כהנים ודלף וצדקה שנה לאתחיינהו תבא כולקמך. וזה שם משום כל תלין. האמור בתורת כהנים והוא הוין ללא תעשוק וגר תגול דכתיב גביה ומיהו כי שכיר יום ליתיה בשכיר לילה. ר' יוסי בר' יהודה וכו'. למקפן לשון לה אין זהם אלא משום לא תעשוק שכיר וטמיר. דכתיב ביה בארץ דמורבי בהמה וכלים אכל בימו תמן שכרו אע"ג דסמיך ליה לא ולקמן מפרש טעמא: קשיא גר תושב דמתניתין תנו אין בו משום כל תלין האמור בתורת כהנים ובבבויקא קעיני בולן וכלים בכל השמות הללו: קשיא דהנה וכלים דקמיני מתני יש כהן משום בימו תמן שכרו ומשום לא תלין ור' יוסי בר' יהודה קבר סאן בקון אלא משום לא תעשוק דמשנה תורה ואפילו משום בימו וגר דסמיך ליה: לא גר תושב יש בו משום בימו תמן שכרו. וכן משום לא תעשוק שכיר דבגיה כתיב בשעריך: ואין בו משום כל תלין. דחורת כהנים וכן משום לא תעשוק ולא תגול דר"כ והאי דקמיני תמן משום דמרשיי ביה שכיר וכן ודכתיב לילה וד"ק יש בו משום בימו תמן שכרו דמשמע גבי שכיר לילה ואין בו משום שכיר יום גמר שכיר שביה. כתיב תבא לא תעשוק שכיר וכתבי בשכיר וכן לא תלין פעולת שכיר מה בא גר תושב בהמה וכלים איתרביא אף כתיב נמי גר תושב בהמה וכלים: וכו'. הלכך דחורת כהנים ליתנוז לא בהמה וכלים ולא בגר תושב משום דביומו תמן שקלי. ליתביב דרך סמיך ליה דבבבויקא דלית כתיב מאריך: לתקדים עני לעשירי. נשברו עני פעולין אתך נהו ואחד עשירי ואין בקו ליתון אלא לאחד מהו תני קודם: אביון. מענה מעני ולשון אביון האובה ואינו משיג מה שצפשו מתארה לכל טוב ואשמעינן קרא דעני קודם לאביון משום דעני כסף למתבעה אף על גב דצריך: אכל אביון. הורגל לבושת ולא כסף למתבעיה ואי אשמעינן עשירי. דלקמייה עני משום דלא צריך ליה העשיר לשכר מהו העני אכל אביון דצריך ליה. טפי מעני אימא דליקמייה לעני מגול דעני קודם דצריך ליה ובכסף למתבעיה: ותנא דיין. וכן דבי רבי ישמעאל דאמרו דר"ה ביהמה וכלים אפולוהו וגר תושב ליה ליה דהוה אי גמיר ג"ש אפילו גר תושב נמי ליתחייב משום שכיר יום אתך. קרא ותקיא הוא: שפעולתו אתך. ואפילו בהמה וכלים: רעוד. כתיב וחרת כהנים כתיב לא תעשוק את רעהו שקשי. שכר שביה גולו. ויזלה ממש: ור' יוסי האי אתך מאי עבדי ליה. דמכרי מיניה תנא דרין בהמה וכלים אף על גב דגוריה שנה לא גמיר. אלא לבצור אשכול אתך. כלומר שכיר שעותו מואליו הוא נושא את נפשו.

מאריך פרט לאחרים גרף זה גר צדק בשעריך זה אוכל בנילות אין לי אלא שכר אדם מנין לרבות בהמה וכלים ת"ל בארץ כל שבארץ וכו' ועובדים בכל השמות הללו מפוא אחר שכר אדם ואחר שכר בהמה ואחר שכר פלים יש בו משום בימו תמן שכרו ויש בהן משום כל תלין פעולת שכיר רבי יוסי ברבי יהודה אומר גר תושב יש בו משום בימו תמן שכרו ואין בו משום לא תלין בהמה וכלים אין בהן אלא משום כל תלין עשוק שכיר וכו' תנא קמא דמאריך קשיא גר תושב אי רבי יוסי קשיא בהמה וכלים אמר רבא האי תנא דכ"ב ר' ישמעאל הוא דתנא דבי ר' ישמעאל אחר שכר אדם ואחר שכר בהמה ואחר שכר פלים יש בו משום בימו תמן שכרו ומשום לא תלין גר תושב יש בו משום בימו תמן שכרו ואין בו משום כל תלין מ"ט דת"ל דמאריך גמר שכיר שכיר ורבי יוסי ברבי יהודה לא גמר שכיר שכיר נהי דלא גמר שכיר שכיר בהמה וכלים משום בימו תמן שכרו נמי יתייב תני רבי תנאי אמר קרא ולא תבא עליו השמש כי עני הוא מי שקח באין לרדי עניות ועשירות יצאו בהמה וכלים שאינן באין לרדי עניות ועשירות יצאו תנא רבי יוסי עני הוא מאי עבדי ליה הוה מביעי להקדים עני לעשירי ורבי יוסי ברבי יהודה הוה מלא תעשוק שכיר עני ואביון נפקא ות"ל חר להקדים עני לעשירי וחד להקדים עני לאביון וצריקא דאי אשמעינן אביון משום דלא כסף למתבעיה אכל עשירי דכסף למתבעיה אימא לא ואי אשמעינן עשירי משום דלא צריך ליה אכל אביון דצריך ליה אימא לא צריקא ותנא דידן מה נפשך אי יליף שכיר שכיר אפילו גר תושב נמי אי לא יליף שכיר שכיר בהמה וכלים מנא ליה לעולם אי יליף שכיר שכיר וכו' הנהו דאמר קרא ולא תלין פעולת שכיר אתך עד בקר כל שפעולתו אתך אי הכי אפילו גר תושב נמי אמר קרא רעוד רעוד ולא גר תושב אי הכי אפילו בהמה וכלים נמי הא כתיב אתך מה ראית לרבות בהמה וכלים ולהוציא גר תושב מסתברא בהמה וכלים הוה ליה לרבות שפן ישנן בכלל ממוז רעוד גר תושב אינו בכלל ממוז רעוד ות"ל דמאריך האי רעוד מאי עבדי ליה הוה למיכתב רעוד ולא עמלקן עמלקן מאריך נפקא חר למשקא עושקו וחד למשקא גולו וצריכי דאי אשמעינן גולו משום דלא מרח ביה אכל עושקו דטרר גביה אימא לא ואי אשמעינן עושקו משום דלא אתא לרדיה אכל גולו דאתא לרדיה אימא לא צריקא ורבי יוסי ברבי יהודה האי לא תלין פעולתו שכיר אתך עד בקר מאי עבדי ליה מיצניא ליה לכרדיה וחד של ענבים עובר בהמה כל תלין ואידך מואליו הוא נושא את נפשו נפשו של שיעבוד עצמו עליה.

מאריך. לא תעשוק שכיר עני ואביון מאריך פרט לאחרים פרט לאחרים. עובר וכתבים זה גר אוכל בנילות. דכתיב ביה שעריך (ו) (ו) (ו) לר אשר בשעריך התנהו וכו'. על שכן ישראל וגל שכר בהמה וכלים וגר ונר תושב. עובר בכל השמות הללו. בין הכתובים כאן ובין האגרונים בתורת כהנים ודלף וצדקה שנה לאתחיינהו תבא כולקמך. וזה שם משום כל תלין. האמור בתורת כהנים והוא הוין ללא תעשוק וגר תגול דכתיב גביה ומיהו כי שכיר יום ליתיה בשכיר לילה. ר' יוסי בר' יהודה וכו'. למקפן לשון לה אין זהם אלא משום לא תעשוק שכיר וטמיר. דכתיב ביה בארץ דמורבי בהמה וכלים אכל בימו תמן שכרו אע"ג דסמיך ליה לא ולקמן מפרש טעמא: קשיא גר תושב דמתניתין תנו אין בו משום כל תלין האמור בתורת כהנים ובבבויקא קעיני בולן וכלים בכל השמות הללו: קשיא דהנה וכלים דקמיני מתני יש כהן משום בימו תמן שכרו ומשום לא תלין ור' יוסי בר' יהודה קבר סאן בקון אלא משום לא תעשוק דמשנה תורה ואפילו משום בימו וגר דסמיך ליה: לא גר תושב יש בו משום בימו תמן שכרו. וכן משום לא תעשוק שכיר דבגיה כתיב בשעריך: ואין בו משום כל תלין. דחורת כהנים וכן משום לא תעשוק ולא תגול דר"כ והאי דקמיני תמן משום דמרשיי ביה שכיר וכן ודכתיב לילה וד"ק יש בו משום בימו תמן שכרו דמשמע גבי שכיר לילה ואין בו משום שכיר יום גמר שכיר שביה. כתיב תבא לא תעשוק שכיר וכתבי בשכיר וכן לא תלין פעולת שכיר מה בא גר תושב בהמה וכלים איתרביא אף כתיב נמי גר תושב בהמה וכלים: וכו'. הלכך דחורת כהנים ליתנוז לא בהמה וכלים ולא בגר תושב משום דביומו תמן שקלי. ליתביב דרך סמיך ליה דבבבויקא דלית כתיב מאריך: לתקדים עני לעשירי. נשברו עני פעולין אתך נהו ואחד עשירי ואין בקו ליתון אלא לאחד מהו תני קודם: אביון. מענה מעני ולשון אביון האובה ואינו משיג מה שצפשו מתארה לכל טוב ואשמעינן קרא דעני קודם לאביון משום דעני כסף למתבעה אף על גב דצריך: אכל אביון. הורגל לבושת ולא כסף למתבעיה ואי אשמעינן עשירי. דלקמייה עני משום דלא צריך ליה העשיר לשכר מהו העני אכל אביון דצריך ליה. טפי מעני אימא דליקמייה לעני מגול דעני קודם דצריך ליה ובכסף למתבעיה: ותנא דיין. וכן דבי רבי ישמעאל דאמרו דר"ה ביהמה וכלים אפולוהו וגר תושב ליה ליה דהוה אי גמיר ג"ש אפילו גר תושב נמי ליתחייב משום שכיר יום אתך. קרא ותקיא הוא: שפעולתו אתך. ואפילו בהמה וכלים: רעוד. כתיב וחרת כהנים כתיב לא תעשוק את רעהו שקשי. שכר שביה גולו. ויזלה ממש: ור' יוסי האי אתך מאי עבדי ליה. דמכרי מיניה תנא דרין בהמה וכלים אף על גב דגוריה שנה לא גמיר. אלא לבצור אשכול אתך. כלומר שכיר שעותו מואליו הוא נושא את נפשו. נפשו של שיעבוד עצמו עליה.

1 ואיך יהיו מיבי ליה לפרתנאי. והענינו באילו הוא נוטל את נפשו בדתנאי וכו'
2 ומסקנא על כובוש שבר קשיר רבני. ואילו הוא נושא. כל עצמו הוא מוסר נפשו עליו
3 לעלות בכבש גבוה וסיבן בעצמו ליפול ולהלות באינן כשקלה עליו למסוק וזיתים ולגודר
4 המרים ומסר נפשו עליו למיתה שנקא יפול מן הכבש או מן האילן. ח"ג ר"א ואילו הוא
5 נושא את נפשו. ופליגי בראי בר דהא ורב סביר

6 במשמעותהו קריא עב אמר נפשו של שדי
7 נעשש עליו באילו הורגו אחר אמר נפשו של גזלן
8 הגיד חף הכתוב עורמו מיתה לעצמו. ונקבע
9 ונולד את וולתיים נפשו וקבע מתן את נפשו
10 שגורמים הגולמים רעה לעצמו. אל תגול דל כי
11 דל הוא ואל תרמא וגו'. אה אם דל הוא ואין לו
12 עור אל תגולו הוא ואת מארבע לשנות שבי
13 משמעותה כן קא. ואל תרמא. לאור גזילה דהיינו
14 גזלן. משום דנקלו נפש. והכי משמע וקבע את
15 קבעינש נפש את אשר קבעו את נפשם מהם
16 לפרתנאי. ולא מדרתה. חזרה. השביר אצל בעל
17 הדין את כל פתן ההנני ונתחייב בעל בעל
18 לשלם. אמי בתורת לעבו. כלומר אין לו עליו
19 כלום. שיחא עליו בתורת דמים שם בעירות
20 שבר שביה קבלות. אונן שקבל עליו לשעות
21 מלאכה בכר וכו' ולא לשכירות. ומים. אופן קונה
22 בשבח כלי. וזכה במה שהשכירו ומשם
23 קבלתו יוצא לו וכשמתירו לו הרי הוא כמסור
24 לו שכל שהיה לו בתוכו הלקוח הוא. ולא כש
25 שכירות עליה. כגירא דפרקלא. מפרקירי בלע"ז
26 שאין כאן שבח כל שיהא עליו מנחה ממה
27 שהיה וקחה מחקיתיה דרבה יותר ממנה
28 לרבושי. שיחא רף. היינו שבהיה. דאיכא הדינא
29 ליה דרבי פנמי שמתחם יותר ויש נוי בדיה. דמי
30 לבישוי. אלא לעולם לא כגירא אלא בתקון
31 היראש. שקורן פולירי כשבא מביה הגרדי
32 בוטשין אוהו גרדלים בתוך כלי עץ במים ורקיע
33 הראייה בכר מידה לו כקבלות שקורן אלא
34 בשכירות כן. ושיבח און ושיבח סביר
35 מעין שטישתייה דר וכו' ביטשות בכר וכו' משה:
36 דאגריי לבישוי. לחשבון גיטשות.
הלכות

1 ואיך יהיו מיבי ליה לפרתנאי ואילו הוא נושא
2 את נפשו מפני מה עלה זה כפכש ונתלה באינן
3 ומסר את עצמו למיתה לא על שברו דבר אחר ואילו
4 הוא נושא את נפשו כל הכובש שכר שכיר באילו
5 נוטל נפשו ממונו רב הונא ורב הסדרא חד אמר נפשו
6 של גזלן וחד אמר נפשו של גנול מאן דאמר נפשו
7 של גזלן דרבותי אל תגול דל כי דל הוא ואל תרמא
8 עני בשעור וכתובי פי ה' יריב ריבם וקבע את קבעיהם
9 נפש מו"ד נפשו של גנול רכותי כן ארחות כל בוצע
10 בצע את נפש בעליו יקח ואיך דמי הכתובי את נפש
11 בעליו יקח נפשו דהשתא ואיך דמי הכתובי וקבע
12 את קבעיהם נפש מה פועם קאמר מה פועם קבע את
13 קבעיהם משום דנטלו נפש. אימתי מומן שתבעו לא
14 תבעו אינו עובר עליו. ת"ר לא תלין פעולת שכיר
15 וכול אפילו לא תבעו ת"ל אהך לרעתך וכול אפי' אין
16 לו ת"ל אהך שיש אהך. וכול אפי' המכהו אצל הגנני
17 ואצל שולחני ת"ל אהך. ולא שהמתוהו אצל הגנני
18 ואצל שולחני. המכהו אצל הגנני ואצל שולחני אינו
19 עובר. איבעיא להו חזרו או אינו חזרו רב ששת אמר
20 אינו חזרו ורבה אמר חזרו אמר רבה גלא אמנאי
21 לה מוקטנאי אינו עובר עליו מעבר הוא אלא עובר
22 הא מיתדר הדור ורב ששת אמר רבי אינו עובר
23 אינו בתורת לעבו. בעו מביה אמר ששת קבלות
24 עובר עליו משום כל תלין או אין עובר משום כל
25 תלין אופן קונה בשבח כלי והלקאה היא או אין
26 אופן קונה בשבח כלי ושכירות היא אמר להו רב

1 חזרו עליו או אינו חזר עליו. ודבא דאיל אני פוטרך לגמרי אפי' לא יתן לו פשיטא
2 דאינו חזר דאם לא כן בכל מחילה בעליו ויביע ליה אי את פשיטא ליה לא ודבא
3 דאיל נמי אפי' פוטרך אם יפרע לו שלחני פשיטא דחזרו כיון דאין שולחני רוצה ליתן לו
4 והבא מיירי שפאמר ליה הפועל שקמא ששמועו על שלחני ומיבעיא ליה מי אמרי
5 דארעא דרביי קמא אם יתן לו או דלקא לגמרי
6 פוטר אפילו לא יתן לו פוטר אפילו לא יתן לו פוטר
7 לגמרי אלא ודקא אם יתן שחרי שולחני וכול
8 לחזור בו אפי' מבעמד שלחני כיון שאין לבעל
9 הבית בידו לא פקדון לא מלוה וכו' ודבאל
10 לחזור מסתמא לא פטור לגמרי וכו' ובפוטני
11 עסקתין ויר' ליעולם איכא למיער שפירו לגמרי
12 מותרתיו לו שולחני מידן ערב דכשמיסמכו
13 השולחני דתי באומר סמוך ופלו פטור בעל הבית
14 לגמרי והה דדחה מיז למיבעי אם השולחני וכול
15 לחזור בו אם לא דהא בהא תליא והשתא מכות
16 המזילה אנה צריכה קמן דע"כ הקא בלא קמן
17 איירי דקמא לא שיקף אלא שפטור לגמרי
18 בהדיא ואפי' לא פטור לגמרי פפירוש כיון
19 שנקא לו חזרה דתי שפטורו הקנה לו דאם
20 לא כן חזר חזרו קמן ובפירו בהדיא פשיטא
21 דאינו חזרו כפרשיתי ובהא לא מיבעיא ליה
22 אלא דתי בלא קמא איירי ומיהו מינעו לפרש
23 ודבא איירי כשאמר ליה בהדיא אני פוטרך אם
24 יתן לו אם לא אחריו עליו ופליגי לן מן שלא
25 חזרו בו שולחני אם כול לחזור על בעדיו וקח
26 פפירוש נמי ש' לוחיבי חזרו המזילה אלא
27 צריכה קמן דאמר רב ששת אתו חזרו אלאמא
28 פוטר כל זמן שצריח שולחני לפרוע לו ובלא
29 קמן מיירי דבקמא אפילו רבה מודה ועוד יל
30 דלמקא דהבא לא שייכא מיד למחילה דלכע
31 פועל דתי על בעדיו וליא פליגי אלא ליתן
32 תלין כשחזרו בו מיד ביום ראשון על בעדיו
33 ולכח שבת אפי' חזרו עליו לרתיביב כפי
34 הדור כיון ודיקא שקעו אחת מנעו בשמעא אצל
35 שולחני שבו אינו חזרו לאיסור כל הלץ ודבא
36 אמר כיון דחזרו ומנו חזרו הנה כדברא דדיקא
37 רבה ממתניתין דקתי המחזרו אצל שולחני אינו
38 עובר עליו משום ודקא כל זמן ששמוע
39 שולחני הא מיתדר דודו ודודו לאיסורו דאי לא
40 יתיר לאיסורו ונה לא למיתני אמי. וכול לעבור
41 דודו ולא דמי לתא דקתי אחר ומנו אינו עובר
42 עליו ולא קמני אמי. וכול דהקם ליכא למיעטי
43 ורב ששת דחי דאינו בתורת לעבור עליו כול
44 אפילו חזרו בו מידה בירושלמי דשביעות גבי
45 תנני על פקסין דנשקעין ונטולין מבעל הבית
46 קאמר דדוקא כשלא העמיד לפועלים אצל תנני
47 אכל העמידם אילו אין בעל הבית חייב לפועלים כלום ומפרש רב אלפס דירושלמי איתי אביי דרב ששת וסבר כמותו אכל ממז לדידן קריל כפרה מוקף הויה ולא פליגי לנען לו
48 תלין אלא לנען את צדק בעל הבית לשלם לפועלים אם לאו וכן משמע פ"ק דקרושין (ף. טו. וט) ומזילה אנה צריכה קמא גבי עבר עברו וקאמר לנען לו שטרקא ליכא ליה באפי
49 תרי זיל אמר רבא אתו אמרת עבד בעבר גופו קמי ורביי שחול על גרעטא און גרעטא ממשנה דרי לא גרעטא קמיל לו הנה וכול דאמר צריך
50 שטר דאפילו עבד כגנני קונה עצמו בחליפין כדמבא בהושלח (ניסוי דף. לו. וט) דקאמר שקל במוקא ושדא רבי והמר קמי ותי ונשק וקאמר ליה עשה ולא כלום משום דהך
51 דל כלי בשל שמוקא אלא אי תיה ככלי של קונה הנה קנא נפשה בחליפין וכן בפרק תעשא (במחנות דף. קו.) אמרין דלאורי כ"ה שנה בנדה בתובתה משום דמסקמא מוקלא ואיני
52 דלא עשה שמו קמן דבגין אלתר נמי אבדה בתובתה דמומר לעיל בדיקא נשק דרי (טא.) מן על גבי קרעה והסר ובפרק תעשר בנשין (ף. טו.) וזוק לו והסר את צריכה
53 דאיכא למיער דאיירי כגנן ואין להקשות מה"ג שפירש ב"ק דסנהדרין (ף. ו.) ר"ה סיכה גבי פשרה צריכה קמן דשניהם צריכין קמן המוחל צריך להקנות שמוחל לו והמשלם צריך
54 להקנות ששעמו לו הוציא דשאני פשרה משום דמי למחלה טעוט שאילו היה יודע שהיה וזכה בדין לא היה מוחל ולהכי צריכה קמן דאליים טפי ומתאי טעמא נמי איכא מאן
55 דבעי ג' ולא סיג בבי משום דמי למחלה בטעות כל שכן לא אגשר כמו שפירש בהלכות גזלות ודאי עושין קודם שישיעמו שקיימו דברי הפתרינא דבאל קמא ויכול
56 לחזור בן כשישבעו הפשרה דלא לא קשה להון.

27 ששת עובר והתנאי אינו עובר התם שהמתוהו אצל הגנני ואצל שולחני נמיא מסייעא
28 ליה הותן מילתו לאופן גמרה והודיעו אפי' מפאן ועד עשרה ימים אינו עובר משום כל
29 תלין נתהו לו פחצי היום משישקעה עליו חמה עובר משום כל תלין ואי אמרת אופן
30 קונה בשבח כלי אמאי עובר אמר רב קרי בריה דרב כהנא כגירא דפרקלא למאי יהבה
31 גיהליה לרבושי היינו שברוהו לא צריכא דאמר אגריה מבינה לבמושי במשא ובמשא כפעתא:
שכר

אופן קונה בשבח כלי רב אמר להו עובר. פי' יש עגן שעובר בנזן הדיא דליכא שבח כלי כמו בשליחא דארעא או דאגריה לבטיש אכל רב ששת סבר שפיר דאמון קונה בשבח כלי
כדמבא בתרול קטן (ר. ק. ו.) פי' ע"ש דרי (ר. ארעא) דאמר רבא דאמר רבא אפי' דאמר אופן קונה בשבח כלי רב אמר רב אשיב דרב ששת בשליחא
דאמר רבא ודבא ששאל לאו חזרו כגנניין אופן קונה בשבח כלי אלא חסם שאלו בקלן עבר כל תלין או לאו ותקראו את אשמוזא אופן קונה בו כלפי הפקטס בו תלא
ובעניא ולהכי קאמר נמי לימא מסייע ליה שדיק סבור השרתא ודיא בהא תליא רב ששת שהשיב עובר בכר דאין אופן קונה. ועיי' חס' נדה דף. ר"ה ב'.

1 **שְׂכִירֵי** כומונו נשבע ונטול. כל כפי הנשבעין (שבוטעת דף: רמ: רמ: דה מתוך) מפרש
2 לא שנו אלא ששכרו בעדים אבל שכרו שלא בעדים מתוך שכול לומר לא
3 שכרתיך בעדים וכול לומר שכרתיך ונתתי לך שכרך מימה דמיך נאמן כמנו דהא
4 מפרש בגמ' דטעמא דשכיר נשבע משום דבעדיו טרוד בפועליו ואנן דחשיבן אותו
5 כאלו אמר אני יודע דמפרש בגמ' יא הכי
6 נתיב היה בלא שבוטעה ואיכ' מה מוועיל ליה
7 דיאלו אמר אני שבוטעה ולא הוה משום שום מנו
8 והוה תיב דהוה ליה באומר הלוינו ואני
9 יודע אפ' פרעתיה דתיב כדתנן בהגוזל בתרא
10 (ביק דף ק"ה) וביבמות פ"כ דאש' שהלכה
11 (דף ק"ד) משמע נ"ל דא' מרמי' מנו כבי האי
12 ונתנא דאמר אינה באפנת לומר מת בעל
13 במלתא משום דאברה דרבינו לה ואיך
14 יודעת כבורר שפטר ולא נתני' לה מנו דאי
15 בעני אמרוהי מת על מטהו.
16 **מִפְּלֵלֵי** אדאיקא טענות. איני דברפי' שהולח
17 (ניט דף ל"ה) אפריקן פ"ג דהריהו
18 התקינו שיהיו מפרשין שמוחתינו בגיטין וכן
19 בהגוזל קמא (ביק דף ק"ג) תקנה גוזלה התקינו
20 שאם יצאה ותידה על הקרן כו' לא פריך אלא
21 הלא דקאמר כפא כונו ומשמע ולא בעדים אחר'
22 **הַתְּקִינוּת** קבועות. הך דקט' לשון רבים משום
23 דקאי אלא תירו' דנשבעין ונטילין
24 בפ"כ להנשבעין (שבוטעת דף: מה: דשכיר ונגזל
25 ותכל' ושכנדון חסוד על השבעות והתני' על
26 פקטו' קרי' להו' קבועות משום דקרי' לשבעיה
27 ממקומה דקבעה' לשכנדו' שיהא נשבע ונטל
28 והתקנה' אל הוצינה לפרש טעם בולם אחר'
29 טעמא דשכיר. **שְׂכִירָהּ** רבן לשבעיה
30 מבעדיו ושדיה' אשכיר. ואת' והלא אף בכופר
31 הכל אידי' ח"ק מפועלי' עליה ר' יהודה ואמר
32 ששכיר אינו נשבע אלא במודה מקצת הכופר

1 הלכות נזילות שנו פאן. כאותם שמונו כחמוס בשנשבעין ונטילין בנין' שבוטעת (דף: מה:)
2 דשכיר ונגזל ותכל' ונתני' על פקטו': תני' הלכה גינהו. בתמיהו וכו' הלכות למוש' מסמי'
3 הם ואת' אינם אלא תשנות חכמים כדמפרש רה'ם: תקנות גינותו. ראוי לשלשן קבע'
4 לעקור געליהם דקרן מן התורה דמדאורייתא' מי שיש עליו לשלם הוא נשבע דחתיב (שמות
5 כב) ולקח בעליו ולא ישלם והכא שפלתה
6 לשבעתה מבעל הבית ושדיה' אשכיר. ויפקע'
7 יפסיד שכרו: כי הוכי' ליה ויגדלוהו. שלא יקטע'
8 מלשורבו שדאנו לומר חסוד הוא זה לחבוע'
9 שכרו משפלתה על פריה' אגר. כשהוא צריך
10 לפועל' על קריתו שוכרו. על קריתו מינה.
11 נשכר שצריך למונות: טרוד בפועליו. וסבר'
12 שמתן לו ולא מתן ליתם ליה בעדים. והמן לו
13 בלא שבועה להקטו' לתן לכל שוכרי פועלין
14 שימתו שפרכ' בעדים ואם יאמר שוכרי מלא'
15 בעדים יתן בלא שבועה פריה' לתו פריה'א.
16 חזור חרוב עדיס כל היתם: ותיב' ליה מן פועלי'א.
17 לתקון לבעל הבית דתיב אגריה בעצרא' מקמי'
18 עבדימיהו דאי אתי שוכר לא מהתקו: שניהם
19 רוצים בהקפא'. בעל הבית פעמים שאין לו ופועל'
20 שקוא יפלו ממנה יא הכי. ובעל הבית טרוד
21 ושוכתו אפ' עבר ואינו נפי. ותבעו למחר'
22 להקטננה לפועל'.

גב

33 הכל מן מתיב' בעל הבית שבעתה דאורייתא ומאי קאמר דשקילה רבן מבעל הבית וי'ל דאמודה במקצת קאמר דשקילה מבעל הבית ואפי' היכא דבפר' הכל טפי הוה לך לחיובה בעל
34 הבית שעליו לשלם שחיי א אם מודה בתקנה הוא נשבע ולי' שיהיה ראי' להיות על בעל הבית קאמר דשקילה: **טַרְדוּ** בפועליו הוא. החשוב כמנו איני יודע דתיב אפי' כופר הכל כדתנן
35 בהגוזל בתרא (ביק דף ק"ה) הלוינו ואני יודע אם פרעתי לך תיב ולא פקטו' בן אן לו.
36 **א** הכי נתיב ליה בלא שבוטעה. ואת' מאי פריך וכו' לעולם ישבח פעמים שאומר בעל הבית אמת ולכך לא רצו לתקן שישול בלא שבועה תודע דאי חשבו בדואי שבה אמאי פטר ר' יהודה
37 כופר אלא הכל דאי חישא בעלמא דרדישין שקא נשכ' הלכה פטר ר' יהודה בכופר הכל דליכא שבועה דאורייתא אבעל הבית דלא חשיבין ליה לבעדו' באומר אני יודע כי גרילת
38 הוא שיועד יפה אכל כשמודה מקצת חששו לשקא שבה כי פעמים שהוא שוכח ממות שהוא טרוד בפועליו וישבע לשר' לפי שקבר שפרע ודי' לרבן דלא מוחקין ליה בדואי שבה ו'ל
39 דנראה למן' לר'ח' מוחקין ליה בדואי שבה ואומר אני יודע ממתית בכופר הכל שאם לא היתה' אלא חששא בעלמא אמאי שקיל שכיר אפי' כשבעתה כיוון דליכא למומר בעצרא' יודע
40 יפה שפרע אלא וואי חושבי' ליה באומר אני יודע ומשני' להפיס דעתו של בעדיו לפי שקבר בדעתו כבורר שפרע אלא כשהלוינו ואני יודע אם פרעתיך אין צריך שבוטעה דלא שייך הספק
41 כיון שהוא מודה שאינו יודע אם פרע: **וְיָתִירָא** ליה בעדים. יש נתקן שיה' לן לא אלא בעדים ואם יפער בלא עדים איהו דאפסיד אנפשיה לולא הצורך להפיס דעתו דלא כהך שבחל לתקן
42 שלא ישבע על חכם יש לתקן כן נתיב ליה מן מפרק' פריך דהתם אפי' לא ידע שוכר מוחלה' שפסיד' סודם שנתקן שבועת על חנם: **א** הכי אפסיד קצין נמי. ואת' וואי חזק קציה' בהו' באומר אני
43 יודע אם הלוינו' דפטר לרי' ר' יוחנן דאמר (לעיל דף ע"ג) מה' לו בדרך הולח' אמר אני יודע פסור וי'ל דהכא שמודה מקצת יש לחיבו' דהוה כחמשין ידענא וחמשין ידענא: שם
44 עת' ואי' לת' כגון שאותה אחת מנוקה ככר פער דהשתא הוי כופר הכל וי'ל דתיא' ליה לשני' קציה' מוכר דכרי' שהוא מתוך' גם לרב' והתא רב' ר' יהודה ויער אפי' לרי' ר' יוחנן
45 נתיא' ליה לשני' הכי בדי' כותב' בעל קול' אפי' לא פער אותה אחת שמודה ועד דהפשט משמע על פרא' אדעתיה דר' יהודה: **שְׂתִירָא** קצנתה יו. הכי מווציא מוכרו עליו
46 כהר'א ואם לא הביא ראיה נשבע בעדיו באומר אני יכול לחפשי' כיון שמוחה' במקצת והכי פקטי' לה בדואי מוכר' בריש' של השבעת' (אבות דף מה) ואת' דהכא קצתי
47 המוציא מחברו עליו הרי'א: והבוקח הבתים (כ"ב מה: רמ: רמ: רמ: ט"ו) תנא דבקציה' נמי נשבע ונטל וי'ל דבריש' של הנשבעין פריך כי האי הוונא ומשני' דהך פריה'א דחוקת הבתים ר'
48 יהודה היא: **קִצְצָהּ** מוכר דכרי' אפי' לא ידע מצי' ליה שבוטעה ואל' שמע הקציה' ואל' שמע חשבו' והבוקח הבתים דהכא דאמר רבא דאפי' לא ראה איני' אדאיקא עדים יש לאומן חזקה
49 דכרי' פריך פ' חוקת הבתים (כו' מה: רמ: רמ: רמ: ט"ו) דתכלה דאומן דהא ע"כ אפי' כשיש' עדים ותימא' דקצתי' שוכים כומונו נשבע ונטל ומוכר' לה כו' שמונאל' ששכיר' בעדים דאדאיקא' תתם
50 שבוטעת (דף: מה: רמ: רמ: רמ: ט"ו) כהר'א ודי' סיפא אידי' ששכרו בעדים ואל' שמע הקציה' ואל' שמע חשבו' והבוקח הבתים דהכא דאמר רבא דאפי' לא ראה איני' אדאיקא עדים יש לאומן חזקה
51 ואי ראה איני' אדאיקא עדים אין לו חזקה ממותן ליתיה לאומן ואומר' שחם קצנתה י' ובעל הבית אומר' לא קצצתי' לך אלא אחת כל זמן שהשליח' ביד אומן על העד' כלתביא' איהא
52 ואי דאיקא עדים נתיחו מאי קאמרי' אלא לאו דליכא עדים ואני' דר'א אומן נאמן תתם אל הך מצי' למומר דאיקא עדים ובגון ששכרו או לא שמוע הקציה' דאיכ' אפ' לדידיה תקשי'
53 בדין ומשמע' ליה דאדרי' בעל עקן אפילו' כהר'א אפי' לא מירי' נמי דאיקא עדים אמאי נאמן אומן דבאיבא עדים איהו' ר'אה לכולי' בעלמן אין לו חזקה כהר'א במותי' והכא דקאמר דאפי' לאו
54 דליכא עדים (ולא ר'אה) אינו אומר' מן אלא כדי' שלא יקשה לו למה שר'צה' להעמידו אף כהר'א ואפי' דמשני' ליה לא דליכא עדים ואל' ר'אה הוי' מצי' לאוקמה' בדאיבא עדים ואל' ר'אה
55 ובגון שלא שמע הקציה' אלא משום דרבא אוקמה' בדליכא עדים אוקמה' איהו' הכי ועוד' נראה דאי משום מנו בעל הבית נאמן אמאי' נקט שחולקין בקציה' ושבק' לומר' שחולקין
56 בפריעה' זה אומר' נתתי' וזה אומר' לא נתמך כדתנן פ"ב' פ' להנשבעין (שבוטעת דף: מה: רמ: רמ: רמ: ט"ו) ועד' יש לתרץ' דאפילו' אידי' ששכרו' שלא בעדים אין נאמן כמנו כיון' שהוא מודה במקצת שלא
57 הדי' יכול להעני' ולכפור ולומר' לא שכרתיך מעולם כל' כי אלא מודה מקצת דאי בעי' נמי בעל הבית אומר' ר' יהודה ר' יוחנן ר' אבהו' עדים גרילות שיועדים וזכרין שקלא'
58 כדאמרנן בחוקת הבתים וברייחא כולה' בדליכא עדים אידי' ורישא' דקצתי' נשבע'

ונטל

רבא מצינעא. המקבל – פרק תשיעי דף קיג עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)"
רש"י
 תוספות

גבי בעל הבית כלומר במקווא דבעל הבית איקא תרי חזקי לכותו: והא תבע ליה קמן.
 ומה עדים שהבעה אחרת: ומרובי: ודלמא לכתה הכי. דאולי עדים מהתם פריעה בו ביום
 דלא עבר בכל תליה. כל זמני. עד שעבר עליה: ועולם: בתמיהה ובשכלו שהבעה בו החזם
 ולא נתן וזאת שפיר: זה נאמן לטעם לומר: הא התקבלתי ואם רוצה בעידי לבשבע לא
 נאמן וכל כף השקה שכירי: א"ר תמא

בר עוקבא כנגד כל חיוס של הביעה: יום אחד
 לאתר זמנו והגנו לו תכמים לישבע: ויטול:
מתני' הפלוה את הכירו: ודמיג זנו ולא פריע
 לה: וא"ר יבנאי: אפי' בשוק אלא בכיר: ולא
 יקנס לביתו: בגמי מפרש בגמאן קאי: היו לו שני
 בלם: וחובו כנגד שניהם ומשכנו בשניהם: נטול
 אחד: ומפורי אהי: בשעה שהוא אריך יקר: ה
 יחידו לו משום החירות העבטו ועיבא את השני
 והשקפיהו זה לשני יטול זה את הראשון ויחזיר
 את השני בדקפיהו ואולי מחזיר את הרב מלכה
 ואת המחזיריה ביום פת: הלזה אין שוליה
 העבטו לירושן שאין כאן מצוה העבטו אלא
 ימכרו ויהא חובו דהשבתי שכיבם לו תכוב: ולא
 לירושן: שלשים יום: כולו גמ' והלית כ"ד
 מנחה נתיח: אף הוא אינו ראשי יקנס לביתו
 ויתקבל אלא ארואה בשוק ומנתק דבר שאותו
 יכרו ממה שמשכנו: משמע בחוק הדין תהילת
 מתוך אהבה משמע דתא ריחיים ורכב בני ביתא
 שכיהי: לעולם כבעל חוב: קאמר ולא חידוק
 מניה: את בלם אחרים תוכל ודבכלים אחרים
 עבר משום לא תבא אל ביתו ולהכי איצטרך
 לחזיקה לאו שני משום ריחיים ורכב וחד משום
 לא תבא אל ביתו: טעמיה שפאמי' בחזן
 העמוד: ויוציא אלקא מן העבטו וכי איני יודע
 שהקאי ויוציא אלקא מי ויוציאו אב לא בעי
מאי לאו לרבות שליח ב"ד כו: שיכנס לתוך
 הבית ודק ותאשי דרואו שליח ב"ד ואשר אתה
 נושה בו יוציא אלקיך:
 לא

אבל תמא ומן חזוביה רמי אנפשיה ומדבר וכי
שכיר עובר משום כל תגזול ההם תרי חזקי הקא
הרא חזקה גבי בעל הבית איקא תרי חזקי הרא
דאין בעל הבית עובר משום כל תלין והרא דאין
שכיר משתא שכרו והקא הרא חזקה: אם יש עדים
שתבעו היה זה נשבע ונטול: והא שתבעו לקמן א"ר
אפי' שתבעו בזמנו ודלמא לכתה הכי פריע אמר אפי'
שתבעו כג' זמנו ועולם (לא פריע ליה) א"ר תמא
בר עוקבא כנגד אותו היום של תביעה: מתני'
הפלוה את חברו: לא ימשכנו אלא בב"ד ולא יקנס
לבתו לטול משכנו שפאמי' בחזן העמוד היו לו
שני בלם נטול אחד ומניה אחד ומחזיר את הכר
בליה ואת המחזיריה ביום ואם מת אינו מחזיר
לירושין רש"י אומר אף לעצמו אינו מחזיר אלא
עד שלשים יום ומשלשים יום ולהלן מוכרן בב"ד:
גמ' אמר שמואל שליח ב"ד מנחה נתיח אין אבל
משכני לא והתנן הפלוה את חברו לא ימשכנו
אלא בב"ד מפלל דבב"ד ממשכנין א"ל שמואל
אימא לא יתחזו אלא בב"ד: הכי נמי משמברא
דקתבתי ספא לא יקנס לביתו לטול משכנו מני
אולימא בעל חוב מרשא שמע מניה אלא לאו
שליח ב"ד אי משום הא לא איראי ח"ק הפלוה
את חברו לא ימשכנו אלא בב"ד מפלל דבב"ד
ממשכנים ובעל חוב אפי' נתיח נמי לא שלא יקנס

ונטל הכי פירושו וביא ראיה ששכרו ואו יהיה נשבע ונטל והוא דקתני המע"ה היינו
 וביא עדים שקצין לו שמים שהעדים יודעים הקציעה אם יודעין ששכרו כדפרין וכן
 משמע בפרק של תשבעין דקאמר עלה ראיה דלשלם קתני ראיה דלשבע לא קתני משמע
 דתשבע ונטל היינו ששכרו ראיה ששכרו והיה נשבע ונטל.

השתא
 דקטא ומן חזוביה רמי אנפשיה ומדבר:
 וא"ת איכ בזמנו אמאי נשבע שכיר
 ונטל לטמא עבדו גמ' איכ רובי עתה אכל תיחזי לי
 עד שיעלה עמוד השחר שאורכו אם נתיח אם
 לא כון שאחר זמנו אנו מפורים אותו משמע זה
 ועוד קשה במודה במקצת אמאי אין בעל הבית
 נשבע דרמי אנפשיה ומדבר: כלא ישיבע לשכר
 ויל דחזקה פאיצי בטיב רובו בכל תלין לא נתיב
 אלא היבא דאיכא חזקה דאין שכיר משתה שכרו
 בדיה כמו שארש' בסמוך אהי וכה: וכל עבדו
 לטעון תיחזי לי עד שיעלה עמוד השחר לא יקנה
 כאן חזקה דאין שכיר משתה שכרו שיתרי לא
 השקה אתו אלא תבעו ממנו בב"ד ולא רצו ליתן
 לו ושהו אותו לעמוד השחר: **וכי** שכיר עובר
 בכל תגזול: וא"ת בעל הבית נמי את ליה דק
 חזקה שבעו עבר בכל תגזול ו"ל דחזירי ליה לאו
 איתו כמו שפנסי א"ר כלאו וכי משני ליה שפיר
 וא"ת מימי אית חזקה דאין בעדיה עבר בכל
 תלין כגידו חזקה דרי וברי ונמעי' וירל חזקה של
 בעל הבית אינה חזקה טובה כשל שכיר דזמנין
 לא רמי אנפשיה למיחבר וזהו כן למימר ונשבע
 ונטל חזקה דאין שכיר משתה שכרו לבדו: לא
 חשיבא בחזקה שכיר אלא משתה שכרו וזהו
 כנגד חזקה שכיר וזהו דרי וברי ונמעי'
והא תבע ליה קמן: סיד השתא אם יש עדים
 שתבעו היינו פאיצי אחר זמנו ולכך פריך
 דמה אנו יצריכין לעדים הלא תובעו השקא בפנינו
 ולמאי דסיד דתה מיצי למפרך אמאי נשבע ונטל
 אלא פריך שפיר:

ועולם:
 כ"כ ואשני מיישבי דאין קזה ראיה
 שנפרע דחזקה דאין שכיר משתה שכרו אינה
 מנומלת אלא היבא דאיכא חזקה דאין עבדו
 עובר בכל תלין בתרה וכל תלין אינו עובר אלא
 בוקר ראשון אלא הכי פירושו ועולם שכיר
 נשבע ונטל או לו תקנה טובה שיתא נאמן לעולם
 לוטו לא פריע ליה: **מתני'** את הרב בליקיה:
 בריש תמונה (דף ה. ו) אם ר"ח מחזיר פריך לקבא
 בדין דאמר רחוקא לא תעביד אי עביד לא
 מדנו והרי השבת העבטו דאמר רחוקא לא

העבטו עבטו ותנן מחזיר את הרב בליקיה אלקא דמרוצי וקשה דמגליה דמרוצי איירי במשכנו באיסור וא"ל דסקמך אברייא דאלו מצאיתו לטעול דף (לא) דקתני משכנו שלא ברשות מנן
 כו דאיכ מאי קשה לו דתא ברייקא נפוח לתי' ממשכני חשיב בדמיני' הקם ואי ארשמואל סמיך איכ מה דריך לתרן ממשכני חשיב הלא עיקר קמא לרשמואל איירי במשכנו באיסור דאם
 תכל ונזי משמע דמשכנו בביתו ו"ל דסקמך אנשמיש בכל יום מחזיר אפי' משכנו שלא ברשות אינ סמיך אברייא דלקמן (דף קד) דמרוצי לה רב שעת המעלה ואתו חזרו איני רשאי
 למשכנו משכנו תיב לתחזרו לו אינ דתא דרורי לקבא בתמונה לא אתי אלאיב דשמואל דלשמואל אין שפיר לתקנות דנישך קרא במשכנו באיסור בתיב מנין מן ה"ל וכו' מיישבי שלא
 יהא הלכה כשמואל כי כן דרך גיירא להקשות ולמרן אפילו דלא בהלכתא כדאשכחן פ"ב דרבנותו (דף כו. ב.) וברייתא דאלו מצאיתו (לעיל דף לא) דקאמר אין לך אלא במשכנו ברשות
 אין עריך לומר דשמואל תפוח וקשה אין לך אלא משכנו שלא ברשות אלא יעמידנה בתנא דפליגי תאנא דקאי פותיה והתפוח והתפוח ודקתני

ואת דמחזיריה ביום: קשה לר"ח תמאי בסוף פרוקיין (דף קטז). תכל ונזי של פריים וקמנד של פרות חייב משום ב' בלם ופריש כמקנסין פרות החזיריה ותיב לעולם תחזקן לפי שטעושן
 אוכל נפש לא תעביד: ואת דמחזיריה דקתני ומחזיר זה עבר כי נפש אוכל וזבל (וברים כו) ועוד דאין נראה לחייב אלא חזקא ומקמי' דחזיריה ורכב משמקנים האוכל עצמו
 בכלי' לכן מפרש ר"ח יוצא פרות היינו פרות המרכסות בתמונה וקריס ר"ח נמי ונזי של סמפריים ולא קריסין ונזי של ספרים כן וקריס ר"ח והם המספרים של זקק או לזונו תיב החזיקה
 דמארמין כבבורות (דף כוה). שדרקן היה לזונו אבל פרות החזיריה לא מירכיל כפי שטעושן אוכל נפש ועוד נראה לר"ח דמחזיריה דקתני פרות החזיריה שחורשי' את הא הרקעה
 דנראה ולא מתייב בתחבת העבטו אלא בכלי' הגששו לחנף האדם ולתקנותו ועוד דמקני' בגמי' במחזיריה דכספא ואין דרך לתרוש שקבע במחזיריה של ספק אלא נראה לר"ח דתינו
 מגדירא שמגדירין בו בני אדם בבית המדריך כדאמר בפרק הבית (שבת דף קמז) עבדא ליה אימיה מגדירא דכספא וכן בפרק מציאת האשה (כתובות דף סח) במחזיריה דכספא פרח

אימא לא יתחזו אלא בבית דין: אין מנן דניתחא אסור לבעל חוב ואומר ר"י דאמר רבא כמקנסין בעל חוב נתיב נמי לא ויורה שקאי יקנס בביתו: **והא** מיישבי וקתני
 קתני: ממה דקאמר חסורי' מיישבי' כו' לדחות ו"ל דאין לרזיש בין שאינו מגיה כ"כ רובו ספרים גריס הכי קאמר:

מקמה ומקוה. בם שום היתומים (שרבוין דין כג) לא תני אלא מקוה המוצעת משום דמוצעת
 לא שבקוין ליה אלא אתח דבאמר נמי הקא מקוה ומקוה ומצע ובפי א"ע פ' בתובות
 דף סדו גבי משהא אשתו על ידי שליש בעני שבשיראל דלא ידוב לה אלא מקוה ומפין
 משום דהקם קודם שנשאת לו לא היה לה אלא קוה שהיא **השקלא** ובגין מונקוין. הכסת
 והבר שיש לו בעין סודרו מסדרין בתמיה פירוש

ואנן נסדר לו להניח מן המעשה כדי לקנות כסות
 לצורך שנים עשר חוש כמו שישנו בערכין
גימא ליה לא עלי דדי רמיה. לא אמתיא פריך
 אנאי מחזיר לו הבר דא"כ למה המתין עד כאן
 ועד דמה פריך טעם על מצות המקום ועד וכי
 לא ידע דכתיב (ירמיהו) ולך היתה עזקה מקה
 על כרחך ידע ואפילו הכי מוקשה ליה וא"כ מה
 מתירין לו אלא נראה דאריב עקיבא ורבי
 ישמעאל פריך דאמרי כל ישראל בני מלכים הם
 וכולן ראוין לאוקה איצטלא ואמאי כיון דאטי
 לובשה אלא לכבוד ולנו בעלמאן לפה יש לנו
 לומר שקל לו הטיל הכתוב על המלכה כיון שלא
 פירש הכתוב בהדיא ולא היה שייך עליו יותר
 מעל אחר כיון דסגניא ליה בלא הכי ומשני גם
 באיצטלא שייך לומר לך היתה עזקה והטיל
 עליו הכתוב שלא למעט ממנו ועד הכבוד
 והתענוג שהורגו בו עד עתה
 חקדש

לא שלית ב"ד פמלוה ת"ש אם קבל תחבול שלמת
 רעך בשלית בית דין הכתוב מדרב אמה אומר
 בשלית בית דין הכתוב מדרב או אינו אלא בעבל
 חוב פשהוא אומר לא תבא אל ביתו לעבוב עבובו
 תרי בע"ח אמור הוא מה יגני מקיים אם קבל תחבול
 שלמת רעך בשלית ב"ד הכתוב מדרב רבנא היא
 דתניא שלית ב"ד שבא למשכנו לא יפנס לבייתו
 למשכנו אלא עומד מבחוץ והקה מוציא לו משכנו
 שגאמר בחזן עומד והואיש ותנאי אידך בע"ח
 שבא למשכנו לא יפנס לבייתו למשכנו אלא עומד
 בחזן והקה נכנס ומוציא לו משכנו שגאמר בחזן
 תעמוד ושלית ב"ד שבא למשכנו תרי זה נכנס
 לבייתו וממשכנו ולא ימשכנו דברים שעושין בהן
 אוכל נפש ונתן מקוה ומקוה ומצע לעשיר מקוה
 ומקוה ומפין לעני לו אבל לא לאשתו ולא לבניו

לא שלית ב"ד פמלוה. והכי קאמר בחזן תעמוד אהה והואיש שהוא שלית ב"ד ואשר
 אהה נושה בו ויציא אליה. תרי פלג חוב אמור. אהה רשאי. הכתוב מרבי. שהוא רשאי
 ליכנס לחובלו והכי קאמר קרא אם חבול תחבול על ידי שלית ב"ד עד בוא השמש
 תשיבונו לו. דהשאר בחזן תעמוד והואיש. שהוא שלית ב"ד וגם הוא יעמוד בחזן. לא
 ימשכנו בליש שעושין בהן אוכל נפש. ויחיתרבו
 מכי נפש הוא חובלי. מקוה ומקוה. לקמן הוא
 מקפיש אתח לאכול ואחת לישוק. מצע. על לב
 שקורין פולטראי במקום שאין כסותו. לעשיר.
 שחורגו ממעשלו ומפין לעני. לפי מה שחורגל
 דגבי ערכין כתיב ואם קך הוא מערכך ודרשקן
 (שבת דף כו) יתירוד מערכך גזר הבא
 לעשירי שאין ידו משנת ונחא נידון בהשנת ד
 דרביב ויטרא כו) והעמידו לפני הבדן והעריך
 אותו הבדן משיר לו כדי תניו ונטול השאר
 וקצא ידי הקדש ואפרי העשירי לאחר שאמרודו
 ונטל מה שבדיו ומקנה וימי גמרקן לבעל טוב
 שמשיריו לו כדי תניו כדאמר לקמן (דף קו)
 דגמר מיקה מיקה. לו הוא אריך ליתן מקה אבל
 לא לאשתו ולבניו דהתירוה כתיב ולא הטיל על
 המלכה להחיות את בני ביתו: שפספסו. שמן
 להניח לו צרכי חיו לשון והעריך אותו לישא
 אתרינא שמשדרין לשון שריר ושתיקן שמעה:
 ארבעה עשר סיוור בערכין כתיב. כדפי. לעיל
 לפאו. המטה השנית: מיתנא רטיבא דהיתא
 אחיצרתי. חבל לח על פשתן על מתניו: חיתא.
 תמקא: אליבא ריקא. קודם אכלתה ולא פני
 ארבעה רבידי. קודם שישן הלפך: הבנין: ליה
 מקה שקיה ומשנייה דריוק ארבע אמות ממקום
 אכילתו ועל כרחו יציל לעמוד וללכת במשכב
 ולא ישן על מקוה שאכיל. ובגין מונקוין ליה
 לאחר שלשים יום אם בליש הצריכו לו כדתנן
 משלשים ולהלן מוכרין תנא כרפן שקיעו תני
 תנא קפיה. דרב נחמן לרף תמני רשב"ג אומר
 כדרך מספרין וכי: ובגין גמרי. שלא ישאר
 לו לפי צרכו בעצמו: בעניה. כמות שהיא
 תשובה אם קבל כסות על מעיל מחזיר לו הוא
 בעצמה: מתרד ליה פאי דתני ליה. ומבזר לו של
 שריאין וחתן לו אחת של צמר ואחת של קבוס:
 אי אית ליה לרפן נפילאי האי כקרא. לסדר
 לבעל טוב: ליבא סדיי דלא חזי ליה. מאתר
 שחורגו בו הוקא שמענא ליה דאמר כל ישראל
 בני מלכים הם דאמר אבוי וכי: לא את הלוה
 אי תתירדי. מטלטלין שבטב שאינם ראיין
 והם לא את לבשלו ולא זה וחסון לוף מין קטנית
 ואינו ראיין למאכל כשהוא חי ואפילו לעשות:
 לערבים. וישראל בני מלכים ויש להם לגולל
 ערבים לנו ולחשונו: שבו ודקן לסוך בחול.
 בלא שום מנהג הלפך כי איבא מקה מיני לא
 מוכתא מילתא דלרפואה עבדי (דכי ורוד) רבנן
 משום שחיקת סמנון: פשטיין אותה. סמני.
 לפרוע לבעל טוב את חובו: בעלמאן כר וקסת
 דתנן במתניתין איבא למימר מוכרין דאמר
 רשב"ג לבניו בניו קאמר לקנות רהנתה הימנו
 ובניו בניו יטול בחובו: אלא מתירשה. דקתני
 במתניתין ועלה קאמר רשב"ג מוכרן מאי בני

בני איבא: וגימא ליה. מלוה לא עלי דדי רמיה לפתקה:
 אכרוא

ולבנותיו כדרך שפספסו לבע"ח פד מסדרין בערכין כלפי לויא עיפך סודרו בערכין פתיב
 אלא אימא כדרך שפספסו בערכין פד מסדרין בע"ח אמר מר גותן מקוה ומקוה ומצע
 לעשיר מקוה ומפין לעני למאן אלימא לאשתו ולבניו ולבנותיו היא אפרת לו
 אבל לא לאשתו ולבניו ולבנותיו אלא אדי ואדי לדידה תרתי לפה לו חדא דאכיל
 עלה והדא דגז עלה כדשמואל דאמר שמואל פל מילי ודענא אסותיהו לכר מהני תלת
 מאן דאכיל אתינא מיראא אליבא ריקא ומאן דאסר מיתנא דכיתנא רטיבא אחרציה
 ומאן דאכיל תמא ולא מסגי ארבעה רבמידו תני תנא קפיה דרב נחמן כדרך שפספסו
 בערכין פד מסדרין בע"ח א"ל השתא ובגין מונקוין ליה סודרו מסדרין ליה וכי מונקוין
 ליה והתנן מחזיר את חבר בלילה ואת המתירשה ביום תנא כרשב"ג תנא קפיה והכי
 קאמר ליה השתא לרשב"ג ובגין מונקוין ליה סודרו מסדרין ליה דתנן רשב"ג אומר אף
 לעצמו אינו מחזיר אלא עד שלשים יום כמאן ואילך מוכרן בב"ד ומפאי דכי קאמר
 רשב"ג ובגין לגמרי קאמר דלמא הכי קאמר עד שלשים יום תדר ליה בעניה כמאן
 ואילך מיתדר ליה למאי דתני ליה ומונקוין מאי דלא חזי ליה אי סלקא דעתך אית
 ליה לרשב"ג האי סברא ליבא מודי דלא חזי ליה דאמר אבוי רשב"ג ורבי שמעון ורבי
 ישמעאל ורבי עקיבא פוליהו סברא דהוה פלון פלון פלון פלון פלון פלון פלון פלון פלון
 הלוף ולא את התרדל רשב"ג מתיר בלוה פכני שהוא מאכל לעורבו רבי שמעון דתנן
 בני מלכים סבין שמן וורד על גבי מפותתין בשבת שאין דרכן לסוך בחול. ר' שמעון
 אומר כל ישראל בני מלכים הן רבי ישמעאל ורבי עקיבא דתניא תרי שהיו נושין בו
 אלה וזו ולבוש איצטלא פת מאה מנה מפשטיין אותה ממנו ומלבישים אותו איצטלא
 הראויה לו ותנא משום רבי ישמעאל ותנא משום רבי עקיבא כל ישראל ראוין לאותה
 איצטלא ולמאי דסליק אדעתין מעיקרא דהויב ליה מאי דתני ליה ומונקוין מאי דלא
 חזי ליה בשלמא כר וקסת חזי ליה דבני בניו אלא מתירשה למאי חזיא אמר רבא רבא
 רבא מתירשה דקספא מתקוף לה רב תנא וליבא ליה לאו עלי קרמית אמר ליה אבוי

אכרוא

בב"ח א"ל גמ' מיכה מיכה מערין גבי ערובי תמיד
פרק תשיעי דף קיד עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)"
הסופוט

1 א"בא: באמת: עליה רבי. שיאה לא צדקה שהתבט הטיל געלי לעשות לו צדקה הלחץ
2 לפניה מיכה מיכה. גבי לזה ולה מתיבה וכו' ימוך אהוך ומטה ועד ימך וגבי ערובי תמיד
3 ואם מן הוא מערף: דבר זה [שאלתי]. אם למדנו ענינה שנה דמיכה מיכה ולא אמרו לו
4 דבר. ברם כך היתה שאלתה אבל כל נשאלה אלא חבת המדרש מיתה של למדנו
5 שאין מסדרין ו' עלי מנה לברוך ביה השגת
6 יד לא תביח אלא בערובין אבל שאר הקדשות
7 אין נתיבין בהענין דהוה שיש לו גזיבן הימנו
8 המותר ויבן לאחרון וכן אע"פ שישנו מיהו יעשה
9 לו. כשבאין למשכנו: שפסדו. שמלוח מצודה
10 להשיב בו את העבטת: אין מסדרין. להשאר לו
11 כלום משבא למבור לאחר שלישי: גדר הקדש
12 כי יעלה גדר בערב נפשות ויהיה בו בעשה
13 נדרים לערובין: תהא לנידון כבבדו. דיקש גדר
14 לערובין לחכי אהא שאם אמר דמי לבי ואי ראשי
15 או כבדי ועד נותן דמי כולו אכל ואם אמר על
16 אבר שאין השגמה תלייה בו דמי על שצמן
17 אותו כעבד המזכיר בשוק מקנה הוא שיהי כד
18 וכמה הוא שיהי כלא די להא מילתא איצטרך
19 למימון גדר מערובין האם ערובי תמיד (שם ערך
20 נפשות אם אמר ערך אבר שהשגמה תלייה בו
21 עלי נותן דמי כולו ואם אמר ערך ג' עלי לא
22 אמר כלום שאין ערך פחות אלא לנפש: נידון
23 כבבדו. האבר נידון לפי כבודו שאם השגמה
24 תלייה בו נותן דמי כולו: יסדרו לבי"ח. נקרא קא
25 פריך לה: שפסדו. מיום איל יום את כלי הציר
26 לו: אין לו: שפסדו. שבא למבור לאחר
27 שלשים יום: ישאר לו כדי חיוו כגון משה ומפץ
28 והך דאמר בערובין (דף גכג) ואידך. הנה קמא
29 דמתני דאמר מסדרין לבעל חוב דתקנת אמי וכו'
30 אינו מחויב ליתמיש לא די מחויב לעולם. האי.
31 הוא דרביה בערובין דרש ליה עד שיהא מבטוח
32 מתחילתו ועד סופו שאם הטרד עצמו עד
33 והעריך קודם מערערבו בתו אין נידון בהשגת
34 די אלא נותן ערך עשר: ויחידו בהקדש העבט
35 עד שלשים יום:

ערוח

1 א"בא: עליה קרמי משום שגאמרו ולך תהיה צדקה
2 איבעיא להו מהו שפסדו כבעל חוב מי גמר מיכה
3 מיכה מערובין או לא ת"ש השלח רבין באגרתו
4 דבר זה שאלתי לכל רבותי ולא אמרו לי דבר
5 ברם כך היתה שאלת האומרי עלי מנה לברוך
6 היות מהו שפסדו ר' עקיב משימה דבר רבי ור' אהו
7 ימיהו משימה דאלפא אמרו ק' מבעל חוב ומה
8 אינו דין שאין מסדרין ו' יחגון אמר גדר בערובין
9 תמיד מה ערובין מסדרין אף הקדש מסדרין ואידך
10 תהא לנידון כבבדו הוא דיתא מה ערובין נידון
11 כבבדו אף הקדש נידון כבבדו ויסדרו בב"ח ק"ו
12 מערובין ומה ערובין שאין מחויבין מסדרין בעל חוב
13 שפסדו אינו דין שפסדו אמר קרא ואם יום
14 הוא מערובין הוא ולא ב"ח ואידך האי עד שיהא
15 מבטוח מתחילתו ועד סופו ויחידו בהקדש קל
16 וחומר בב"ח ומה בעל חוב שאין מסדרין מחויבין
17 הקדש מערובין אינו דין שפסדו אמר קרא ושכב
18 בשלמתי וברכך ויאמר הקדש שאין צריך ברכה ולא
19 וכתבת: ואכלת וישבעת וברכת וגו' אלא אמר קרא
20 ולך תהיה צדקה מי שצריך צדקה יצא הקדש שאין
21 צריך צדקה אשכחיה רבה בר אבהו לאליהו קרא
22 בביית הקברות של עובדי מוכבים א"ל מהו שפסדו
23 בב"ח א"ל גמ' מיכה מיכה מערובין גבי ערובין תמיד
24 ואם כך הוא מערובין גבי ב"ח תמיד וכי ימוך אהוך
25 מנן

1 שאין מחויבין אינו דין שאין מסדרין. וא"ת ערובין יציתו שאין מחויבין ומסדרין
2 ויש לומר דמה לערובין שדם קלים ואינו נהוגים אלא באדם ובבן בריה ולא
3 בטומטום ואנדורגוטס ופחות מכן חוש אבל הקדש חל על כל דבר. [ואידך] תהא לנידון
4 כבבדו הוא דיתא. וא"ת מימי נילף בני מהיקשא ומסדרין דאין היקש למחצה ואין לומר
5 דהיקשא משמע דבר אלא אהא אלא לנידון כבבדו
6 הלוי גדר בערובין נפשות ומשמע דבר שנתפשט
7 מחייבו ואלא לדבר אחר ולא היקשו דהא לפרק
8 שום היתומים (ערכין ד' כד) אמרין מנן שלא
9 ישאא מרגלות לקלים פירוש אם אמר ערבי
10 עלי ויש לו מרגלות שהן מנה ומבוקים ששומרים
11 אהה שיהי אלא לקלים מיש ליה שאין שם עשרים
12 שיקנה אותה ענין שאין להקדש אלא כג
13 וזוים שגאמר והיה ערךך ביום תהא כמו
14 שפחות ביום תהא ובפי השיג ד' (שם דף יט)
15 אמרין אהא תקשת הקדש לערובין לנידון
16 כבבדו ולמרגלות לקלים היקש לו מניחה
17 אלקא לכל מילי משקין וצריך לומר דהקרא
18 דקו מבטל השיקא כיון שנוכל להקדש
19 ההיקשא לדבר אחר כן משמע דהקרא קמא
20 דוכחים (דף י"ד) דקאמר תנן הנהם ר"ע אומר כל
21 דהקדש שבכנסו להחיל לכפר פסולים ודיא
22 חקתא בלבד ר' אליעזר אומר אף האשם
23 שאמור כחשאת כאשם וצריך שלקטא רבי
24 אליעזר בדאמר טעמא אלא רבנן מאי טעמיהו
25 אמר באשם שבכנסו דמי לפנים פסול לא
26 מצינת אפרת מקו"ב אלא ק"ו מבטל הקשא
27 דכחשאת כאשם כיון דאיכא לאוקמא הקשא
28 לדבר אחר והתאי דסיס כל הנישך תחלו דף
29 טו) דגמרי קשר בחלק אסור באיכלה בגיש
30 דקדש קדש מאשעי שוקל היחין לו וגו' ואיסור
31 תהא: יליף מקו מערלה ואית דדרש בגיש
32 לגמרי לאיסור אבילת תלויה תהא לאי דמי
33 דלקא אפילו דאין הקשא וכו' כגו"ב ויש קדו
34 דאפילו מאן דיליף תהם קו מצי סבר תבא
35 דאין תקישא למחצה דהתם ע"י קו אין סותר
36 גיש כלל משום דקרא דקשר כשדה טרפה
37 דאידין בבשר שיצא חוץ למחצותו אידין גם
38 באיסורי תהא כגון בשר דקדש שיצא חוץ
39 ממחצותו שהא בשריה נטמן דלא יליף איסור תהא כיון משום גיש היינו משום דאיכלת ותהא תהא היא אבל תבא מודה דעברין קו למסדרין כיון דמתוכם הניקש למילתא
40 אצרייה רצ"ע דבתרבה מקומות תבא ובנקבא שרונה לעשות קו וסותר אותו ע"י היקש או גיש אם יש בכל מקום שלא לכלל להעמיד היקש או הגיש לדיא ואת דאמרין
41 בערובי תמיד (דף ה) את המור ואל הקדש ראש עבד ואל הקדש ואת דקדש שותפין בו ולא אמר נידון כבבדו בערובין פריך לו ומשני כאן בקדש מוטב כאן בקדש בוק
42 הכות דתבא מירי בקדשי מוטב. ר"י
43 ערובין נידון כבבדו. פי כקונן דרשדן נפשות או מה צריך קרא דמאי שאן מנקין דאם קיטע ידו אומדין כמה הוא יפה ביה וידו כמה הוא יפה בלא די ותי של לישום כמה הוא
44 שיהא באבר שהשגמה תלייה בו כהוא הוא שיהי בלא ממנו דהיינו ערך כולו דאני שיהי כולם אם יהי נטל אותו אבר ויל דאמר בפרק ארבעה משקלי (ערכין דף ט) דלין לערובין
45 אומדן על נקין אלא שמוין אותו כאילו היתה ידו מוכנת לרבו ראשון ולא כמו שנטלה לגמרי דאן מתנהה העבד ושהו הרבה פחות ודין אין שמוין באבר שהשגמה תלייה בו אי לאו
46 דתביב נפשות: מן ערובין שאין מחויבין מסדרין. ואת כיון שפסדו ומענין לו שיעור המפורש במשנת איב מה תורה שיהי נענין לו לכלל דבר צרכו ומה תיזיר לו עד ואורית
47 דכשעול ממנו בתורת פטרון או מסדרין אבל כשעול בתורת משכן דתיבי ערובין משמכנין אותו אין אין מסדרין ושיחי תורה.
48 ואידך: עד שיהא מבטוח בו. פירש הקונטן דהיינו רבן דמתני ר' זעירא וכו' ודאמר ליה מיהו שפסדו לבעל חוב אי
49 בני ברייתא דתנא לעיל ומסדרין: כבבדו. מתחילתו ועד סופו. למעט עני התעשר חוץ ותעני נותן ערך שר כרבי יודיה דרפכר השיג ד' (שם דף יז)
50 מהו שפסדו בעל חוב. פסק ר"ח בספר הישר דאין מסדרין לבעל חוב דהוה רשבי' דמתני משיק לעיל דקשר דאין מסדרין בבח וקיל (כ"ח דף טו) הלכה כרשב"ג במשנתנו דהא יבא
51 פסק נקרא נאמן עליה ולא מצינו בכל אמוראים שמתענה שם אמוראי שפירא כהניא מסדרין ורבה בר אבהו דקשר ליה לאלוהי מיהו שפסדו לבעל חוב וא"ל גמר
52 מיכה מיכה מערובין נראה לר"ח דגרסינן מנן שפסדו לבעל חוב כלומר מנליה למאן דאית ליה מסדרין וכן גריס בח"ג וכן נראה דא"ל כגו' הספרים דקבעי מיהו שפסדו לבעל חוב הנה
53 ליה למימר מסדרין שפירי השמע לא תהי שואל אלא דמי מנן גרס ועלום אין מסדרין ס"ל ובפי השיג ד' (ערכין שם) דפליגי רבי יודיה ורבנן בעני התעשר חוץ ותעני דר' יודיה סבר
54 נותן ערך עשיר ומקשר במקרא דשעא דרבי יודיה משום דתביב ואם מיהו עד שיהיה מבטוח מתחילתו ועד סופו ככלל דרבנן דפליגי. עליה דרש הוא ולא כבעל חוב דדוקא בערובין
55 מסדרין ולא כבעל חוב כדרש לעיל ותיזיר ורבים הלכה כרביה ויש לחדוש דהיקש שם אמוראי שמתענה שם אמוראי שפירא כהניא מסדרין ורבה בר אבהו דקשר ליה לאלוהי מיהו שפסדו לבעל חוב וא"ל גמר
56 ואפילו מן לגמא דעל תפחה בו תימא דהיינו שמתעשרין אותו לגמא דאלפא ותאן ודבנין ליה לגמא אחרתא דחזיא ליה לא ליבא מיד דלא חזי ליה כרשב"ג דלעיל ועוד דפסיק רב
57 אלפס בפרק שנתנה שריצים שבהו דף קיא). בר"ש דאמר כל ישראל בני מלכים ומיזרו אמרין תהם פסיק בר"ש ולא משעיהו ורבנן דמתני' בני מצי סבר דאין מסדרין

ומיירי בקא לטול בחורת משכון דרנןן סברי שפחורין לו כל ימי חייו ורשב"ג סבר דאחר
שליש יום ומבור לבא דקבא דנטל בחורת גביה; וכול למוכרו מיד ולא יסדרו כולל וא"ת
אמאי לא מיהי מרשב"ג דאין מסדרין ויש לומר דסבר גמרא דשקלון מיד ולא חזי ליה
להתבין ליה מיד דחזי ליה מוה שלמעלה אל הקה יודע בהקמה ואע"ג ששנינו ורשב"ג
מחיד בלוק לא וכו' דהיי שטקא דליבא מדיד

דחיי ליה ומר עקיבא ור' ישמעאל דאמרי לעיל
דף ט"ג כל ישראל ראויין לאותה אישעאל אין
לחוביה דסבירא ליה מסדרין דמיירי ודגה
בחורת משכון דח"ק רב דמשפטי אותה
אישעאל בת מאה מנה ותנחין לו הרהקא לו
ומנהק עושין השבת העשט בכל יום ויום
והתמורה יהיה לו לפקול בחורת משכון ולא
יחזיר אותו כולל ורבי עקיבא ור' ישמעאל סברי
דמן השובה ששה השבת העשט אכל בחורת
גביה לא הדר כלל ומדמהדר ליה אליהו מכה
מכה לא בעי למפשט אפילו גרס מרזא יסידרו
משום דאלתה דחיי יהוה מדיד ליה והיה לו
להשיב את מסדרין תרע שחיי השיב לו סבר
עובדי כוכבים אינם משתאים באהל ברש"ן
ויחי אע"ג ולא קריל בחותה אלא ברשב"ג
דמתני דהקלות דאסר חרותו עובדי כוכבים
משום אלה ועממה דאלתה משום דרוב ארנות
יש בתן פותח שפם ויש מקום שלא קודו ברזן
לצאת לקראת מלכים וכיוצא בו וכן מציע
בשקיה קובר את תרע והוה דוחה שאמר ליה וכי
איך כחו אמר ליה צדיקים אין משתאין ודחה
אותו כן משום כבודו ורע ועישר מעמדו והוה לפי
שקיה מות מנזח של שפוי וראים לקבור שקיה
מדרגו מלכות בן ומצא בחשובת גאון שבת
שש סביר אליהו אצלו דחשקו של עזי ש מותרים
שקיה מבני בני גביה של לאה ואמר להם איני
אלא מורה של רחל ואיב לא יהוה בתן ובאן
ואמר שבחו והוה נמסיים אמרו לו תן סנימן
לדברך אמר לכן כך בתום ביהוה שן בן עינין
והגרשוה ואלתה חכרי בני ירוהם אמרו לו לא כך
אמרת לאותה אלמנה עשי לי משכ עוגה קטנה
ולך ולבנה תעשה בארונתה ולא בתן אהא פי
לפי שבתו הוא היה ויודע ליטול חלה תחילה
אמר להם אותו חינוק משיח בן יוסף היה ורמז
דמחוי לעולם שאני בא תחילה ובאותה תשובה
מביא נמי את דגמרי' מביה מביה וגרס משון
שפסדוהו לבעל חוב כמו שגורס ר"ת וכן בב"ר
גבי ואמר ליה אמר מנהל רבי נחראי אמר
דאלתה מנר ר"א אהי גרס בנימין ועמד
לפניהו ואמר להם רבותי לקח אתה חולקים
עלי אני מבני גביה של רחל.

מנצן לערום שלא יתרום. והוה ליה למישר מנצן
שלא יבדך בדשעה שתורם ממנו אית
אסור אלא בשעת ברקה ושאר ברכות אסור לברך
כשהוא ערום אלא נקט וכי משום דמשנה היא
ערום לא יתרום **אמר** ליה לא בתן (אמת).
תימה לרי' יתרום והיה בהו של דלומעין כיון
שבחן היה דכתיב (מלכים א' ח) ותחמוד על הילד וגו' ויש לומר שקיה ברור לו שחידוהו
לכך היה נחמור משום פיקוח נפש.

הג: **התנאי** ר' שמעון בן יודן אמר. דאיך משנה בשום מקום ועוד משניות אין של
דעיה ושתורתו יהו שגרות להם דחשמשע בכמה דוחקין והא דקאמר בארבע לא מצינא בשיאא מצינא היינו בחוספתא:

ערוה דכי. בשעה שאתה מדרב בו לא יראה כף ערות דבר שימי את אדם מברך כשהוא
ערום ותורם בעי כפרה היא דבעי מיהו לערן תורם דתקמן תון (תורמות פ"א מ"ו) אין
מגיבתי תרומה ערום: לאו בתן פ"ה. דאיבא למרד דאלתה הוא פיתס דכתיב רביה קנא
קנאיתו וכן בפיתסא בקנאית את קנאית: אין משתאין. דגבי אהל כתיב אדם מבורך (ט) אדם
כי יבטא באהלי: בארבעה לא מצינא. בנרש"י

דארבעה סדרין כגון מועד ישעות נשים שכן
הנהגתו כגוןן הנהו כגוןן הבית והנשים נמי
כדכתיב ובכל מקום מוקטר מונש לשמי ואמרי'
(נמוח) דף ק"ז אלו תלמידך והנשים העוסקן
בהלכות עבודך בכל מקום מעלה עליהן ככתוב
כאלו מקריבין אותן כבית המקדש: בשיאא
בפנינא. כמחיהו וישיעם אינו נהנה בחוזה לארץ
וכן שגרותו פ"ה לקוט: פ"ה. ע"ל: פ"ה.
אשקטי' בלע"ז: פ"ה וליכא. נרש"י ויתן מתוך
העליו לתוך טלית וקולטה טליתו את הריב'
והנצי'. לגלמין ב"ב אלפי דריה' לא תשכב
בעבותו. ויש עשרי שכ"ב בעבותה: פ"ה קאמר. וכי
השכ"ב שהוא עשיר התירו לשכב על טליתו
ודרי הוא רביה אצלו שישמש בעבותתו חבם
כפי קאמר לא תשכב ויבטו ביה. אלא
השיבנו לו כבאו השמש בדכתיב השב תשיב לו
את העבות כבאו השמש: היג המלוכה את חבירו
איש ראשי למשכנו ואינו חייב להחזיר לו; ונרש"י
בכל השמות הללו. השב תשיב ולא תשכב
בעבותו ועד בא השמש השיבנו לו: פ"ה קאמר.
דקתני אינו חייב להחזיר לו ועוד הדר תני עובד
בכל השמות הללו (ועבר בכל השמות הללו)
השב תשיב לא תשכב בעבותו ועד בא השמש
תשיבנו: פ"ה. אלא אל החזירי ור"ה אמר הכי
קאמר. וכו'. לטעם הניא קמאי דאתניהו חייב
להחזיר לאוספו ולמימנו אינו חייב להחזיר אלא
וכי אינו חייב להחזיר נמי אתניהו ור"ה קאמר
וכי ושבח ודסיר ודילג מתיב להחזיר באינו
חייב להחזיר: שפשיכט שלא בשעת הלואתו.
בבית דין: אבל משכנו בשעת הלואתו. שדכא
לו משכנו: אינו חייב להחזיר. דקראי בחובלו
לאמר הלואה כתיב דחבא דאתיהי חתילה לאו
חובלו הוא ארישא. אמשכנו שלא בשעת
הלואתו ולא החזיר לו עובר בכל השמות הללו
עד בא השמש תשיבנו לו. משמע בבוקר השיבנו
לו ויהא בידו עד בא השמש והקח לו ממנו: ה'
כסות לילה. לקחון פריך דלילה לאחוריה ליה
בקימא לקח ליה כבא השמש. בלילה החזירו לו
איכמיה. אסיר ברייתא זו מסדר משנת אמר
לית ליה. כמתיבה דהא כסות הלואה וכסות יום
דקאמר לאו שמיש יום ותקשטי לילה קאמר
אלא כסות העשייה למשכן בלילה וכסות
העשייה למשכן ביום קאמר ור"ה קאמר עד בא
השמש השיבנו לו וכבא השמש תשלנו כוה חסות
יום ולמחרך הכתוב עשיתקו לו רשת בחולכה
בלילה ולעשות חלקה קרי ליה כסות לילה
משכנו. ליה לאמר שחשיב לו את העבות:
שכשמו. מלקח מעל גבי בניו ואין געשה אצלו כשאר מטלטלים שקלן דלא משתבחוהו
ל"ב"ח דכיון דבמשכנו קאניהו

למה
לכך היה נחמור משום פיקוח נפש.

[דף כ"ט ע"א]

הלכה ח' מתני' - מושיבין שוכבין לתרנגולים בארבעה עשר.

ותרנגולת שברחה, מחזירין אותה למקומה. ואם מתה - מושיבין אחרת תחתיה.

גורפין מתחת רגלי בהמה בארבעה עשר, ובמועד מסלקין לצדדין.

מוליכין ומביאין פלים מבית האמן, אף על פי שאינם לצרף המועד.

גמרא - הא במועד אסור. אינו מרביעין את הבהמה במועד אכל מוליכין אותה לבקרת.

רבי יודה אומר: המורה שהיא תובעת זכר - מרביעין אותה שלא תיצן, ושאר כל הבהמה מוליכין אותה לבקרת.

ומקויון דם לאדם ולבהמה במועד ואין מונעין רפואה מאדם ומבהמה במועד:

ותרנגולת שברחה מחזירין אותה למקומה - והן שיהוירוה שלשה ימים למרידה.

ואם מתה מושיבין אחרת תחתיה - והוא שישבה על ביצה שלשה ימים מעת לעת. אמר רבי מנא: מתניתא אמרה כן, שלשה עשר, ארבעה עשר, חמשה עשר. ומקצת היום ככלו. אמר רבי אבון: תפתר שישבה מאליה ולית שמע מינה כלום.

זבל שבמבוי מסלקו לצד. שברפת ושברצור - מוציא לאשפה. אמר רבי בא: הדין דתימר בהצר קמנה, אכל בהצר גדולה - מסלקו לצד. הרפת, בין גדולה בין קמנה מוציא לאשפה. אמר רבי בא: מפני שגדולה קשה:

הלכה ט' מתני' - ששה דברים עשו אנשי יריחו, על שלשה מהו בידם ועל שלשה לא מהו בידם. אלו שלא מהו בידם: מרביבין דקלים כל היום, וכורכין את שמע, וקוצרין וגודשין לפני העמר, ולא מהו בידן.

אלו שמחו בידן: מתירין בגמזיות של הקדש,

[דף כ"ט ע"ב]

ואוכלין מתחת הנשרים בשבת, ונותנין פאה לירק, ומחו בידן חכמים

גמרא – מאן תנא קוצרין? רבי מאיר. מאן תנא גודשין? רבי יודה. אמר רבי יעקב בן רבי מוסי קומי רבי יוסי: כל עמא מודיי שקוצרין, וכל עמא מודיי שאין גודשין. מפליגין בהרפכת דקלים. רבי מאיר אומר: מרפיבין דקלים כל היום ובוצון חכמים היו עושין. רבי יודה אומר: לא היו עושין בוצון חכמים.

פיצד היו בורכין את שמע? אמר רב אחא. אמר רבי זעירה, אמר רבי לא: שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד, אלא שלא היו מפסיקין בין תבה לתבה; דברי רבי מאיר. רבי יודה אומר: מפסיקין היו, אלא שלא היו אומרים 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד'. רבי יוסה אומר, רבי זעירה, אמר רבי לא: שמע ישראל ה' וגו', אלא שלא היו מפסיקין בין אחד לברוך; דברי רבי מאיר. רבי יודה אומר: מפסיקין היו, אלא שלא היו אומרים ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

פיצד היו מתירין בגמזיות של הקדש? אמרו להן חכמים: אין אתם מודין לנו בגדולי הקדש שהן אמורין. אמרו להן: אבותינו פשהקדישו לא הקדישו אלא קורות, מפני בעלי אגרוף, שהיו באו ונוטלין אותן ברוע. מה רבנין סברין מימר? קורות ופרות הקדישו, אפילו תימר קורות הקדישו ופרות לא הקדישו, צריקא לרבנין.

המקדיש שדה אילן, מהו שישיר לו מן הגדולין? נשמעינה מן הדא, משנודעו העוללות – העוללות לעניים. שניא היא, שאין אדם מקדיש דבר שאינו שלו. מעתה אפילו לא נודעו העוללות יהו העוללות לעניים! שניא היא שהוא כרם להקדש, כהדא דתני, הנוטע כרם להקדש – פטור מן הפרט, מן הערלה, ומן הרבעי, ומן העוללות, וחוב בשביעית. רבי זעירא בשם רבי יוחנן: ושבתה הארץ שבת לה' – אפילו דבר שהוא לה', קדשת שביעית חלה עליו.

רבי יהי בר אבא בעא קומי דרבי מנא: לאוכלו בלא פדיון אי אפשר, שאי אפשר להקדש לצאת בלא פדיון, לפדותו ולאכלו אין אתה יכול – שלא יהא

[דף ל' ע"א]

בלוקח לו קורדום מדמי שביעית. אמר ליה: הגובר הוה מחלפן ביד אחר.

אמר רבי מתניה: למה לי נן פתרון לה דברי הכל? כהניא דמר רבי יוחנן: דברי רבי יוסה מפני שקדם נדרו להקבירו. והכא מפני שקדם הכקר נדרו להקדישו.

אמר רבי יוחנן: והורון כרבי יוסה.

לית תדא פליגא על רבי יוחנן? דרבי יוחנן אמר: מפנין שעבר עליו ושכחו – הרי הוא שכחה. שניא היא בערים שדרכו לבחן. אפילו על דרבי אושעיה לית היא פליגא, דרבי אושעיה אמר: רומם הייתי זיתים עם רבי הנה הגדול, ואמר לי: כל זית שאית וכול לפשט ידך ולפלו אינו שכחה. שניא היא, שכל רוגזות ורוגזות אומן בפני עצמו. רבי אבא בר כהנא בעא קומי רבי אימי: המשפיר בית לחברו ונצרך לדמיו, אמר ליה: לא עלה על דעת שימות ברעב. רבי זעירא רבי לא, תריהון אמרין, מיסתויסים כאני הוא, ונקנית במקח.

תני, המשפיר בית לחברו ועמד והקדישו – הרי זה דר בתוכו ומעלה שרר להקדש. אימתי? בזמן שלא הקדים לו שררו, אבל בזמן שהקדים לו שררו – הרי זה דר בתוכו הנם.

ביומוי דרבי מנא הוית נימורת בצפורין והוון בגיהון מישפונין גבין, מדאתאי מיזל לון, אפיק רבי מנא פדון, כהיא דרבי אימי אמר: לא דאנא סבר פדעתיה, אלא בגין ציפרייא דלא יחלטון בגיהון. ואוכלין מתחת הנשרים – מהן נן קיימין, אם בשנשרו מערב יום טוב דכרי הכל מתר, אם בשנשרו ביום טוב, דכרי הכל אסור. אלא בי נן קיימין בסתם.

ונתנין פאה לרק – לא היו נותנין

[דף ל' ע"ב]

אלא מן הלפת ומן הקפלוטות שלקייטתן פאחת. רבי יוסה אמר: אף לאכרוב.

מעשה בכז-מביא-יון שנתן בנו פאה לרק לעניים, ובא אביה, ומצאן עומדין על פתח הגנה, אמר להן: הניחו מה שפנדכם! הניחו מה שפנדן ונתן להם בכפליהן מעושריה, לא שהותה עינו צרה, אלא שהיה הושש לדברי חכמים.

חד ומן צרכין רבנן נידבא, שלחון לרבי עקיבה ולחד מן רבנין עמיה. אתון בעיי מיעול לגביה, ושמעון קליה דטלייא, אמר ליה: מה ניובין קד יומא דין? אמר ליה: טרוכסמין, לא מן יומא דין אלא מן דאתמול, דהוא כמיש וזליל. שרקון ליה ואזלון לון, מן דזכין, כל עמא אתון לגביה, אמר לון: למה לא אתיתון גבי קדמי, פמה דחיתון נהיגין? אמר: בכר אתינן ושמעין קליה דטלייא אמר לה, מה ניובין קד יומא דין? ואמרת ליה: טרוכסמין, לא מן יומא דין אלא מן דאתמול, דהוא כמיש וזליל. אמר: מה דביני לבין טלייא ודעתין, לא מה ביני לבין ברין. אף על פי קד אזלון ואמרו לה, והיא יהבה לבון חד מודי דדינרין, אזלון ואמרו לה, אמרה לון: מה אמר לבון, גדיל או מתיק, ואמרי לה: סתם אמר לן.

אמרה לוי: אנא יהבה לכוז גדיל, ואין אמר גדיל הא כמלוי. ואין לא, אנא מחשבנא גודלנה מן פרני. בין ששמע בעלה בדי, כפל לה את כתבתה.

הדרן עלך מקום שנהגו

פרק המישי

הלכה א' מתני' – תמיד נשחט בשמונה ומחצה וקרב בתשע ומחצה. ערב פסחים נשחט בשבע ומחצה וקרב בשמונה ומחצה, בין בחול בין בשבת. הל ערב פסחים להיות ערב שבת, נשחט בשש ומחצה וקרב בשבע ומחצה והפסח אחריו.

גמרא – כתיב "וזה אשר תעשה על המזבח" וגו', הייתי אומר וקרבו שניהן בשחרית ושניהן בין הערבים, תלמוד לומר "את הכבש אחד תעשה בבקר". הייתי אומר וקרב של שחר עם הנזח החמה ושל בין הערבים עם דמדימי החמה, תלמוד לומר "בין הערבים". נאמר באן "בין הערבים" ונאמר להלן "בין הערבים", מה בין הערבים שנאמר להלן משש שעות ולמעלה, אף "בין הערבים" שנאמר באן משש שעות ולמעלה. מה המית מימר "בין הערבים" משש שעות ולמעלה, אף על פי שאין ראיה לדבר, וכן לדבר: "אוי לנו כי פנה היום

[דף ל"א ע"א]

כי יצאו צללי ערב". מה "ערב" שנאמר להלן – משש שעות ולמעלה, אף "ערב" שנאמר באן – משש שעות ולמעלה. ויהא בשר משש שעות ולמעלה.

ר' יושע בן לוי אמר: "בין הערבים" ביצד? חלק בין הערבים ותן לו שתי שעות ומחצה לפניו ושתי שעות ומחצה לאחריו ושעה אחת לעיסוקו, נמצאת אומר: שהתמיד קרב בתשע שעות ומחצה. אמר רבי יוסה: שבק ר' יהושע בן לוי רישא ואמר סופה, דלכז פהדא דתני חנניה בן יהודה אומר: שומע אני "בין ערבים" בין הערבו של ארבעה עשר ובין ערבו של חמשה עשר. יכול היום והלילה בכלל? תלמוד לומר (שמות יב) יום. בשהוא אומר יום יצא לילה, אי יום יכול בשתי שעות ביום, תלמוד לומר (דברים טז) בערב. אי בערב יכול משתתשד, תלמוד לומר בין הערבים, הא ביצד? חלק בין הערבים ותן שתי שעות ומחצה לפניו ושתי שעות ומחצה לאחריו ושעה אחת לעיסוקו, נמצאת אומר שהתמיד קרב בתשע שעות ומחצה לאחריו ושעה אחת לעיסוקו. נמצאת אומר שהתמיד קרב בתשע שעות ומחצה.

אמר רבי יוסה: הדין דתימור למצות, אבל לעיוב הדין היא דתנינן שחטו קודם לחצות פסול, לאחר חצות מיד בשר. קודם לתמיד בשר. וימר אף בשחרית בן. הכא כתיב בין הערבים. אית לך מימר תמן בין הבקרים.

ר' יושוע בן לוי אומר: תפלות מאבות למדו. אב בית דין.

מאן תנא בין בחול בין בשבת? ר' ישמעאל, דתני בסדרו בחול בך סדרו בשבת; דברי ר' ישמעאל. רבי עקיבה אומר: בסדרו בערב שבת בך סדרו בשבת. הא ר' ישמעאל מאחר שעה לפילפולו. רבי עקיבה מקדים שעה אחת לעיסוקו כדי שלא יפגשו למצוה משופרין.

ויקרב פסח תחילה ותמיד אחריו. אם אומר את בן נמצאת מבטל בין הערבים של פסח. אם מקיים את בין הערבים של פסח לא נמצאת מבטל בין הערבים של תמיד. תמיד אם מבטלו את עכשיו אימתי את מקומו? לאחר זמן פסח, אם מבטלו את עכשיו אימתי את מקומו.

[דף ל"א ע"ב]

ויקרב פסח תחילה ותמיד אחריו! ואחר דבר שנאמר בו בערב ובין הערבים לדבר שלא נאמר בו אלא בין הערבים בלבד.

ר' ירמיה בעי: מה תמית מימר ערב מאחר או נאמר ערב מקדם? אלא ביני ואחר דבר שנאמר בו בין הערבים כבוא השמש, לדבר שלא נאמר בו אלא בין הערבים לבד. מתניתא מסייעה לר' ירמיה (דברים מז) שם תזבח את הפסח בערב, בערב אתה זובה, כבוא השמש אתה אוכל, מועד צאתך מארץ מצרים אתה צולה.

אית תניי תני: בערב אתה אוכל, כבוא השמש אתה זובה, מועד צאתך מארץ מצרים אתה צולה, ויקרבו שניהן כאחת! אומר רבי יוסה כבש שני אין פסח שני.

תני ר' נתן אומר: בכל יום ויום תמיד נשחט בשמונה ומהצה וקרב בתשע ומחצה. מהו בכל ערב פסח ופסח. אומר רבי יוסה בי ר' בון טעמיה דהרין תנייה כדי ליתן חצי שעה בין פת לפת.

תני: דם תמיד ואיכריו קודמין לפסח, ופסח לקטורת, והקטורת להטבת נרות.

אית תניי תני: דם תמיד ואיכריו קודמין לקטורת, והקטורת לפסח, ופסח להטבת הנרות כדי שיקרבו נספי תמיד עמו. אין מקדם לתמיד של שחר ולא מאחר לתמיד של בין הערבים אלא הפסח

והקטורת בערבי פסחים. מניין שלא יהא דבר קודם לתמיד של שחר? תלמוד לומר (ויקרא ו) עליה העולה ומנין שלא יהא דבר מערב לתמיד של בין הערבים תלמוד לומר עליה שלמים רבי שמעון בן לקיש אמר וערף עליה עולה אין כתיב כאן אלא וערף עליה העולה שלא תהא העולה קודמת לתמיד של שחר.

תני ר' ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה אומר מהפרי פרה מביאין בפרתן אחר התמיד של בין הערבים כדי שיטבילו ויאכלו פסחיהן לערב אמר רבי יודן הדא דתימא במוצרע עשיר אכל במוצרע גני לא עוף הוא מביא. אמר ר' שמעון (שמעאל) בר אבדומא אינו מביא אשם:

הלכה ב' מתני' – הפסח ששחטו שלא לשמו קיבל והילך וזרק שלא לשמו או לשמו ושלא לשמו או שלא לשמו ולשמו

[דף ל"ב ע"א]

פסול ביצד לשמו ושלא לשמו לשום פסח ולשום שלמים שלא לשמו ולשמו לשם שלמים ולשם פסח:

גמרא – מנין שהוא צריך לשחטו לשמו ר' בא בשם רב (שמות יב) ואמרתם זבח פסח הוא לומר אם שחטו לשם פסח הרי הוא פסח ואם לאו אינו פסח. שאר כל מעשיו מנין (דברים טז) ועשית פסח שיהו כל מעשיו לשם פסח מעתה אפילו הקטר אימורין תלמוד לומר זבח מה זביחה מיוחדת שהיא מעבבת את הפפרה יצאו הקטר אימורין שאינן מעבבין את הפפרה.

הטאת מניין (ויקרא ד) ושחט אותה לחטאת ושאר כל מעשיו מנין (ויקרא יד) ועשה את האהד הטאת. מעתה אפילו הקטר אימורין תלמוד לומר ושחט מה שהיטה מיוחדת שהיא מעבבת את הפפרה יצאו הקטר אימורין שאינן מעבבין את הפפרה.

הטאת לשם בעלים מנין אמר רבי ירמיה (שם) ועשה הפהו את החטאת וכפר על הפוטהר מטמאתו. אמר ליה ר' יוסי מעתה אפילו הקטר אימורין תלמוד לומר וכפר מה זריקה מיוחדת שהיא מעבבת את הפפרה יצאו הקטר אימורין שאינן מעבבין את הפפרה.

פסח לשם בעלים מנין ודין הוא מה אם החטאת שאין מהשבת ערלים וממאים פוסלין בה צריכה שתהא לשם בעלים פסח שמהשבת ערלים וממאים פוסלין בו אינו דין שיהא צריך לשם בעלים לא אם אמרת בהטאת שהיא קדשי קדשים תאמר בפסח שהוא קדשים קליו. אמר רבי יוסה ולא מהשבה למדת התורה ריבה מהשבה בפסח יותר מן החטאת.

אמר רבי הנניה קומי רבי מנא ומחטאתו של מצורע אנו למדין. וכי חטאתו של מצורע לא להידושה יצאת שתהא טעונה נסכים לשם בעלים ודבר שיצא להדושו אין למידין מפניו. אמר ליה וכי חטאתו של מצורע מאיכן למידה שתהא פסולה שלא לשמה לא מן הדין קרייא דכתיב ושחט אותה לחטאת וכתיב (ויקרא ו) זאת תורת החטאת תורה אחת לכל החטאות. אלא במקום שהיא למדה משם היא מלמדת.

שחטו לשמו לזרוק דמו שלא לשמו. אמר רבי יוחנן יש שלא לשמו בעבודה לעבודה והוא פוסל ר' שמעון בן לקיש אמר יש שלא לשמו מעבודה לעבודה ויהא בשר. אמר רבי אילא מפחשבת פיגול לימד רבי יוחנן אילו זרק שלא לשמו שפא אינו פיגול. שחטו לשמו לזרוק דמו שלא לשמו פסול. אמר רבי יוסי

[דף ל"ב ע"ב]

מן תרתין מילין לא דמיא מחשבת פיגול למחשבת פסול

אילו שחטו לשמו לקבל דמו שלא לשמו שפא אינו בשר. שחטו שלא לשמו לקבל דמו לשמו פסול. אילו שחטו שלא לשמו להקטיר אמוריו לשמו שפא אינו פיגול שחטו לשמו להקטיר אמוריו שלא לשמו בשר.

אמר רבי יוסה אנהא חמית לרבי ירמיה תפיס לרבי בא אמר ליה אמר לי טעמא דרבי יוחנן למה שחטו לשמו לזרוק דמו שלא לשמו פסול. נעשה משעה ראשונה בשחטו לשמו ושלא לשמו והוא פסול.

אמר ליה ואין ביני אפילו שחטו שלא לאוכליו לזרוק את דמו שלא לאוכליו ויעשה משעה ראשונה בשחטו לאוכליו ושלא לאוכליו ויהא בשר. לית יכול דמר ר' אילא בשם ר' יוחנן שחטו לאוכליו לזרוק דמו שלא לאוכליו בשר. אתא ר' יעקב בר אחא בשם ר' יוחנן שחטו לאוכליו לזרוק דמו שלא לאוכליו בשר רבי יוסה נסיב חייליה מן תרין טעמיה דרבי יוחנן למה שחטו לשמו לזרוק דמו שלא לשמו פסול נעשה משעה הראשונה בשחטו לשמו ושלא לשמו והוא פסול. למה שחטו לאוכליו לזרוק דמו שלא לאוכליו בשר. נעשה הראשונה בשחטו לאוכליו ושלא לאוכליו והוא בשר.

רבי הנניה אמר קומי רבי מנא בשם רבי יודן טעמא דרבי יוחנן כל שאילו יבוא לאותה העבודה ואינו מחשב לה מחשב הוא מעבודה אחרת לה. אילו שחטו לשמו לזרוק דמו שלא לשמו. שפא אינו פיגול. שחטו לשמו לזרוק דמו שלא לשמו פיגול. אילו שחטו לקבל דמו שלא לשמו שפא אינו בשר.

[דף ל"ג ע"א]

ובשעת קבלה מחשב הוא. הרי כל שאילו יבא לאותה העבודה ואינו מחשב לה הוא מחשב מעבודה אחרת לה. אילו שחטו לשמו להקטיר אימורין שלא לשמו שפא אינו פיוגול. ובשעת הקטרה אינו מחשב הרי כל שאילו יבא לאותה העבודה והוא מחשב לה אינו מחשב מעבודה אחרת לה. אמר ליה לא תתיביני מפיוגול על פסול דמר ר' יוסה מן תרין מילין לא דמייא מחשבת פיוגול למחשבת פסול.

מה נפיק מן ביניהון אמר רבי שמואל בר אבוןדמא הילופין בשאר ימות השנה שחטו לשמו לזרוק דמו שלא לשמו בשאר ימות השנה על דעתיה דרבי יוחנן כשר על דעתיה דרבי שמעון בן לקיש פסול.

אמר רבי יוחנן על דא אמר לי אבא בר אבא דאינון אמרין מניין שהפסח משתנה לשם שלמים תלמוד לומר (ויקרא ב) ואם מן הצאן קרבנו לזבח שלמים כל שהוא מן הצאן בא שלמים. התיבון הרי עולה מן דבר שאינו בא אלא מן הצאן. יצאת עולה שהיא באה אפילו מן הקר התיבון הרי אשם אמר רבי בון בר כהנא מן הצאן דבר הבא מכל הצאן יצא אשם שאינו בא אלא מן האילים בלבד. בכל אתר אתר אמר מן לרבות והבא את אמר מן למעט. אמר רבי מנא מיעטו שאינו בא אלא מן האילים בלבד התיבון והקתיב (שם) אם מן הצאן קרבנו מן הכבשים או מן העזים לעולה.

[דף ל"ג ע"ב]

מענתה מותר הפסח אין בא עולה אמר רבי אבין משנין דבר שהוא לאכילה בדבר שהוא לאכילה ואין משנין דבר שהוא לאכילה בדבר שאינו לאכילה. אמר רבי יוסי בי ר' בון משנין קדשים קלין לשם קדשים קלין ואין משנין קדשים קלין לשם קדשי קדשים.

אמר רבי יוחנן על דאמר רבי חנינה דאתון אמרין אין הפסח משתנה לשם שלמים אלא אם בן שחטו לשם שלמים ואני אומר אפילו לשם עולה. אמר רבי לא טעמא דרבי יוחנן ואם מן הצאן קרבנו לזבח שלמים כל שהוא זבח בא שלמים. משתנה למחשבת פסול. הוה עביד שחטו לשם עולה על מנת לזרוק דמו למחר. מפל מקום פסול הוא. אין תימר משתנה למחשבת פסול פיוגול, אין תימר אינו משתנה למחשבת פסול פסול.

לשמו ושללא לשמו בשאר ימות השנה. רבי בון בר הויה בשם שמואל בר אבא מפין שאין לו שם נעשה כשחטו לשמו ושללא לשמו בשתיקה והוא כשר. אמר ליה ואין ביני אפילו שחטו לשמו לזרוק

דמו שלא לשמו ויעשה משענה ראשונה בשוחטו לשמו ושלא לשמו בשתיקה ויהא פשר. אמר ר' אבא מרי מאן אמר בשתיקה פשר או נאמר בשתיקה פסול:

[דף ל"ד ע"א]

הלכה ג מתני' – שחטו שלא לאוכליו ושלא למנויו, לערלים ולטמאים, פסול.

לאוכליו ושלא לאוכליו, למנויו ושלא למנויו, למולים ולערלים, לטמאים ולטהורים, פשר.

שחטודם חצות, פסול, משום שנאמר (שמות יב): בין הערבים. שחטו קדם לתמיד, פשר, ובלבד שיהא אחד מקרם בדמו, עד שייזרק דם התמיד. ואם נזרק, פשר:

גמרא – מנין שהיא צריה לשוחטו לאוכליו? רבי יוחנן בשם רבי ישמעאל: "איש לפי אכלו תכסו". אמר רבי יאשיה: לשון סורסי הוא זה, באדם שהוא אומר לחברו: 'כום לי את הפלה הזה'.

ביצד שלא לאוכליו? שחטו לשם חולה, לשם זקן, שאינן יכולין לזכל פזות.

ביצד שלא למנויו? שחטו לשם בני חבורה אחרת. הדיא אמרה – שחקמן יש לו מנין לפסול,

הדיא אמרה: היה נתון בדרך רחוקה ושחטו לשמו – פסול. הדיא אמרה הדיא מסינעא לדרומי, ודרומי אמרין: אמורין שאבדו – מחשב להן כמי שהן קימין. הדיא אמרה:

[דף ל"ד ע"ב]

שחטו שתאכל ממנו חצי חבורתו – פסול. אמר רבי חגי קומי רבי יוסה: תפתר שהיו כקן חולין.

אמר ליה: ניתני לשם בני חבורה פסולין. אמר ליה: בששהו שם בשרים ושחטו לשם פסולין.

אמר רבי אלעזר: מתניתא בששחטו לאוכליו ונתכפר בו לאוכליו ושלא לאוכליו, אכל אם שחטו משענה ראשונה, ונתכפר בו לאוכליו ושלא לאוכליו – פסול.

רבי שמלאי אתי גבי רבי יונתן, אמר ליה אלפן אנדה! אמר ליה: מסרת בדי מאבותי שלא ללמוד אנדה לא לכבלי ולא לדרומי, שהן גפי רוח ומעוטי תורה. ואת נהרדעאי ודר בדרום.

אמר ליה: אמור לי הדיא מלתה, מה בין לשמו ושלא לשמו? מה בין לאוכליו ושלא לאוכליו? אמר ליה: לשמו ושלא לשמו – פסולו מוגפו. לאוכליו ושלא לאוכליו – פסולו מאחרים. לשמו ושלא לשמו – אין

את יכול לבור פסולו מתוך הכשרו, לאוכלו וישלא לאוכלו – את יכול לבור פסולו מתוך הכשרו. לשמו וישלא לשמו – נוהג בכל הקדשים, לאוכלו וישלא לאוכלו – אינו נוהג אלא בפסח.

אמר רבי יוסי: מן הדא דרבי לעזר את שמע תרתי. דמר רבי לעזר: מתניתא בששחטו לאוכלו ונתכפר בו לאוכלו וישלא לאוכלו. אבל אם שחט משעה הראשונה ונתכפר בו לאוכלו וישלא לאוכלו – פסול, הרי פסולו מחמת אחרים, ואת יכול לבור פסולו מתוך הכשרו, ואת אמר הכין? אלא כיני לשמו וישלא לשמו נוהג בכל הקדשים, לאוכלו וישלא לאוכלו אינו נוהג אלא בפסח.

אמר רבי אבין: אית לה חורי, לשמו וישלא לשמו – נוהג בכל העבודות, לאוכלו וישלא לאוכלו – אינו נוהג אלא בשחטה.

[דף ל"ה ע"א]

לאוכלו כזיתין וישלא לאוכלו כזיתין – כשר. לאוכלו כזיתין וישלא לאוכלו כחצי זיתין וכל שהוא – כשר. לאוכלו כחצי זיתין וישלא לאוכלו כחצי זיתין. מה אגן כזיתין? אם פשהיתה הפחשבה לכשר תהא הפחשבה לפסל. אם אינה הפחשבה לפסל לא תהא הפחשבה לכשר. אמר רבי יוסי: מתניתא אמרה שהפחשבה לכשר, דתנינן תמן: לזבל כחצי זית וילהקטיר כחצי זית – כשר, שאין אכילה והקטרה מצטרפין.

שחטו שתתכפר בו חצי חבורתו. רבי יונה פוסל, נעשה כמתפיש פפרה אלו לאלו, מאחר שלא נתכפר לאלו – לא נתכפר לאלו. רבי יוסה אמר: כשר.

במחזורת תניינא חזר ביה רבי יוסי. אמר ליה רבי פינחס: לא כן אולפן רבי בשרו. אמר ליה: הא קביעה גבך במסכרא,

שחטו קדם לפסח – פסול. לאחר חצות מיד – כשר,

קדם לתמיד – כשר. ותני בן, יכול אם קדם פסח לתמיד לא יואחר התמיד? תלמוד לומר "תעשה" ריבה. אמר רבי אבין: מתניתא אמרה, פסח עצמו כשר, אין תימר פסול כמי שלא קדמו.

תמן את אמר דם תמיד ואיכריי קודמין לפסח, ופסח לקטרת, והקטרת להטבת הנרות, וכא את אמר הכין? אמר רבי לא: באן בדי וכאן בשחוט.

[דף ל"ה ע"ב]

הלכה ד' מתני' – השוחט את הפסח על הקמין עובר בלא תעשה

רבי יהודה אומר אף התמיד

רבי שמעון אומר אף הפסח בארבעה עשר לשמו חייב ושללא לשמו פטור ושאך כל הזבחים בין לשמן ובין שללא לשמן פטור ובמועד לשמו פטור ושללא לשמו חייב ושאך כל הזבחים בין לשמן ובין שללא לשמן חייב הוין מן החטאות ששחטה שללא לשמה:

גמרא – מנין לשוחט פסח על הקמין שהוא עובר בלא תעשה? תלמוד לומר: "לא תשחט על חמין דם זבחי", אין לי אלא השוחט, הזורק מנין? תלמוד לומר "לא תשחט על חמין דם".

אמר רבי שמואל בר רב יצחק: מפה שהוא מתחייב על הזריקה, תדא אמרת פסח עצמו פשר. אמר רבי יוסה: תפתר שנתמנה לו חמין בין שהיטה לזריקה, או שהיה זה שוחט וזה זרק. תני חזקיה: "לא תשחט על חמין דם זבחי", התורה קראת אותו זבחי.

אמר רבי מנא: אלולי דתנייה חזקיה מצינו דבר פסול וחיבין עליו הטאת. המחמין את הפסולה – אית תניי תני חיב, אית תניי תני פטור. אמר רב חסדא: מאן דאמר חיב – בשנפסלה מחמת המוצה מאן דאמר פטור – בשלא נפסלה מחמת המוצה.

הקטיר אמורין על הקמין – אית תניי תני חיב, אית תניי תני פטור. מאן דאמר חיב – דם" מפל מקום. מאן דאמר פטור – "זבח". מה זביחה מיתדת שהיא מעפכה הכפרה, יצאו הקטיר אמורין שאינן מעפבין את הכפרה.

[דף ל"ו ע"א]

מלק עוף על חמין – אית תניי תני חיב, אית תניי תני פטור. מאן דאמר חיב – דם" מפל מקום. ומאן דאמר פטור "זבח" יצא עוף שאינו זבח. רבי יעקב בר זבדי בעא קומי רבי יוסה: מאן דאמר חיב ניהא, מאן דאמר פטור מה טעמא? אמר ליה: למדין ענש מענש ואין למדין ענש מפטור.

רבנן דקיסרין בעוין, יכול הפקבל והמחלה על חמין יהא חיב? תלמוד לומר "זבח". מה זביחה מיתדת שהחיבין עליה בחוין – יצא הפקבל והמחלה על חמין שאין חיבין עליה בחוין.

מִסְכַּת קָרְבָּנוֹת פָּרָק רְבִיעִי

א. רבי יהושע אומר: אם אין דם - אין בֶּשֶׂר, אם אין בֶּשֶׂר - אין דם. רבי אליעזר אומר: דם אף על פי שאין בֶּשֶׂר. כיצד? נטמא הדם או שנספף, או שיצא חוץ לקלעים - הבֶּשֶׂר תֵּעָבֵר צוּרְתוֹ וַיֵּצֵא לְבֵית הַשְּׂרָפָה. נטמא בֶּשֶׂר או שנספסל, או שיצא חוץ לקלעים. רבי אליעזר אומר: יזרק את הדם. רבי יהושע אומר: לא יזרק, אם זרק את הדם, בין בשוגג בין במזיד - מודה רבי יהושע שהרצה. רבי יהושע אומר: הרי הוא אומר (דברים יב, כו): "וְעִשִּׂיתָ עֲלֵתֶיךָ הַבֶּשֶׂר וְהָדָם". אם אין דם - אין בֶּשֶׂר, אם אין בֶּשֶׂר - אין דם. אָמַר לוֹ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: הרי הוא אומר (שם): "וְדָם זִבְחֶיךָ יִשְׁפָּךְ", אף על פי שאין הַבֶּשֶׂר. מה אני מקיים "הַבֶּשֶׂר וְהָדָם"? מְקִישׁ בֶּשֶׂר לְדָם, מה הדם בזריקה - אף הַבֶּשֶׂר בְּזִרְקָה. יָכוֹל יֵהָא זוֹרֵק וְדוֹבֵק? תִּלְמוּד לומר (ויקרא א, יב): "וְעֹרֶךָ הִכְהֵן אֹתָם" - זורק ועורף ולא זורק ודובק.

ב. רבי יהושע אומר: כָּל הַזִּבְחִים שֶׁבַתּוֹרָה שֶׁנִּשְׁתַּיֵּר מִהֶן כּוֹזֵית בֶּשֶׂר וְכוֹזֵית חֶלֶב - זורק את הדם. כִּחְצֵי זֵית בֶּשֶׂר כִּחְצֵי זֵית חֶלֶב - אין זורק את הדם. וּבְעוֹלָה, אם נשתייר מִמֶּנּוּ כִּחְצֵי זֵית בֶּשֶׂר, כִּחְצֵי זֵית חֶלֶב - זורק את הדם, מִפְּנֵי שֶׁבְּעוֹלָה כְּלֵה כְּלִיל. וּבַמִּנְחָה - אָפְלוּ כָּל הַמִּנְחָה קִימָת - לא יזרק. וּבִפְסַח אִם יֵשׁ כּוֹזֵית לְכָל אֶחָד וְאֶחָד - יזרק. וְאִם לֹא - לא יזרק. רבי יהושע אומר: כָּל הַזִּבְחִים שֶׁבַתּוֹרָה, נטל הַבֶּשֶׂר וְהַחֲלָבִים קִימִים - זורק את הדם על החֲלָבִים. נטל הַחֲלָב וְהַבֶּשֶׂר קִים - זורק את הדם על הַבֶּשֶׂר. אָבֵל בִּפְסַח אֵינּוּ כֵּן, אף על פי שנטל בֶּשֶׂר וְחֶלֶב קִים - אין זורק את הדם על הַחֲלָב, שְׁלֵא בָּא מִתְחַלְתּוֹ אֶלָּא לְאֲכִילָה. נטמא בֶּשֶׂר וְהַחֲלָב קִים, אם יש כּוֹזֵית לְכָל אֶחָד וְאֶחָד - יזרק, וְאִם לֹא - לא יזרק. שִׁחַט בְּשִׁתִּיקָה וַיֵּצֵא הַדָּם חוּץ לְקַלְעִים וְזָרְקוּ בְּשִׁתִּיקָה - הרי זה כמות

שֶׁהִיָּה, מוֹעֲלִין בְּבֶשֶׂר קִדְשֵׁי קִדְשִׁים וְאֵין מוֹעֲלִין בְּאִמּוּרֵי קִדְשִׁים קְלִים, וְאֵין חֲזִיבִין עֲלֵיהֶן מִשּׁוּם נוֹתֵר וּמִשּׁוּם טָמֵא. נטמא הדם וזרקו בְּשִׁתִּיקָה - אין מוֹעֲלִין בְּבֶשֶׂר קִדְשֵׁי קִדְשִׁים וּמוֹעֲלִין בְּאִמּוּרֵי קִדְשִׁים קְלִים, וְחֲזִיבִין עֲלֵיהֶן מִשּׁוּם נוֹתֵר וּמִשּׁוּם טָמֵא, שֶׁהֲצִיץ מִרְצָה עַל הַטָּמֵא, וְאֵין מִרְצָה לֹא עַל הַלֵּן וְלֹא עַל הַיּוֹצֵא. שִׁחַט בְּשִׁתִּיקָה וַיֵּצֵא הַבֶּשֶׂר חוּץ לְקַלְעִים, וְזָרַק אֶת הַדָּם בְּשִׁתִּיקָה. רבי אליעזר אומר: הרי זה כמות שֶׁהִיָּה - מוֹעֲלִין בְּבֶשֶׂר קִדְשֵׁי קִדְשִׁים וְאֵין מוֹעֲלִין בְּאִמּוּרֵי קִדְשִׁים קְלִים, וְאֵין חֲזִיבִין עֲלֵיהֶן מִשּׁוּם נוֹתֵר וּטָמֵא. רבי עקיבא אומר: הִרְצָה הַצִּיץ עַל הַיּוֹצֵא - אין מוֹעֲלִין בְּבֶשֶׂר קִדְשֵׁי קִדְשִׁים אָבֵל מוֹעֲלִין בְּאִמּוּרֵי קִדְשִׁים קְלִים, וְחֲזִיבִים עֲלֵיהֶן מִשּׁוּם נוֹתֵר וּמִשּׁוּם טָמֵא. נטמא בֶּשֶׂר וזרק את הדם בְּשִׁתִּיקָה - הַכֵּל מוֹדִים שֶׁאֵין מוֹעֲלִין בְּבֶשֶׂר קִדְשֵׁי קִדְשִׁים, אָבֵל מוֹעֲלִין בְּאִמּוּרֵי קִדְשִׁים קְלִים, וְחֲזִיבִין עֲלֵיהֶן מִשּׁוּם נוֹתֵר וּמִשּׁוּם טָמֵא, שֶׁהֲצִיץ מִרְצָה עַל הַטָּמֵאִים וְאֵינּוּ מִרְצָה, לֹא עַל הַלֵּן וְלֹא עַל הַיּוֹצֵא.

ג. שִׁחַט בְּשִׁתִּיקָה וַיֵּצֵא הַדָּם חוּץ לְקַלְעִים וְזָרְקוּ חוּץ לְזִמְנוֹ, או שִׁשְׁחַט חוּץ לְזִמְנוֹ - וַיֵּצֵא הַדָּם חוּץ לְקַלְעִים וְזָרְקוּ חוּץ לְזִמְנוֹ - הרי הוא כמות שֶׁהִיָּה. מוֹעֲלִין בְּבֶשֶׂר קִדְשֵׁי קִדְשִׁים וְאֵין מוֹעֲלִין בְּאִמּוּרֵי קִדְשִׁים קְלִים, וְאֵין חֲזִיבִין עֲלֵיו מִשּׁוּם פְּגוּל. נטמא הדם וזרקו חוּץ לְזִמְנוֹ - עֲדִין מוֹעֲלִין בְּבֶשֶׂר קִדְשֵׁי קִדְשִׁים וְאֵין מוֹעֲלִין בְּאִמּוּרֵי קִדְשִׁים קְלִים, אָבֵל חֲזִיבִין עֲלֵיו מִשּׁוּם פְּגוּל, שֶׁהֲצִיץ מִרְצָה עַל הַטָּמֵא וְאֵין מִרְצָה לֹא עַל הַלֵּן וְלֹא עַל הַיּוֹצֵא. שִׁחַט בְּשִׁתִּיקָה וַיֵּצֵא בֶּשֶׂר חוּץ לְקַלְעִים, וְזָרַק אֶת הַדָּם חוּץ לְזִמְנוֹ, או שִׁשְׁחַט חוּץ לְזִמְנוֹ, וַיֵּצֵא בֶּשֶׂר חוּץ לְקַלְעִים, וְזָרַק אֶת הַדָּם בְּשִׁתִּיקָה, או שִׁשְׁחַט חוּץ לְזִמְנוֹ. רבי אליעזר אומר: הרי זה כמות שֶׁהִיָּה, מוֹעֲלִין בְּבֶשֶׂר קִדְשֵׁי קִדְשִׁים וְאֵין מוֹעֲלִין בְּאִמּוּרֵי קִדְשִׁים קְלִים, וְאֵין חֲזִיבִין עֲלֵיהֶם מִשּׁוּם פְּגוּל. רבי עקיבא אומר: הִרְצָה הַצִּיץ עַל הַיּוֹצֵא, וְעֲדִין

מועלין בבשר קדשי קדשים, ואין מועלין באמורי קדשים קלים וחיבין עליהם משום פגול. נטמא הבשר וזרק את הדם חוץ לזמנו - הכל מודים שעדין מועלין בבשר קדשי קדשים, ואין מועלין באמורי קדשים קלים, אבל חיבין עליהן משום פגול, שהציץ מרצה על הטמאים, ואינו מרצה לא על הלן ולא על היוצא.

ד. רבי אליעזר בן יעקב: אומר דבר אחד מקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל. בית שמאי אומרים: שתי מתנות מכשירות ומפגלות בחטאת, ומתנה אחת בכל הזבחים. בית הלל אומרים: אחד חטאת ואחד כל הזבחים מתנה אחת מכשרת ומפגלת. כיצד? נתן אחת בשתיקה ונשפך הדם, בית שמאי פוסלין ובית הלל מכשירין. שתיים בשתיקה ונשפך הדם, הכל מודים שהוא כשר. אחת חוץ לזמנו ונשפך הדם, בית שמאי אומרים: פסול ואין בו פרת. בית הלל אומרים: פגול וחיבין עליו פרת. שתיים חוץ לזמנו ונשפך הדם - הכל מודים שפגול. אחת חוץ לזמנו ואחת חוץ למקומו. בית שמאי אומרים: פסול ואין בו פרת. בית הלל אומרים: פגול וחיבין עליו פרת. במה דברים אמורים? בחטאת אבל בשאר כל הזבחים, נתן אחת בשתיקה ונשפך הדם, הכל מודים שהוא כשר, אחת חוץ לזמנו, ונשפך הדם, הכל מודים שהוא פגול, אחת חוץ לזמנו ואחת חוץ למקומו - פסול ואין בו פרת. במה דברים אמורים? בזריקה, אבל בשחיטה בקבול ובהלוף, בין שחשב על הראשונה בין שחשב על האחרונה, אפלו על שירי הדם, חוץ למקומו - פסול ואין בו פרת, חוץ לזמנו - פגול וחיבין עליו פרת. במה דברים אמורים? בדם הנתנין בחוץ על מזבח החיצון, אבל דמים הנתנין בפנים על מזבח הפנימי, כגון ארבעים ושלש של יום הכפורים, ואחת עשרה של פר העדה, ואחת עשרה של פר כהן משיח, בין בשחיטה, בין בקבול, בין בהלוף, בין

שהוא קשב על הראשונה, בין שחשב על האחרונה, אפלו על אחת מהן, חוץ למקומו - פסול ואין בו פרת, חוץ לזמנו - פגול וחיבין עליו פרת; דברי רבי מאיר. ויחכמים אומרים: אין פגול בפנים.

מִסְכַּת קִרְבָּנוֹת פֶּרֶק חֲמִישִׁי

א. נסכי בהמה - חיבין עליהן משום פגול, מפני שדם הזבח מתירן לקרב; דברי רבי מאיר. ויחכמים אומרים: אין חיבין עליהן משום פגול, מפני שאדם מביא זבחים היום ונסכים לאחר עשרים יום. אמר להם: אף אני לא אמרתי אלא בכאים עם הזבח. אמרו לו: אפשר לשנותו לזבח אחר. לוג שמן של מצורע חיבין עליו משום פגול, מפני שדם האשם מתירו לבהונות; דברי רבי מאיר. ויחכמים אומרים: אין חיבין עליו משום פגול, מפני שאדם מביא אשמו היום ולגו לאחר עשרים יום. אמר להן: אף אני לא אמרתי אלא בכאין עם האשם, אמרו לו: אפשר לשנותו לאשם מצורע אחר.

ב. רבי שמעון אומר: הקטרת והלבונה אינם ראויין לאכילה, ואין חיבין עליהם משום פגול ונותר וטמא. היה רבי שמעון אומר: יפה כח המזבח מכח הכהנים, וכח הכהנים מכח המזבח. יפה כח המזבח בקטרת ולבונה, ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח ומנחת נסכים ובעולת העוף, שאין לכהנים בהן כלום. יפה כח הכהנים בשתי הלחם ולחם הפנים ושירי מנחות וחסאת, שאין למזבח בהן כלום. ויפה כח כהנים מכח ישראל וכח ישראל מכח כהנים. יפה כח הכהנים בקדשי קדשים ובכבוד שאין לישראל בהן כלום. יפה כח ישראל במעשר בהמה ובפסח שאין לכהנים בהן כלום.

ג. פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים פיון ששחטן וזרק דמן מועלין בהן וחיבין עליהן משום פגול; דברי רבי מאיר. ויחכמים אומרים: אין חיבין משום פגול

אחת, והטמא בשתי ידיעות; פגול ונותר בקבוצה וטמא בעולה ויורד; פגול ונותר לא התרו מכללן והטמא התר מכללו. חמר בטמא, שהטמא נוהג בתרומה ונוהג לאחר זריקת דמים, ואם נטמא מקצת האבר - נטמא כולו, מה שאין כן בפגול ובנותר.

ו. חמר בטמא שאין ביוצא וביוצא שאין בטמא; שהטמא נוהג בקדשי קדשים ובקדשים קלים, ונוהג בקדשי הגבול מה שאין כן ביוצא. חמר ביוצא שהיוצא לא התר מכללו ואין הציץ מרצה עליו, מה שאין כן בטמא. באיזה טמא אמרו? בטמא שאכל בשר טהור וכשר טמא, אבל טהור שאכל בשר טמא, והאוכל מן הקדשים לפני זריקת דמן. ומן העולה, ומן האמורין, בין לפני זריקת דמן ובין לאחר זריקת דמן - הרי זה לוקה את הארבעים. כללו של דבר: אין חיבין קרבן אלא על פגול ונותר וטמא.

ז. לשם ששה דברים הזבח נזבח: לשם זבח, לשם זובח, לשם השם, לשם אישים, לשם ריח, לשם ניחוח, וחטאת ואשם לשם החטא. אמר רבי יוסי: אף מי שלא היה בלבו לשם אחד בכל אלה כשר, שהן תנאי בית דין, שאין מחשבה הולכת אלא לאחר העובד. לעולם אין הכל הולך אלא לאחר השוחט, שהשוחט מתכונן לשם חטאת, והבעלים מתכוננין לשם עולה, או השוחט מתכונן לשם עולה והבעלים מתכוננין לשם חטאת, לעולם אין הכל הולך אלא לאחר השוחט.

מסכת קרבנות פרק שישי

א. איזהו צפון המזבח שכשר לשחיטת קדשי קדשים? מקום המזבח הצפוני ועד כתל העזרה הצפוני על פני כל המזבח הצפוני. וישנן שלשים אמה; דברי רבי יוסי בר יהודה. רבי אלעזר בן רבי שמעון מוסיף מנגד בין האולם ולמזבח, ועד כנגד בית החליפות, וישנן עשרים ושתיים אמה. ורבי מוסיף מקום דריסת רגלי

אלא על דבר שהוא כשלמים ודמו נתן על מזבח החיצון. אמר רבי שמעון: הלכה זו אמר לי רבי עקיבה, אין חיבין משום פגול אלא על דבר שהוא כשלמים ודמו נתן על מזבח החיצון. רבי אלעזר אמר משום רבי יוסי: פגל בדבר הנעשה מהן בחוץ - פגל. בדבר הנעשה מהן בפנים - לא פגל, כיצד? היה עומד בחוץ, ואמר: 'הריני שוחט על מנת להזות מדמו למחר' - לא פגל, שמחשבה בחוץ בדבר הנעשה בפנים. היה עומד בפנים ואמר: 'הריני מזה על מנת להקטיר אמורין למחר ולשפך שירים למחר' - לא פגל, שמחשבה בפנים בדבר הנעשה בחוץ. היה עומד בחוץ ואמר: 'הריני שוחט על מנת לשפך שירים למחר ולהקטיר אמורין למחר' - פגל, שהמחשבה בחוץ בדבר הנעשה בחוץ.

ד. קדשי עכו"ם - לא נהנין ולא מועלין, ואין חיבין עליהן משום פגול נותר וטמא. ואין עושין תמורה, ואין מביאין נסכים, אבל קרבנן טעונים נסכים; דברי רבי שמעון. אמר רבי יוסי: בכלן אני רואה להחמיר. במה דברים אמורים? בקדשי מזבח, אבל בקדשי בדיק הבית - מודה רבי שמעון שמועלין בהן, ודברים שאין חיבין עליהן משום פגול - חיבין עליהן משום נותר ומשום טמא. אי אפשר לומר בפגול ובנותר ובטמא בקדשי מזבח אלא אחר זריקה, שאין חיבין עליהן משום פגול ונותר וטמא, אלא לאחר זריקת דמים.

ה. חמר בפגול שאין בנותר ובטמא, ובנותר ובטמא שאין בפגול, שהפגול נוהג במחשבה ונוהג לפני זריקת דמים, ואם נתפגל מקצת הזבח - נתפגל כולו, מה שאין כן בנותר וטמא. חמר בנותר ובטמא, שהדברים שאין חיבין עליהן משום פגול - חיבין עליהן משום נותר ומשום טמא. נותר - חיבין עליהן משום נותר ומשום טמא, מה שאין כן בפגול. חמר בפגול ובנותר שאין בטמא, חמר בטמא שאין בפגול ובנותר: שהפגול והנותר בידיעה

הַכֹּהֲנִים אֶחָד עֶשֶׂר אִמָּה. וּמְקוֹם דְּרִיסַת רַגְלֵי יִשְׂרָאֵל אֶחָד עֶשֶׂר אִמָּה, מְקוֹם הַכְּתָל הַצְּפוּנִי וְעַד כְּתַל הַעֲזָרָה הַמְּזֻרְחִי. וּכְשֶׁם שֶׁהַשְּׁחִיטָה בַּצִּפּוֹן כִּךְ קְבוּל הֵדֵם בַּצִּפּוֹן.

ב. הִיָּה עוֹמֵד בְּדָרוֹם וּפְשֵׁט יָדוֹ לַצִּפּוֹן, וְשַׁחַט - שְׁחִיטָתוֹ כְּשֶׁרָה. וְאִם קָבַל הֵדֵם - פְּסוּל. הַכְּנִיס רֹאשׁוֹ וְרַבּוֹ בַּצִּפּוֹן וְשַׁחַט - כְּאִלּוֹ נִכְנַס כְּלוֹ. פֶּרֶקְסָה הַיּוֹצֵאת לְדָרוֹם וְהַחֲזִירָה לַצִּפּוֹן - כְּשֶׁרָה. קִדְשִׁים קָלִים - שְׁחִיטָתָן בַּפְּנִים וְקְבוּל דָּמָן בַּפְּנִים. שַׁחַט בַּפְּנִים וְקָבַל בַּחוּץ, בַּחוּץ וְקָבַל בַּפְּנִים - פְּסוּל, עַד שִׁישַׁחַט בַּפְּנִים וְיִקְבַּל בַּפְּנִים. הִיָּה עוֹמֵד בַּחוּץ וּפְשֵׁט יָדוֹ לַפְּנִים, וְשַׁחַט - כְּשֶׁרָה, וְאִם קָבַל הֵדֵם - פְּסוּל. הַכְּנִיס רֹאשׁוֹ וְרַבּוֹ לַפְּנִים וְשַׁחַט - פְּסוּל, כְּאִלּוֹ לֹא נִכְנַס כְּלוֹ. פֶּרֶקְסָה וְיֹצֵאת לַחוּץ וְהַחֲזִירָה לַפְּנִים - פְּסוּלָה. וְכִשֶׁם שֶׁהַשְּׁחִיטָה בַּיּוֹם, כִּךְ קְבוּל הֵדֵם בַּיּוֹם. שַׁחַט בַּיּוֹם וְקָבַל בַּלַּיְלָה. שַׁחַט בַּלַּיְלָה וְקָבַל בַּיּוֹם - פְּסוּל, עַד שִׁישַׁחַט בַּיּוֹם וְיִקְבַּל בַּיּוֹם.

ג. פָּרִים הַנִּשְׁרָפִים וְשִׁעִירִים הַנִּשְׁרָפִים, שְׁחָטָן וְזָרַק דָּמָן, נִכְנַס וְעָמַד בֵּין מִזְבַּח הַזֶּהָב לְמִנְרָה, מִזְבַּח הִיָּה לַפְּנִים מִמְּנוֹ, טָבַל וְהִזָּה שְׁבַע פְּעָמִים כִּנְגַד בֵּית קִדְשֵׁי הַקִּדְשִׁים, עַל כָּל הִיָּה טְבִילָה, נִתֵּן עַל הַקָּרָן מִכָּאן וּמִכָּאן - כְּשֶׁרָה, מִן הַקָּרָן וּלְפָנִים - פְּסוּל. שְׁנָה מִתֵּן קָרְנוֹת - פְּסוּל, חֶסֶר מִן הַמִּתְּנֹת אֶפִּילוֹ אֶחָת - פְּסוּל. יָצָא וְהִיָּה שׁוֹפֵף שְׁרִי הֵדֵם לִיסוּד מְעַרְבֵי שֵׁל מִזְבַּח הַחִיצוֹן, וְשֵׁל מִזְבַּח הַחִיצוֹן הִיָּה שׁוֹפֵף לִיסוּד דְּרוּמִי. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: אֵלּוֹ וְאֵלּוֹ לִיסוּד מְעַרְבִי. אֵלּוֹ וְאֵלּוֹ מִתְּעַרְבִין בְּאִמָּה וְיוֹצֵאִין לְנַחַל קִדְרוֹן וְנִמְכָּרִין לְגַנְיִין לְזָבַל וּמוֹעֲלִים בָּהֶן; דְּבָרֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן. וְרַבִּי מֵאִיר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: אִין מְעִילָה בְּדָמִים.

ד. חֲטָאוֹת הַצְּבוּר וְהִיָּחִיד, כִּיצַד סֵדֵר מִתֵּן דָּמִים שְׁלֵהֶם? הִיָּה עוֹלָה בַּכֶּבֶשׂ וּפְנָה לְסוּבָב, וּבָא לוֹ לְקָרָן דְּרוּמִית מְזֻרְחִית, טוֹבַל אֶצְבְּעוֹ הַמִּימֵנַת שְׁבִימִין, נוֹתֵן

בְּגוּדָלוֹ מִלְּמַעְלָה וּבְאֶצְבְּעוֹ קִטְנָה מִלְּמַטָּה וּמִחֲטָא וְיִוֹרֵד כִּנְגַד חֲדָה שֶׁל קָרָן, עַד שֶׁהֵדֵם שְׁבָאֶצְבְּעוֹ כְּלָה. נִתֵּן עַל הַקָּרָן מִכָּאן וּמִכָּאן - כְּשֶׁר. מִן הַקָּרָן וּלְפָנִים - פְּסוּל. שְׁנָה מִתֵּן קָרְנוֹת - פְּסוּל. חֶסֶר מִן הַמִּתְּנֹת אֶפִּילוֹ אֶחָת - פְּסוּלָה. שְׁרִי הֵדֵם הִיָּה שׁוֹפֵף וְיִוֹרֵד לִיסוּד דְּרוּמִי. רַבִּי יוֹסִי בֶן רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי אֱלִעֶזֶר בֶּן רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמְרִים: בְּמִקְוָמוֹ הִיָּה עוֹמֵד וְשׁוֹפֵף לִיסוּד דְּרוּמִי.

ה. הִיָּסוּד הִיָּה מְקִיף פְּנֵי כָל הַמִּזְבַּח מִן הַצִּפּוֹן לְמַעְרָב אִמָּה עַל אִמָּה טַפַּח כְּלָפֵי מִזְבַּח, אוֹכַל בְּדָרוֹם אֶחָת וּבְמִזְרַח אִמָּה, וּבְקָרָן דְּרוּמִית מְזֻרְחִית לֹא הִיָּה לָהּ יָסוּד, אֲלֵא חוּט שֶׁל סִיקְרָא הִיָּה בְּאִמְצַע הַמִּזְבַּח, מִמְּנוֹ וּלְמַטָּה חֲמֵשׁ אַמּוֹת, מִמְּנוֹ וּלְמַעְלָה חֲמֵשׁ אַמּוֹת, שְׁכַל הַנִּתְּנִין לְמִטָּן - כְּשִׁרִין מַחוּט הַסִּיקְרָא וּלְמִטָּן, וְכַל הַנִּתְּנִין לְמַעְלָה - כְּשִׁרִין מַחוּט הַסִּיקְרָא וּלְמַעְלָה; דְּבָרֵי רַבִּי. רַבִּי אֱלִעֶזֶר בֶּן רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בְּעוֹלַת הָעוֹף, אֲבָל בְּחֲטָאת בְּהֵמָה לֹא הָיוּ נוֹתְנִין אֲלֵא עַל גּוֹפָה שֶׁל קָרָן. הִיָּסוּד הִיָּה מְנַקֵּב כְּמִין שְׁנֵי חוּטִין דִּקְיִין, שְׁבָהֶן הָיוּ דָּמִים יוֹרְדִין וּמִתְּעַרְבִין בְּאִמָּה וְיוֹצֵאִין לְנַחַל קִדְרוֹן, וְנִמְכָּרִין לְגַנְיִין וּלְזָבַל וּמוֹעֲלִין בָּהֶן.

ו. עוֹלָה וְתַמּוּרַת עוֹלָה וְזֹבְחֵי שְׁלָמֵי צְבוּר, וְאֲשָׁמוֹת, וְתוֹדָה, וְאֵיל נִזִּיר וּשְׁלָמִים, וְהַשְּׁלָמִים הַבָּאִין מִחֲמַת פֶּסַח, וְאֶחָד עֶשֶׂר שְׁבַע עֶשֶׂר פֶּסַח שְׁעֵבֵר זְמַנּוֹ, כִּיצַד סֵדֵר מִתֵּן דָּמִים שְׁלֵהֶן? בָּא לוֹ לְקָרָן מְזֻרְחִית צְפוּנִית - נוֹתֵן מְזֻרְחָה צְפוּנָה. מְעַרְבִית דְּרוּמִית - נוֹתֵן מְעַרְבָה דְּרוּמָה. רַבִּי נַחֲמִיָּה וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמְרִים: בָּא לוֹ לְקָרָן מְזֻרְחִית צְפוּנִית - נוֹתֵן מְזֻרְחָה צְפוּנָה. צְפוּנִית מְעַרְבִית - נוֹתֵן מְעַרְבָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן אִישׁ הַמַּצְפָּה הִיָּה מְשַׁנֵּה בְּתַמִּיד, בָּא לוֹ לְקָרָן מְזֻרְחִית צְפוּנִית - נוֹתֵן מְזֻרְחָה צְפוּנָה, צְפוּנִית מְעַרְבִית - נוֹתֵן מְעַרְבָה. דְּרוּמִית - נוֹתֵן דְּרוּמָה. נִתֵּן עַל הַקָּרָן מִכָּאן וּמִכָּאן - כְּשֶׁר. מִן הַקָּרָן וּלְפָנִים - פְּסוּלָה. שְׁנָה מִתֵּן קָרְנוֹת - כְּשֶׁר. חֶסֶר מִן הַמִּתְּנֹת אוֹ שְׁלָא

נתן אלא אחת - כשר. שירי הדם - היה שופכו למטה. הבכור והמעשר והפסח - שופכן שפיקה אחת כנגד היסוד, שפכן שלא כנגד היסוד - הרי אלו פסולין.

ז. היכן היא אכילתן של בלן? חטאת ואשם, וזבחי שלמי צבור, וחטאת העוף, ואשם תלוי, ולוג שמן של מצורע, ושתי הלחם, ולחם הפנים, ושירי מנחות והעמר - בלן קדשי קדשים, ונאכלין לפנים מן הקלעים, ונאכלין לזכרי בהונה בכל מאכל ליום ולילה עד חצות, ואין חביין עליהן משום נותר, ואין מחשבה פסול בהן משום פגול, עד שיעלה עמוד השחר. אחד תמימים ואחד בעלי מומים למחלקת.

ח. הבכור, והמורס מן התודה, ואיל הנזיר - נאכלין לאנשים ולנשים ולעבדים ולשפחות. זה הכלל, כל שהוא אוכל בתרומה - אוכל באלו, וכל שאינו אוכל בתרומה - אינו אוכל באלו. השלמים והמעשר ואחד עשר שבמעשר - נאכלין לשני ימים ולילה אחד, ליום ולילו, וליום של אחריו. וכיון שחשכה - חביין עליה משום נותר, ומחשבה פוסלת בהן משום פגול, ואין שרפתן אלא ביום, ובכל מקום היום הולך אחר הלילה, ולאכילת קדשים הלילה הולך אחר היום.

מסכת קרבנות פרק שביעי

א. רבי יוסי אומר: מזבח בלו צפון שנאמר (ויקרא א, יא): "ונשחט אותו על ירך המזבח צפונה לפני ה'". רבי יוסי בן רבי יהודה אומר: מחצי המזבח ולצפון - כצפון מחצי המזבח ולדרום - כדרום. וכן היה רבי יוסי ברבי יהודה אומר: שני ספספין היו בבית החליפות, פתוחין למערב, גבוהין מן הארץ שמונה אמות שתהא עזרה כשרה לאכילת קדשי קדשים ולשחיטת קדשים קלים, אפלו אחורי בית הכפרת שנאמר (שם ב, א): "וישחטו פתח אהל מועד" וגו'.

ב. מנחות היו נקמצות בכל מקום בעזרה, אפלו בראש של מזבח. אחת חטאת העוף ואחת עולת העוף באות מן החלין, ביום, וביד הימנית: כיצד מולק בחטאת העוף? נותן שני גפיה בין שתי אצבעותיו, ושתי רגליה בין שתי אצבעותיו, והיה מותח צוארה על רחב שתי אצבעותיו וזה עבודה קשה שבמקדש. היה מולק בצפון ממול ערפה, ואין מבדיל, ומזה מדמה על קיר המזבח, וכשם שהשחיטה אחד או רב אחד - בן מליקה אחד או רב אחד. רבי אלעזר בן רבי שמעון אומר: חטאת העוף שמלקה כתקנה והבדיל בה - כשרה. מלקה בכל מקום במזבח - כשרה. מזה דמה בכל מקום במזבח - כשרה. הזה ולא מזה - כשרה, ובלבד שיתן מדם הנפש למטה מחוט הסקרא. ואם היתה כשרה - נאכלת לכהנים, ואם לאו - זורקה על גבי הדשן. רבי ישמעאל בן רבי יוחנן בן ברוקא אומר: חלון היתה שם למערבו של כבש, ורבוכה היתה נקראת, ששם זורקים פסולי חטאת העוף - שתעבר צורתה ותצא לבית השרפה.

ג. כל העולין למזבח עולין למזרח ויורדין במערב, בימין ויורדין בשמאל, חוץ מנסוף המים והיין, ועולת העוף, שעולין במערב ויורדין במערב בימין. כשם שמולק בחטאת העוף כף מולק בעולת העוף, אלא שבעולת העוף היה מבדיל וממזה מדמה על קיר המזבח. מזה מן הראש - פסול. מן הגוף - כשר. מזה על הכבש ועל היסוד - פסול. עשאה ממקום שעומד למעלה אמה - כשרה. ממקום שעומד למטה אמה - כשרה. רבי שמעון ורבי יוחנן בן ברוקא אומרים: בראשו של מזבח היתה נעשית. אבא יוסי בן דוסתאי אומר: קרקבנין היה זורקן על גבי הדשן. בא לו לגוף, היה משסעו ביד, אבל לא בסכין, בין שסע ביד ובין שסע בסכין, שסע ולא הבדיל - כאלו לא שסע. מלח ולא ספג, ספג ולא מלח - כשרה. זה הכלל, כל שנויין ששנה

בה לפני מצוי דמה - פסולה, לאחר מצוי דמה - כשרה.

זד חטאת העוף שמלקה להזות דמה בחוץ, או מקצת דמה בחוץ, לאכול בשרה בחוץ, או כזית מבשרה בחוץ - פסול ואין בו כרת. עולת העוף שמלקה להזות דמה בחוץ, או מקצת דמה בחוץ, לאכול בשרה בחוץ, או כזית מבשרה בחוץ - פגול וחיבין עליו כרת. זה הכלל: כל המולק והמזה בחטאת העוף, כל המולק והממצה בעולת העוף, לאכל דבר שדרכו לאכל ולהקטיר דבר שדרכו להקטיר, חוץ למקומו - פסול ואין בו כרת. חוץ לזמנו - פגול, וחיבין עליו כרת, ובלבד שיקרב מתיר כמצותו. כיצד קרב המתיר כמצותו? מלק בשתיקה ומצה הדם חוץ לזמנו, או שמלק ומצה הדם בשתיקה - זה הוא שקרב המתיר כמצותו. כיצד לא קרב מתיר כמצותו? מלק חוץ למקומו ומצה הדם חוץ לזמנו, או שמלק חוץ למקומו ומצה הדם חוץ למקומו, בין שהקדים מחשבת זמן למחשבת מקום ובין שהקדים מחשבת מקום למחשבת זמן - פסול ואין בו כרת. רבי יהודה אומר: אם קדמה מחשבת זמן למחשבת מקום - פגול וחיבין עליו כרת; אם קדמה מחשבת מקום למחשבת זמן - פסול ואין בו כרת. כיצד קדמה מחשבת זמן למחשבת מקום? מלק חוץ לזמנו ומצה הדם חוץ למקומו. כיצד קדמה מחשבת מקום למחשבת זמן? מלק חוץ למקומו ומצה הדם חוץ לזמנו.

ה. חטאת העוף שמלקה שלא לשמה - פסול, ואין בו כרת, מפני שלא קרב המתיר כמצותו. זה הוא כללו של דבר: כל הפגולין שנוהגין בחטאת בהמה - נוהגין בחטאת העוף. וכל הפגולין שנוהגין בעולת בהמה - נוהגין בעולת העוף. עולת העוף שעשאה למטה כמעשה חטאת לשום חטאת, רבי אליעזר אומר: מועלין בה. רבי יהושע אומר: אין מועלין בה.

אמר רבי אליעזר: ומה אם חטאת שאין מועלין בה לשמה, כששנה את שמה מועלין בה, עולה שמועלין בה לשמה כששנה את שמה אינו דין שימעלו בה? אמר לו רבי יהושע: לא! אם אמרת בחטאת ששנה את שמה לשום עולה, שכן שנה את שמה לדבר שיש בו מעילה, תאמר בעולה ששנה את שמה לשום חטאת - שכן שנה את שמה לדבר שאין בו מעילה. אמר לו רבי אליעזר: אשם ששחטו בצפון לשום שלמים יוכיח, ששנה את שמו ומועלין בו, ואף אתה אל תתמה על העולה, שאף על פי ששנה את שמה לדבר שאין בו מעילה שימעלו בה. אמר לו רבי יהושע: לא! אם אמרת באשם שנה את שמו לא שנה את מקומו, תאמר בעולה ששנה את שמה ושנה את מקומה? אמר לו רבי אליעזר: הרי אשם ששחטו בדרום לשם שלמים יוכיח, ששנה את שמו ושנה את מקומו ומועלין בו, אף אתה אל תתמה על העולה, שאף על פי ששנה את שמה ושנה את מקומה - מועלין בה. אמר לו רבי יהושע: לא! אם אמרת באשם ששנה שמו ושנה את מקומו - לא שנה את מעשיו, ושנה לדבר שמקצתו מעילה, תאמר בעולה ששנה את שמה, ואת מעשיה ואת מקומה, ושנה לדבר שאין מקצתו מעילה. חטאת העוף הבאה על הספק - מטמא בספק ומטמא אבית הבליעה.

ו. הנרבע, המוקצה, והנעבד, אתנן, ומחיר, טומטום ואנדורגינוס - מטמאין בבית הבליעה. רבי אליעזר אומר: טומטום ואנדורגינוס - אין מטמאין בבית הבליעה, שכל מקום שנאמר "זכר" מוציא טומטום ואנדורגינוס מן הכלל. מלק הזר ומלק הפסול - מטמאין בבית הבליעה. הפגול והנותר - אין מטמא בבית הבליעה, מפני שלא היה פסולן בקדש. זה הכלל: כל שהיה פסולן בקדש - אין מטמאין בבית

הבליעה, לא היה פסולן בקדש - אינן מטמאין בבית הבליעה.

מסכת קרבנות פרק שמיני

א. כל הזבחים שנתערכו, הן ולדותיהן ותמורותיהן - ירעו עד שישתאבו, וימכרו, ויביא בדמי יפה שבהן ממין זה - ובדמי יפה שבהן ממין זה, ויפסיד המותר מביתו. נתערכו ברובע ובנרבע, במקצה ובנעבד, באתנן ומחיר, ובפלאים, ובטרפה, ובייצא דפן - ירעו עד שישתאבו, וימכרו, ויביא בדמי יפה שבהן מאותו המין, והשאָר חלין. נתערכו בחלין - תמימים יקדישום לשום אותו הזבח. נתערכו בזבחים - מת אחד מהן, יביא כנגדו ממקום אחר, ויתנה עליו. נתערכו הדמים - הרי זה לוקח בהן שלש בהמות, בין ממקום אחד ובין משלשה מקומות, ומחלל דמי חטאת על חטאת ודמי עולה על עולה, ודמי שלמים על שלמים ונותנין לבעלים. ולא יתנם לבעלים עד שיחללם על כלן.

ב. עולה שנתערכה באחד מכל הזבחים - ירעו עד שישתאבו, וימכרו, ויביא בדמי יפה שבהן זבח ובדמי יפה שבהן עולה. אם כבר קרב זבחו - יביא בדמיו זבח אחר, קרבה עולתו - יביא בדמיו עולה אחרת. חטאת שנתערכה באחת מכל הזבחים - ירעו עד שישתאבו, וימכרו, ויביא בדמי יפה שבהן זבח ובדמי יפה שבהן חטאת. אם כבר קרב זבח - יביא בדמיו זבח אחר, כבר קרבה חטאתו - שניהן ימותו. אָשם שנתערב באחד מכל הזבחים - ירעו עד שישתאבו, וימכרו, ויביא בדמי יפה שבהן זבח, ובדמי יפה שבהן אָשם. כבר קרב זבחו - יביא בדמו זבח אחר. כבר קרב אָשמו - שניהן יפלו לנדבה: מעות חטאת ומעות אָשם שנתערכו אלו באלו - לוקח בהן שתי בהמות, בין ממקום אחד ובין משני מקומות, ומחלל דמי חטאת על חטאת ודמי אָשם על אָשם. כבר קרבה חטאתו - יוליך לים המלח. כבר קרב אָשמו

- יפול לנדבה. תודה שנתערב בתמורתו - שניהן יקרבו, ויניף הלחם עמהן.

ג. תודה שנתערכה באחד מכל הזבחים - ירעו עד שישתאבו, וימכרו, ויביא בדמי יפה שבהם זבח ובדמי יפה שבהן תודה. כבר קרבה זבחו - יביא בדמיו זבח אחר. כבר קרבה תודה - יביא בדמיה תודה אחרת. שלמים שנתערכו באחד מכל הזבחים - ירעו עד שישתאבו, וימכרו, ויביא בדמי יפה שבהן זבח ובדמי יפה שבהן שלמים. כבר קרבו שלמים - יביא בדמיו שלמים אחרים. שלמים שנתערכו בשלמים הבאין מחמת הפסח - ירעו עד שישתאבו, וימכרו, ויביאו בדמי יפה שבהן שלמים, ויאכלו ליום ולילה עד חצות, ובדמי יפה שבהן שלמים אחרים, ויאכלו לשני ימים ולילה אחרת. בן עזאי אומר: שלמים הבאין מחמת הפסח הרי הן כפסח לכל דבר, אלא שהן נאכלין ליום ולילה.

ד. בכור שנתערב בפסח - שניהן ירעו עד שישתאבו, ויאכלו כככור. רבי שמעון אומר: זה ישחט לשום מה שהוא וזה ישחט לשום מה שהוא, ושניהם יאכלו בפסח וכמנין של פסח. מעשר שנתערב בפסח - שניהם ירעו עד שישתאבו, וימכרו כמעשר. רבי שמעון אומר: זה ישחט לשום מה שהוא, וזה ישחט לשום מה שהוא, ושניהם יאכלו בפסח וכמנין של פסח. הבכור והמעשר, רבי שמעון אומר: זה לשום מה שהוא וזה ישחט לשום מה שהוא, ושניהם יאכלו כאחד, מפני שמתן דמם שוה; ולא הודו חכמים לרבי שמעון, שמביא קדשים לבית הפסול. במה דברים אמורים? בזמן שנתערכו חייין, אבל בזמן שנתערכו שחויטין - יאכלו כחמור שבהן. נתערכו בפסולי המקדשין, או בחלין שנשחטו בעזרה - תעבר צורתן ויצאו לבית השרפה.

ה. תודה שנתערכה באיל נזיר - שניהם יקרבו ויניף הלחם עמהן. אמר רבי יהודה:

בְּבִלּוּל¹ - יִשְׁפָּךְ לְאִמָּה. עַל מָה נִחְלַקוּ? עַל שְׁנֵתְעָרְבוּ דָם בְּעַל מוֹם בְּתַמִּים, שְׂרָבִי אֲלִיעֶזֶר אוֹמֵר: יִקְרְבוּ, וְרוֹאֵה אֲנִי אֶת דָּם בְּעַל מוֹם בְּתַמִּים כְּאֵלוֹ הֵן מַיִם. וְחַכְמַיִם אוֹמְרִים: יִשְׁפָּךְ לְאִמָּה.

ח. הַנְּתַנִּין לְמִטָּה שְׁנֵתְעָרְבוּ בְּנִתְנִין לְמַעְלָה. רַבִּי אֲלִיעֶזֶר אוֹמֵר: יִנְתְּנוּ לְמַעְלָה. וְחַכְמַיִם אוֹמְרִים: יִשְׁפְּכוּ לְאִמָּה. נִתֵּן לְמִטָּה וְלֹא נִמְלֵךְ. רַבִּי אֲלִיעֶזֶר אוֹמֵר: יִתֵּן לְמַעְלָה. וְחַכְמַיִם אוֹמְרִים: יִשְׁפָּךְ לְאִמָּה וְהִתְחַתְּוִינִים עֲלֵיו לֹו. נִתֵּן לְמַעְלָה וְלֹא נִמְלֵךְ, אֵלּוֹ וְאֵלּוֹ מוֹדִים שְׂיִחָזֵר וְיִתֵּן לְמִטָּה, אֵלּוֹ וְאֵלּוֹ עֲלֵיו לֹו.

ט. חֲטָאת יַחִיד שְׁנֵתְעָרְבָה זֹו בְּזוֹ, חֲטָאת צְבוּר שְׁנֵתְעָרְבָה זֹו בְּזוֹ, חֲטָאת יַחִיד וְצְבוּר שְׁנֵתְעָרְבוּ זֹו בְּזוֹ, וְכֵן בְּתוֹדוֹת, וְכֵן בְּעוֹלוֹת, וְכֵן בְּשַׁלְמִים - נוֹתֵן אַרְבַּע מִתְּנוֹת מִכָּל אַחַת וְאַחַת. וְאִם נִתֵּן אַרְבַּע מִתְּנוֹת מִכָּל־יָצָא. בְּמָה דְּכָרִים אֲמוּרִים? בְּזִמְנֵן שְׁנֵתְעָרְבוּ חַיִּין, אֲבָל בְּזִמְנֵן שְׁנֵתְעָרְבוּ שְׁחוּטִין - נוֹתֵן אַרְבַּע מִתְּנוֹת מִכָּל־יָצָא. רַבִּי אוֹמֵר: וְאִם נִתֵּן מִתְּנֵה אַחַת מִכָּל־יָצָא. רַבִּי אוֹמֵר: וְאִין אֶת הַמִּתְּנָה, שְׂאִם תִּחְלַק, וְיֵשׁ בָּהּ מִתְּנֵה לְכָל אַחַת וְאַחַת.

י. הַנְּתַנִּין בְּמִתְּנֵה אַחַת שְׁנֵתְעָרְבָה בְּנִתְנִין בְּמִתְּנֵה אַחַת - יִנְתְּנוּ בְּמִתְּנֵה אַחַת. מִתֵּן אַרְבַּע בְּמִתֵּן אַרְבַּע - יִנְתְּנוּ בְּמִתֵּן אַרְבַּע. מִתֵּן אַרְבַּע בְּמִתְּנֵה אַחַת - רַבִּי אֲלִיעֶזֶר אוֹמֵר: יִנְתְּנוּ מִתֵּן אַרְבַּע. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: יִנְתְּנוּ מִתְּנֵה אַחַת. אָמַר רַבִּי אֲלִיעֶזֶר: הֲרִי הוּא עוֹבֵר עַל "בַּל תִּגְרַע"! אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: הֲרִי הוּא עוֹבֵר עַל "בַּל תּוֹסִיף"! אָמַר רַבִּי אֲלִיעֶזֶר: לֹא נֶאֱמַר "בַּל תּוֹסִיף" אֲלֵא כְּשֶׁהוּא בְּעִצְמוֹ, וּמוֹסִיף אֶתְּהָ עֲלֵיו כְּשֶׁהוּא עִם אֲחֵרִים. אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: לֹא נֶאֱמַר "בַּל תִּגְרַע" אֲלֵא כְּשֶׁהוּא בְּעִצְמוֹ,

¹ מִקֵּץ בְּסוּגְרִים: 'אוֹ שְׁנֵתְעָרְבוּ דָם בְּעַל מוֹם

מוֹדִים חַכְמַיִם לְרַבִּי אֲלִיעֶזֶר, בְּאִבְרִי הַזְּבָחִים שְׁנֵתְעָרְבוּ בְּאִבְרִי עוֹלָה - שְׂיִקְרְבוּ. מוֹדָה רַבִּי אֲלִיעֶזֶר לְחַכְמַיִם, שְׁנֵתְעָרְבוּ בְּרוֹבַע וּבְנִרְבַּע, בְּמִקְצָה וּבְנִבְעָבָד, בְּאֶתְנָן וּבְמַחִיר, וּבְכִלְאִים, וּבְטִרְפָּה וְיוֹצֵא דִפְּן - שְׁתַּעֲבֵר צוּרְתָן וְיֹצֵאוּ לְבֵית הַשְּׂרָפָה; עַל מָה נִחְלַקוּ? עַל שְׁנֵתְעָרְבוּ אִבְרִי בְּעַל מוֹם בְּתַמִּימִים, שְׂרָבִי אֲלִיעֶזֶר אוֹמֵר: יִקְרְבוּ, וְרוֹאֵה אֲנִי אִבְרִי בְּעַל מוֹם בְּתַמִּימִים, כְּאֵלוֹ הֵן עֲצִים; וְחַכְמַיִם אוֹמְרִים: תַּעֲבֵר צוּרְתָן וְיֹצֵאוּ לְבֵית הַשְּׂרָפָה.

ו. דָּם שְׁנֵתְעָרְבַּ בְּמַיִם - רוֹאִין אוֹתוֹ כְּאֵלוֹ הֵן יִין, נִתְעָרַב בֵּינָן - רוֹאִין אוֹתוֹ כְּאֵלוֹ הֵם מַיִם, נִתְעָרַב בְּדָם הַבְּהֵמָה, אוֹ בְּדָם הַחַיָּה - רוֹאִין אוֹתוֹ כְּאֵלוֹ הֵן יִין, וּבְמַיִם - אִם בְּטִלוּ מְרָאִיו - פְּסוּל, וְאִם לֹא - כְּשֹׁר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבֵּן גְּמְלִיאֵל: אִין דָּם מִכְּטִל דָּם. אִין לָךְ שְׂמֵכַפֵּר - אֲלֵא דָם הַנֶּפֶשׁ בְּלִבְד, שְׁנֵאֱמַר (וַיִּקְרָא יו', יא): "כִּי הִדָּם הוּא בְּנֶפֶשׁ יְכַפֵּר", אִי זֶה הוּא דָם הַנֶּפֶשׁ? כָּל זִמְנֵן שְׂמֵקְלַח, וְדָם הַתְּמִצִּית? כָּל שְׂאִינוּ מְקַלַּח. חֲתַךְ אֶת הָרֵאשׁ בְּבֵת אַחַת, קָבַל מִן הָרֵאשׁ - פְּסוּל, מִן הַגּוֹף - כְּשֹׁר. נִתְעָרַב בְּדָם פְּסוּלִין - יִשְׁפָּךְ לְאִמָּה אוֹ בְּדָם הַתְּמִצִּית. אוֹמֵר לוֹ - שְׁלֵא יִתֵּן, וְאִם נִתֵּן - רוֹאִין אוֹתוֹ כְּאֵלוֹ הוּא בְּמַיִם, אִם בְּטִלוּ מְרָאִיו - פְּסוּל, וְאִם לֹא - כְּשֹׁר; רַבִּי אֲלִיעֶזֶר מְכַשֵּׁיר בְּדָם הַתְּמִצִּית.

ז. נִתְעָרַב בְּרוֹבַע וּבְנִרְבַּע, בְּמִקְצָה וּבְנִבְעָבָד, בְּאֶתְנָן, בְּמַחִיר, וּבְכִלְאִים, וּבְטִרְפָּה, וְיוֹצֵא דִפְּן, בֵּין כּוֹס כּוֹס וּבֵין בְּבִלּוּל שְׁנֵתְעָרְבוּ - יִשְׁפָּךְ לְאִמָּה. כּוֹס אֶחָד בְּמֵאָה כּוֹסוֹת, רַבִּי אֲלִיעֶזֶר אוֹמֵר: אִם קָרַב כּוֹס אֶחָד - יִקְרְבוּ כָּל הַכּוֹסוֹת, וְחַכְמַיִם אוֹמְרִים: אֲפִילוּ קָרְבוּ בְּלָן, חוּץ מֵאֶחָד מֵהֵן - יִשְׁפָּךְ לְאִמָּה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: לֹא נִחְלַק רַבִּי אֲלִיעֶזֶר עַל דָּם עוֹלָה שְׁנֵתְעָרַב בְּדָם זְבָחִים - שְׂיִקְרְבוּ; עַל שְׁנֵתְעָרַב בְּרוֹבַע וּבְנִרְבַּע, בְּמִקְצָה וּבְנִבְעָבָד, בְּאֶתְנָן וּבְמַחִיר, בֵּין כּוֹס כּוֹסוֹת, וּבֵין

בְּבִלּוּל אוֹ כּוֹס אֶחָד בְּמֵאָה כּוֹסוֹת'.

פסול, שאין זה ראוי לקרב בפנים. פרכסה לקרב בפנים והחזירה - כשרה. חטאת העוף שפרכסה לפנים והחזירה - כשרה.

יד. חטאת שקבל דמה בארבעה כוסות, אם נתן מכלן על ארבע קרנות - כלן נשפכין ליסוד, ואם לא נתן אלא מאחד מהן מתן ארבע - הוא נשפך ליסוד, והן נשפכין לאמה. רבי אלעזר ברבי שמעון אומר: אפלו לא נתן אלא מאחד מהן מתן ארבע - כלן נשפכין ליסוד. זה הוא כללו של דבר: כל הנשפך ליסוד - דמו טעון כבוס, ומחשבה פוסלת בו משום פגול, והמעלה אותו בחוץ - חיב. כל הנשפך לאמה - אין דמו טעון כבוס, ואין מחשבה פוסלת בו משום פגול, והמעלה אותו בחוץ - פטור.

מסכת קרבנות פקח תשיעי

א. אין בין דברי רבן גמליאל לדברי רבי יהושע, אלא הדים והנסיכים. הדים כדברי רבן גמליאל זורקו על גבי האישים, נסיכים נוהגין לספלים. הפסח והחטאת ששחטן שלא לשמן ועלו לגבי המזבח - הרי אלו לא ירדו. כל הזבחים שעלו לגבי המזבח ונמצאו פסולין - הרי אלו לא ירדו. העצמות והגידים והקרנים והטלפים שעלו לגבי המזבח ונמצאו פסולין - הרי אלו לא ירדו.

ב. אותו ואת בנו שעלו לגבי מזבח - ירדו, שאין המזבח מקדש אלא את הראוי לו. הרובע, והנרבע, המקצה, והנעבד, והאתנן, והמחיר, והכלאים, והטרפה, ויוצא דפן, שעלו לגבי מזבח - ירדו, מפני שלא היו פסולין בקדש. זה הכלל: שהיה פסולו בקדש - הקדש מקבלו, לא היה פסולו בקדש - אין הקדש מקבלו, חוץ מבעל מום, שרבי שמעון אומר משם רבי עקיבה: בעל מום בעוף - כשר. רבי חנינא סגן הכהנים אומר: דוחה היה אבא את בעלי מומין מלקרב, מפני מה אמרו: הלן והיוצא והטמא שעלו לא ירדו? מפני

וגורע אתה הימנו כשהוא עם אחרים. אמר לו רבי אליעזר: עדין דבר שקול, מי מכריע? אמר לו רבי יהושע: אני אכריע! כשאני עושה בידי - נמצאתי עובר על "לא תעשה", והרי הוא בידי! כשאני מניחה כמות שהיא - נמצאתי עובר "לא תעשה" ואינה בידי.

יא. הנתנין בפנים שנתעברו בנתנין בחוץ - ישפך לאמה. נתן בחוץ ולא נמלך - יחזר ויתן בפנים, והחיצונים עלו לו. בחוץ בפנים ולא נמלך - אלו ואלו עלו לו. בפנים בחוץ ולא נמלך - אלו ואלו עלו לו, חוץ משנתעברו בחטאת, מפני שחטאת שנכנס דמה לפנים פסולה. רבי אליעזר אומר: אף האשם, שנאמר (ויקרא ו, ז): "כחטאת כאשם".

יב. חטאת שקבל דמה בשני כוסות - נטמא אחד מהן, או שנשפך, או שיצא חוץ לקלעים, או שנתנו למטה - הרי חברו כשר. קל וחומר לחיצונים, שאם נכנס אחד מהם לפנים - לא יאה חברו פסול. והדין נותן: ומה אם במקום שמחשבה פוסלת בחוץ, לא פסל הדים שבחוץ את הדים שבפנים. מקום שאין מחשבה פוסלת בפנים, אינו דין שלא יפסל הדים שבפנים את הדים בחוץ? הרי הוא אומר (ויקרא ו, כג): "אשר יובא מדמה" - אפלו מקצת דמה. נכנס לפנים - כשר. יצא לחוץ - פסול. בשר הקדש שנכנס לפנים - כשר. והדין נותן שיהא פסול: ומה אם במקום שלא פסל דם שבחוץ את הדים שבפנים, נפסל בשר היוצא לשם. מקום שפסל דם שבפנים את הדים שבחוץ אינו דין שנפסל בשר שנכנס לשם, תלמוד לומר (שמות כב, ל): "ובשר בשדה טרפה לא תאכלו" וגו'.

יג. נכנס לפנים - חברו פגול, יצא לחוץ - חברו כשר. קבל הכהן, קבל הכשר, קבל בימין, קבל בכלי קדש - חברו כשר, שזה ראוי לקרב בפנים. קבל הור, קבל הפסול, קבל בשמאלו, קבל בכלי חול - חברו

מִסְכַּת קַרְבָּנוֹת פְּרָק עֲשִׂירִי

א. כָּל הַתְּדִיר מִחִבְרוֹ - הוּא קָדֵם אֶת חִבְרוֹ, וְכָל הַמְקַדֵּשׁ מִחִבְרוֹ - הוּא קָדֵם אֶת חִבְרוֹ. פֶּר מִשִּׁיחַ וּפֶר הָעֵדָה עוֹמְדִין - פֶּר מִשִּׁיחַ קָדֵם לְפֶר הָעֵדָה בְּכָל מַעֲשֵׂיו, הוֹאִיל וּמִשִּׁיחַ מְכַפֵּר וְעֵדָה מִתְּכַפֶּרֶת מוּטָב שִׁיקְדֵם מְכַפֵּר לַמִּתְּכַפֵּר שְׁנֶאֱמַר (ויקרא טו, טז): "וְכִפֵּר בְּעֵדוֹ וּבְעֵד בֵּיתוֹ וּבְעֵד כָּל קֹהֵל יִשְׂרָאֵל". פֶּר הַבָּא עַל כָּל הַמְצוֹת קָדֵם לְשַׁעֲרֵי הָעֵדָה, וּשְׁעֵרֵי הָעֵדָה קוֹדְמִין לְשַׁעֲרֵי שֵׁל נְשִׂיא, וּשְׁעִיר שֵׁל נְשִׂיא קָדֵם לְשַׁעֲרֵי שֵׁל יָחִיד, וּשְׁעִירָה שֵׁל יָחִיד קוֹדֶמֶת לְכִבְשָׁה שֵׁל יָחִיד. תּוֹדָה קוֹדֶמֶת לְאֵיל נְזִיר מִפְּנֵי שֶׁהַתּוֹדָה טְעוּנָה אַרְבַּעַה מִיְּנֵי לַחֵם, וְאֵיל נְזִיר טְעוּן שְׁנֵי מִיְּנֵי לַחֵם. מַעֲשֵׂר קָדֵם אֶת הָעוֹפוֹת. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן: וְהֵלֵא מַעֲשֵׂר קְדָשִׁים קָלִים וְעוֹפוֹת קְדָשִׁים קְדָשִׁים קְדָמוֹ קְדָשִׁים קָלִים לְקְדָשִׁי קְדָשִׁים, אָמַר מַעֲתָה: יֵשׁ בְּמַעֲשֵׂר אֲמוּרֵי קְדָשִׁי קְדָשִׁים מֵה שְׁאִין כֵּן בְּעוֹפוֹת.

ב. חֲטָאת הָעוֹף קוֹדֶמֶת לְעוֹלַת הָעוֹף בְּהַקְרָבָה. אֵף בְּהַפְרָשָׁה לֹא יֹאמַר: זֶה לְעוֹלָתִי וְזֶה לְחֲטָאתִי, אֲלֵא אֹמַר: זֶה לְחֲטָאתִי וְזֶה לְעוֹלָתִי. חֲטָאת הָעוֹף שֵׁל יוֹלֶדֶת קוֹדֶמֶת לְכִבְשָׁה. מִנְחַת הָאִישׁ קוֹדֶמֶת לְמִנְחַת הָאִשָּׁה, מִנְחַת חֲטִים קוֹדֶמֶת לְמִנְחַת שְׁעוּרִין, מִנְחָה קוֹדֶמֶת לִיִּין וְהֵיִן קוֹדֶמֶת לְשֶׁמֶן, שֶׁמֶן קָדֵם לְמֶלַח וּמֶלַח קוֹדֶמֶת לְעֵצִים וְעֵצִים קוֹדְמִין לְכָל דָּבָר.

ג. פָּרִים קוֹדְמִין לְאֵילִים וְאֵילִים קוֹדְמִין לְכִבְשִׁים. אֵימְתִי? בּוֹמֵן שְׁבֹאוֹ כְּאֶחָד, אֲבָל הַבָּא רֵאשׁוֹן - קָרֵב רֵאשׁוֹן. הַבָּא אַחֲרוֹן - קָרֵב אַחֲרוֹן. לַחֵם הַפְּנִים קָדֵם לְשִׁמְנֵי הַלַּחֵם, כְּשֶׁהוּא מַחְלֵק בְּעֶצְרַת אוֹמַר: 'הֵילֵךְ מִצָּה הֵילֵךְ חֲמִץ, הֵילֵךְ מִצָּה הֵילֵךְ חֲמִץ'. אֲבָא שְׂאוּל אוֹמַר: שְׁתֵּי הַלַּחֵם קוֹדְמוֹת לְלַחֵם הַפְּנִים. כְּשֶׁהוּא מַחְלֵק בְּעֶצְרַת אוֹמַר: 'הֵילֵךְ מִצָּה, הֵילֵךְ מִצָּה, הֵילֵךְ חֲמִץ, הֵילֵךְ מִצָּה, מִפְּנֵי שֶׁשְׁתֵּי הַלַּחֵם חִבְּיבוֹת. שְׁקוֹדְמִין זֶה אֶת זֶה בְּהַקְרָבָה - כִּד קוֹדְמִין זֶה אֶת זֶה בְּאֲכִילָה. קְדָשִׁי קְדָשִׁים קוֹדְמִין

שֶׁהֵלֵךְ כְּשֶׁר בְּשִׁלְמִים, וְהֵיוּצָא כְּשֶׁר בְּבִמָּה, וְהֵטָמָא כְּשֶׁר בְּבַבּוֹר.

ג. הַקֶּמֶץ, וְהַלְבוּנָה, מִנְחַת כֹּהֲנִים, וּמִנְחַת כֹּהֵן מִשׁוֹחַ, וּמִנְחַת נֹסְכִים שְׁעָלוּ לְגַבֵּי מִזְבֵּחַ וּנְמַצָּאוּ פְּסוּלִים - הָרִי אֵלָיו לֹא יֵרְדוּ. אֲבָל קִטְרֵת שְׁעָלָה לְגַבֵּי הַמִּזְבֵּחַ - תֵּרַד, שְׁאִין הַמִּזְבֵּחַ מְקַדֵּשׁ אֲלֵא אֶת הָרֵאוּי לוֹ, עוֹלָה שְׁעָלְתָהּ לְגַבֵּי מִזְבֵּחַ וּנְמַצָּאת פְּסוּלָה - יִקְטִירָנָה עַל יַד הָעוֹזֵרָה. אֲבָרִין שְׁלָנוּ בְּעוֹזֵרָה - מַעֲלִין אוֹתוֹ כָּל הַלֵּילָה. שְׁעַל גַּבֵּי הַכִּבְשׁ, שְׁבֹרָאוֹ שֵׁל מִזְבֵּחַ - מַעֲלִין אוֹתָם לְעוֹלָם. כְּשֶׁם שְׂאֵם עָלוּ לֹא יֵרְדוּ - כִּד אִם יֵרְדוּ לֹא יַעֲלוּ, וְאִם עָלוּ - יֵרְדוּ. הַקֶּמֶץ שְׁנָתְנוּ עַל גַּבֵּי הָאִישִׁים - שִׁירֵיו מִתְּרִין.

ד. אֲמוּרִין שְׁנָתְנוּ עַל גַּבֵּי הָאִישִׁים - הַבְּשָׂר מִתֵּר. הַפְּגוּל וְהַנּוֹתֵר וְהֵטָמָא שְׁנָתְנוּ עַל גַּבֵּי הָאִישִׁים - חִיבִין עֲלֵיהֶם מִשׁוֹם פְּגוּל וְנוֹתֵר וְטָמָא, עוֹלָה שְׁחוּטָה שְׁעָלְתָה עַל הַמִּזְבֵּחַ, אוֹ שְׁעָלְתָה חִיָּה וּשְׁחֻטָּה - הָרִי מִפְּשִׁיט וּמִנְתַּח וּמִזְרִיד אֶת הַדָּם וְזוֹרְקוֹ לְמִטָּה, מִזְרִיד אֶת הַקְּרָבִים וּמְדִיחֵן בְּמִים, וְחוֹזֵר וּמַעֲלָה אוֹתָן וּמִזְרִיד אֶת הָעוֹר לְכֹהֲנִים, וְחוֹזֵר וּמַקְטִיר אֶת הַכֹּל.

ה. זְבָחִים שְׁחוּטִין שְׁעָלוּ לְגַבֵּי מִזְבֵּחַ - הָרִי זֶה מִפְּשִׁיט וּמִנְתַּח וּמִזְרִיד אֶת הַדָּם וְזוֹרְקוֹ לְמִטָּה, מִזְרִיד אֶת הַקְּרָבִים וּמְדִיחֵן בְּמִים, וְחוֹזֵר וּמַעֲלָה אוֹתָן, וּמִזְרִיד אֶת הָעוֹר וְאֶת הַבְּשָׂר לְבַעֲלִים, חוֹזֵר וּמַקְטִיר אֶת הַשָּׂאֵר. הָעָלוּ חֲטִים - מִזְרִידֵן וּשְׁחוּטֵן לְמִטָּה, אִין לֵךְ שְׁמַקְדִישׁ בְּמִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן אֲלֵא אֶת הָרֵאוּי לוֹ.

ו. כָּלִי הַלַּח מְקַדְשִׁין אֶת הַלַּח, וּמִדַּת הַיָּבֵשׁ מְקַדְשֶׁת אֶת הַיָּבֵשׁ, אִין כָּלִי הַלַּח מְקַדְשִׁין אֶת הַיָּבֵשׁ, וְלֹא מִדַּת הַיָּבֵשׁ מְקַדְשֶׁת אֶת הַלַּח, אִין מְקַדְשֶׁת אֲלֵא בְּמִלּוּאָן. אִין מְקַדְשֶׁת אֲלֵא מִתּוֹכָן, אִין מְקַדֵּשׁ אֲלֵא בְּפָנִים. נִקְבֵי, נִפְגָּמוּ, נִסְדָּקוּ, אִם עוֹשִׁין מַעֲזִין מְלֹאכְתָן שְׁהֵיוּ עוֹשִׁין כְּשֶׁהֵן שְׁלָמִים - מְקַדְשִׁין, וְאִם לֹא - אִין מְקַדְשִׁין.

לְקַדְשִׁים קָלִים. הַנְּאָכְלִין לְיוֹם אֶחָד קוֹדְמִין לְנְאָכְלִין לְשְׁנֵי יָמִים. שְׁלָמִים שֶׁל אָמֵשׁ קוֹדְמִין לְחֻטָּאת וְאָשֵׁם שֶׁל יוֹם. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר: חֻטָּאת וְאָשֵׁם שֶׁל יוֹם קוֹדְמִין לְשֶׁל אָמֵשׁ.

ד. וְכֵלֶן רִשְׁאִין כְּהַנִּים לְשָׁנוֹת בְּאִילָתָן. מְנַחוֹת לְלוֹתְתָן וְלַהוּצִיא שְׁמָנָן, וְלִתְתּוֹת לְתוֹכָן תְּבִילֵי חֲלִין וְתְבִילֵי תְרוּמָה; דְּבָרֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן. רַבִּי מְאִיר אָמַר: תְּבִילֵי חֲלִין וְלֹא תְבִילֵי תְרוּמָה, שֶׁלֹּא יִבְיֵאוּ לְיַדֵּי פְסוּל וְלְיַדֵּי מַעוֹט אֲכִילָה. יֵין כִּיּוּצָא בּוֹ. אִין מְבַשְׁלִין חֻטָּאת וְאָשֵׁם עִם מוֹרֶם מִתּוֹדָה, וְאֵיל נְזִיר עִם הַבְּכוֹר עִם הַמוֹרֶם מִשֶּׁל שְׁלָמִים - מִפְּנֵי שְׁמַמְעֵט אֶת אֲכִילָתָן וְזָמַן אֲכִילָתָן. וְלֹא שְׁלָמִים שֶׁל אָמֵשׁ עִם חֻטָּאת וְאָשֵׁם שֶׁל יוֹם - מִפְּנֵי שְׁמַמְעֵט אֶת אֲכִילָתָן וּמְקוֹם אֲכִילָתָן וְזָמַן אֲכִילָתָן. אֲבָל חֻטָּאת וְאָשֵׁם מִתְבַּשְׁלִין זֶה עִם זֶה. תּוֹדָה וְאֵיל נְזִיר מִתְבַּשְׁלִין זֶה עִם זֶה. הַבְּכוֹר וּמוֹרֶם מִשְׁלָמִים מִתְבַּשְׁלִים זֶה עִם זֶה, מִפְּנֵי שְׁכֵלָן שְׁוֹת.

ה. אֶחָד חֻטָּאוֹת הַחִיצוֹנוֹת וְאֶחָד חֻטָּאוֹת הַפְּנִימִיּוֹת לְכַבוֹס, שְׁנֵאֵמַר (וַיִּקְרָא ו', יח): "תּוֹרַת הַחֻטָּאוֹת" - תּוֹרָה אַחַת לְכָל הַחֻטָּאוֹת. חֻטָּאת הַעוֹף - אִין דְּמָה טְעוֹן כַּבוֹס. חֻטָּאת פְּסוּלָה - אִין דְּמָה טְעוֹן כַּבוֹס. הִיתָה לָּהּ שְׁעַת הַכֶּשֶׁר וְנִפְסְלָה - דְּמָה טְעוֹן כַּבוֹס; דְּבָרֵי רַבִּי יַעֲקֹב. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר: אִף עַל פִּי שְׁהִיתָה שְׁעַת הַכֶּשֶׁר וְנִפְסְלָה - אִין דְּמָה טְעוֹן כַּבוֹס. נִתֵּן עַל הַקֶּרֶן וְעַל הַכֶּבֶשׂ וְעַל הַיְסוּד - אִין זְקוּק לוֹ. נִתֵּן מִידוֹ כְּשֶׁהוּא מְזֵה עַל גְּבִי הַקִּיתוֹן - גּוֹרְדוֹ וְהוּא טְהוֹר. נִתֵּן עַל הַעוֹר עַד שֶׁלֹּא הִפְשֵׁט - אִין טְעוֹן כַּבוֹס. מִשֶּׁהִפְשֵׁט - טְעוֹן כַּבוֹס; דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי אֱלֵעָזָר אָמַר: אִף מִשֶּׁהִפְשֵׁט - אִין טְעוֹן כַּבוֹס, אֲלֹא מְקוֹם הַדָּם, וְדָבָר הַרְאוּי לְקַבֵּל טְמֵאָה וְרְאוּי לְכַבוֹס. הִיכָן מְכַבְּסוּ? בְּפָנִים. יִצָּא לַחוּץ - נִכְנַס וּמְכַבְּסוּ בְּפָנִים.

ו. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר: קְדָשִׁים קָלִים - אִין טְעוֹנִים מְרִיקָה וְשִׁטְפָה אֲבָל טְעוֹנֵין הַדְּחָה

מִשׁוּם נוֹתֵן טַעַם. כְּבָשִׂים פְּסוּלִין - אִין טְעוֹנֵין מְרִיקָה וְשִׁטְפָה. רַבִּי יַעֲקֹב אָמַר: הִזָּה לָהֶן שְׁעַת הַכֶּשֶׁר וְנִפְסְלוּ - טְעוֹנֵין מְרִיקָה וְשִׁטְפָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר: אִף עַל פִּי שְׁהִיתָה לָהֶן שְׁעַת הַכֶּשֶׁר וְנִפְסוּלִין - אִין טְעוֹנֵין מְרִיקָה וְשִׁטְפָה אֲלֹא הַדְּחָה. כְּלִי חָרֵשׁ אִין טְעוֹנֵין אֲלֹא שְׁבִירָה. הִיכָן שׁוֹבְרוֹ? בְּפָנִים. יִצָּא לַחוּץ - נִכְנַס וְשׁוֹבְרוֹ בְּפָנִים. רַבִּי טְרַפּוֹן אָמַר: בְּשֶׁל בּוֹ מִתְחַלֵּת הַרְגֵל - מְבַשֵּׁל בּוֹ כָּל הַרְגֵל. אַחַר הַרְגֵל - טְעוֹן מְרִיקָה וְשִׁטְפָה. אָמַר רַבִּי נִתָּן: לֹא הִיָּה רַבִּי טְרַפּוֹן אָמַר אֲלֹא בְּקָדְשִׁים קָלִים בְּלִבָּהּ. הִיכָן מוֹרְקָן וְשׁוֹטְפָן? בְּפָנִים. יִצָּא לַחוּץ - מְכַנְסִין מוֹרְקָן וְשׁוֹטְפָן בְּפָנִים. נִטְמָאוּ בַחוּץ - מִטְהַרִין וּמְכַנְסִין, מוֹרְקָן וְשׁוֹטְפָן בְּפָנִים. כִּיצַד מְרִיקְתָן וְשִׁטְפְתָן? בְּמְקוֹם אֲכִילָתָן - מְרִיקְתָן וְשִׁטְפְתָן. עַד זָמַן אֲכִילָתָן מְרִיקְתָן וְשִׁטְפְתָן. בְּשֶׁל בּוֹ קְדָשִׁי קְדָשִׁים - מְרַק וְשִׁטֵּף לְקְדָשִׁי קְדָשִׁים. קְדָשִׁים קָלִים - מְרַק וְשִׁטֵּף לְקְדָשִׁים קָלִים. קְדָשִׁי קְדָשִׁים וְקְדָשִׁים קָלִים - מְרַק וְשִׁטֵּף לְחַמּוֹר שְׁבָהֶן. שִׁטֵּף וְלֹא מְרַק, מְרַק וְלֹא שִׁטֵּף - יֵאָכֵל כְּחַמּוֹר שְׁבָהֶן.

ז. חָמֵר בְּהִזָּאָה שְׁאִין בְּמְרִיקָה וְשִׁטְפָה, וּבְמְרִיקָה וְשִׁטְפָה שְׁאִין בְּהִזָּאָה. שְׁהִזָּאָה נוֹהֶגֶת בְּחֻטָּאוֹת הַפְּנִימִיּוֹת וְנוֹהֶגֶת לְפָנֵי זְרִיקַת דָּמִים, מֵה שְׁאִין כֵּן בְּמְרִיקָה וְשִׁטְפָה. חָמֵר בְּמְרִיקָה וְשִׁטְפָה, שְׁהִמְרִיקָה וְשִׁטְפָה נוֹהֶגִים בְּקְדָשִׁי קְדָשִׁים וּבְקְדָשִׁים קָלִים, וְאִם נִתְבַּשֵּׁל בְּמִקְצַת כְּלִי - כָּלוּ טְעוֹן מְרִיקָה וְשִׁטְפָה, מֵה שְׁאִין כֵּן בְּהִזָּאָה.

JUN 2024

Sivan

סיון

תשפ"ד - 5784

16	ראשון Sunday	י 10	<p>5:25 _____ נץ החמה</p> <p>9:10 _____ סו"ז קר"ש - גר"א</p> <p>10:25 _____ סו"ז תפלה - גר"א</p> <p>9:42 _____ צה"כ לשיטת ר"ת</p> <p>בבלי: בבא מציעא קט • ירושלמי: פסחים כט • תוספתא: קרבנות ד' נ"ך: ישעיה כד-כה • רמב"ם: בכורים 1</p>
17	שני Monday	יא 11	<p>5:25 _____ נץ החמה</p> <p>9:10 _____ סו"ז קר"ש - גר"א</p> <p>10:26 _____ סו"ז תפלה - גר"א</p> <p>9:42 _____ צה"כ לשיטת ר"ת</p> <p>בבלי: בבא מציעא קי • ירושלמי: פסחים ל • תוספתא: קרבנות ה' נ"ך: ישעיה כז-כז • רמב"ם: בכורים 2</p>
18	שלישי Tuesday	יב 12	<p>5:25 _____ נץ החמה</p> <p>9:10 _____ סו"ז קר"ש - גר"א</p> <p>10:26 _____ סו"ז תפלה - גר"א</p> <p>9:42 _____ צה"כ לשיטת ר"ת</p> <p>בבלי: בבא מציעא קיא • ירושלמי: פסחים לא • תוספתא: קרבנות ו' נ"ך: ישעיה כח-כח • רמב"ם: בכורים 3</p>
19	רביעי Wednesday	יג 13	<p>5:25 _____ נץ החמה</p> <p>9:11 _____ סו"ז קר"ש - גר"א</p> <p>10:26 _____ סו"ז תפלה - גר"א</p> <p>9:42 _____ צה"כ לשיטת ר"ת</p> <p>בבלי: בבא מציעא קיב • ירושלמי: פסחים לב • תוספתא: קרבנות ז' נ"ך: ישעיה ל-לא • רמב"ם: בכורים 4</p>
20	חמישי Thursday	יד 14	<p>5:25 _____ נץ החמה</p> <p>9:11 _____ סו"ז קר"ש - גר"א</p> <p>10:26 _____ סו"ז תפלה - גר"א</p> <p>9:43 _____ צה"כ לשיטת ר"ת</p> <p>בבלי: בבא מציעא קיג • ירושלמי: פסחים לג • תוספתא: קרבנות ח' נ"ך: ישעיה לו-לג • רמב"ם: בכורים 5</p>
21	ששי Friday	טו 15	<p>5:26 _____ נץ החמה</p> <p>9:11 _____ סו"ז קר"ש - גר"א</p> <p>10:26 _____ סו"ז תפלה - גר"א</p> <p>9:43 _____ צה"כ לשיטת ר"ת</p> <p>בבלי: בבא מציעא קיד • ירושלמי: פסחים לד • תוספתא: קרבנות ט' נ"ך: ישעיה לו-לה • רמב"ם: בכורים 6</p>
			<p>בהעלותך, פרק ב</p>
22	שב"ק Shabbos	טז 16	<p>5:26 _____ נץ החמה</p> <p>9:11 _____ סו"ז קר"ש - גר"א</p> <p>10:27 _____ סו"ז תפלה - גר"א</p> <p>9:43 _____ צה"כ לשיטת ר"ת</p> <p>בבלי: בבא מציעא קטו • ירושלמי: פסחים לה • תוספתא: קרבנות י' נ"ך: ישעיה לו-לו • רמב"ם: בכורים 7</p>

Candle Lighting 8:12 הדלקת הנרות

הפטרה: רני ושמחי

Shabbos Ends 9:43 זמן מוצש"ק

וּזְעַן דְּוּ וְזַעֲמֵט מְחֻזָּק זֵיין אַ מְעַנְטֵשׁ צוּ דִינְען דָּעם דָּעם אַייפֶּערֶשְׁטן, וּזַעֲמֵט עָר
דִּיר לִיב הָאָבִן.

(ספר המדות אות אהבה סימן ז')